

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 55.—; za ino-
semstvo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knašova ulica št. 5/L
Telefon št. 2072 in 2804; ponoči tudi
št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 2036.Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 2492Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštnem ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.542 — Praha čisto 78.180.
Wien, Nr. 205.241.»Demokratski blok nastaja iz na-
roda sam od sebe«...»Mi zahtevamo troje: poštenje in red
v državni upravi, enakost in ravnoprav-
nost za vse, dela in kruha za narod«

Svetozar Pribečević 7. septembra 1927.

Ljubljančani!

VSI NA VOLIŠČE da bo tudi Ljubljana zastopana v mogočnem taboru združene
demokracije! Vsak volilec, ne glede na strankarsko pripadnost, vrzi to pot svojo kroglico v

2. [drugo] skrinjico 2.

za isto NAPREDNEGA BLOKA, katere nosilec je

kandidat

dr. Albert Kramer

njegov namestnik

Ernest Vargazon

Osrednji volilni odbor NAPREDNEGA BLOKA

Volilna poročila

Vse prijatelje »Jutra« prosimo, da danes nemudoma sporoče izide vplitev v svojem kraju, čim jih bodo zvedeli. Kjer je telefon — radi volitev poslušajo danes vsi poštni uradi — naj nam javijo volilne izide telefonično, od drugod pa brzojavno. Naše uredništvo bo imelo službo ves dan in vso noč. Brzojavna poročila naj vsebujejo: označbo volišča, število vseh oddanih glasov in število glasov za posamezne stranke v vrstnem redu skrinjic. Taka brzojavka bi se n. pr. glasila: Kranj 610, 18, 98, 453, 21, 20. Za naslov zadostuje: »Jutra«, Ljubljana.

Telefonično naj kličejo prijatelji iz mariborsko-čljskega okrožja našo številko 2034, iz ljubljansko-novomeškega okrožja pa št. 2394.

Stroške za brzojavna in telefonska poročila bomo odpošiljateljem na željo povrnili.

Informacije v Ljubljani in iz Ljubljane

Da se ne ovira naporno uredniško delo, prosimo svoje prijatelje, da naj danes po 6. uri ne prihajajo osebno v uredništvo. Vsa poročila, ki jih bomo dobili bomo sproti sporočali glavnemu volilnemu odboru v Kazini, ki jih bo objavljala v velikih dvorani (I. nadst.) Tja imajo vsi somišljeniki svoboden dostop. S komunikacij bomo sporočali glavne volilne izide tudi v ljubljanske kavarne.

Kdor želi kakih informacij od uredništva, naj se obrne nanj izključno telefonično in sicer iz Ljubljane samo na št. 2072, iz Kranjske na št. 2394, iz Stajerske pa na št. 2034. V nobenem slučaju ne kličite naših telefonov št. 2042 in 2804, ki sta rezervirana le za pogovore z Zagrebom, Beogradom in inozemstvom.

Posebna izdaja »Jutra«

Za svoje naročnike bomo izdali v ponedeljek zjutraj »Jutra« z vsemi poročili, ki jih bomo prejeli do treh zjutraj. List bo izšel tako, da ga bodo imeli vsi naročniki v rokah istočasno, kakor prejemajo redne izdaje. Dobil se bo seveda tudi v trafikah in pri kolportirjih.

Pogajanja z Madžarsko

Beograd, 10. septembra. p. Dne 28. t. m. prično v Beogradu pogajanja z Madžarsko glede ureditve vseh še nerešenih vprašanj, zlasti pa glede ureditve madžarskega tranzitnega prometa in jadranske tarife. Dne 20. t. m. se sestane jugoslovenska delegacija, da pripravi za ta pogajanja vse potrebno. Po predhodnih razgovorih med jugoslovenskim in madžarskim zunanjim ministrom v Ženevi se splošno pričakuje, da bodo pogajanja kmalu zaključena in dosežen v vseh vprašanih sporazum.

„Danes še ministrski predsednik in nikdar več“

Davidovičeva napoved pred Vukičevićim volilnim porazom. Krvavi spopadi med demokratsko omladino in policijo v Beogradu

Beograd, 10. septembra. p. Nocoj se je vršilo veliko zborovanje demokratske omladine, na katerem je silno bojevitivo govoril Ljuba Davidović. V najostrejših besedah je napadel današnji režim, označil ga kot nasilniški in korupcionističen ter je proglasil odločno voljo vseh pravih demokratov, da strejo vladu g. Vukičevića. »Kar se tiče napovedi min. predsednika, da bo z nami ali komurkoli drugim mogel vladati naprej, naj izjavim, da so to prazne šale. Nobeni pakti g. Vukičevića ne bodo več pomagali. O njem velja beseda: Danes še predsednik vlade, a nikdar več.« Davidovičeva izjava je bila sprejeta z ogromnim navdušenjem in z burnimi klici: Dolje nasilniki, dolje Vukičević, dolje Korošec. Enako je bilo sprejeto s frenetičnim ploskanjem tudi sporočilo, da je Maksimovičeva kandidatura v Beogradu že propadla in da bo Maksimović verjetno propadel tudi v Sremu.

Beograd v volilni groznici

Mesto prepravljeno z letaki in brošurami. — Poslednje ure Vukičevićevega režima. — Borbenost opozicije. — Skoraj 10.000 kandidatov in namestnikov za 315 poslanskih mest!

Beograd, 10. septembra. p. Beograd se nahaja že danes v polni volilni groznici. Agitacija je dosegla vrhunec. Mesto je preplavljeno z letaki in lepaki. Na ulicah delijo številne brošure. Glavni boj gre proti Vukičeviću, odnosno proti Maksimoviću. Afera blaginjskega Stepića je pozicijo Maksimoviča definitivno podrla. Radikali, pristajši glavnemu odboru NRS so izdali parolo za kandidata SDS dr. Budisavljeviča. Ker bodo predvidoma samo demokrati imeli količnik, pripadeta oba beogradska mandata njim. Tudi iz notranjosti države prihajajo poročila o burnih predvolilnih dogodkih. V državi je postavljenih nič manj nego 424 kandidatnih list z nič manj nego 9966 kandidati in namestniki za 315 poslanskih mest. List je tokrat za 102 več, nego l. 1925.

Dočim so vsi nasprotniki režima izredno borbeni in skrajno optimistični, je opaziti v vladnih vrstah veliko potrtost in malodušnost. Zaman skušajo Vukičevići ministri hrabriti priistaše, po naravnost katastrofalnem neuspehu gosp. Vukičevića v Sremu in čim dalje neugodnejših vesteh iz province je splošno prevladalo prepričanje, da stojimo na predvečer zatona Vukičevićeve zvezde.

Včerajšnji Vukičević volilni manevar, da se bo demokratska stranka po volitvah razcepila in da bodo demokratski ministri vstopili v njegovo stranko, je vzbudil v vrstah DS deloma ogorčenje, deloma posmeh. Minister Kumanudi je danes o teh vesteh izjavil Vašemu dopisniku: Prosim Vas, to

Po shodu je prišlo do krvavih spopadov med zborovalci in policijo. Ko so zborovalci odhajali iz dvorane, so prirejali viharne manifestacije. Ljubi Davidović, vzklkali zmagi demokracije nad reakcijo in skušali v povorki manifestirati po beograjskih ulicah. Kmalu so zadoneli klici: Dol Maksimović, dol policija, dol z nasiljem, dol s kundaki itd. Da pokvarijo manifestacijo, so razni provokatorji pričeli klicati: Živela sovjetska Rusija, kar je bil signal za policijo, da je takoj z vso silo navalila na sicer popolnoma mirne manifestante in jih začela razganjati. Razvil se je krvav pretep, v katerem je bilo več oseb ranjenih. Policija je gonila demonstrante po beograjskih ulicah do 10. zvečer. Mnogo oseb je bilo aretiranih. V demokratskih vrstah je izzval ta nastop policije velikansko ogorčenje in povsod prevladuje prepričanje, da je policija ravnila po namenu notranjega ministra Vukičevića.

Potovanje prestolonaslednika na Bled

Split, 10. septembra. n. Danes popoldne ob 3. je dospel semkaj na vojni križarki »Dalmacija«, kraljevič Peter na potu na Bled. Kraljeviču je bil prirejen v splitski luki svečan sprejem, katerega se je udeležila vsa šolska mladina. Ob 4.30 popoldne je kraljevič z dvornim vlakom nadaljeval potovanje.

Za ureditev jadranske tarife

Varšava, 10. septembra. p. Danes je bila tukaj otvorjena konferenca za ureditev direktnega železniškega prometa med Poljsko in Češkoslovaško ter Jadranskim morjem. Konferenca se udeležujejo delegati Jugoslavije, Češkoslovaške, Poljske, Avstrije, Madžarske in Italije. Gre v prvi vrsti za ureditev tako zvane jadranske tarife.

Milijonski dar za knjižnico Društva narodov

Berlin, 10. septembra. (be.) Ameriški prijatelji Društva narodov so poklonili dva milijona dolarjev za knjižnico Društva narodov.

Zadnje ure kulturnega življenja Slovencev v Italiji

Fašistični režim hoče zatreti javno in kulturno življenje našega naroda pri korenini. — Usoda edinega slovenskega dnevnika zapečaten. — Razpust zadnjih slovenskih društev. — Premeščanje slovenskega učiteljstva v notranjost države

Trst, 10. septem. o. Ravnatelj »Edinosti« prof. Periča je prefekt danes že drugič posvaril. Prvo posvarilo je »Edinost« dobila že 29. julija. Dne 1. t. m. je list objavil članek, v katerem je razpravljalo o polemiki med londonskimi »Timesi« in rimskimi »Giornale d'Italia«. Prefekt je ugotovil, da v članku ni one objektivnosti, ki bi bila potrebna, da se v čitatelju vzbudi pravi smisel stvari in da se ustvari pravična sodba o položaju. Zato je bil list zaplenjen. Današnje posvarilo se sklicuje na to zaplenbo. Prefekt ima sedaj pravico zahtevati od državnega pravdnika, da prekliče priznanega odgovornega urednika in list bi v takem slučaju ne mogel več izhajati vse dotlej, dokler bi oblast ne priznala novega odgovornega urednika. V enakem položaju je tudi tednik »Novice«.

Ker je več kot verjetno, da bo držav.

pravdnikstvo tako postopalo, je s tem usoda edinega slovenskega dnevnika slovenske narodne manjšine v Italiji že zapečaten.

Gorica, 10. sept. b. Z motivacijo, da delujejo proti nacionalnim interesom, je tukajšnji prefekt razpustil še naslednja slovenska društva: prosvetno društvo »Čitalnica« v Ponikvah, »Bodočnost« na Slapu pri Idriji, »Dom« na Logarščih pri Podmelcu, »Škričanček« v Cepovanu, »Hrast« v St. Mavru, »Bralno in pevsko društvo« Pevnica v Kotu Sabotin, Prosvetno društvo v Dobrovcu ter prosvetno društvo v Sivki pri Kobariidu. Oblasti so začele razpuščati že celo cerkvene Marijine družbe.

Trst, 10. sept. o. Šolske oblasti pošiljajo slovenskim učiteljem in učiteljicam v Juljski Krajini dan za dnem dekrete, s katerimi se premeščajo v notranjost države.

Volilci vzemite legitimacije seboj!

Zadostuje vsak izkaz, s katerim izkažete identiteto. — Dober je krstni list, delavska knjiga, uradniška, železniška legitimacija, najboljši je dokument, ki je opremljen s fotografijo!

Japonska preti z vojaško intervencijo v Mandžuriji

Tokio, 10. septembra. (be.) Ker protija-ponsko gibanje v Mandžuriji trajno narašča je japonska vlada zagrozila z vojaško intervencijo.

Interesanten proces v Italiji

Savonna, 10. septembra. o. Pred tukajšnjim sodiščem se je danes pričel proces proti onim, ki so voditelji italijanskih socialistov poslancu Turattiju pomagali pri begu na Korziko. Vseh udeležencev je 8, med njimi dva profesorja in dva industri-jalca. Glavni obtoženec prof. Parri je izjavil, da prevzame vso odgovornost glede tega bega. Pripovedoval je podrobno, kako je vse organiziral in pripravil, da je ta načrt moral uspeti. Proces se še nadaljuje in vladanaj veliko zanimanje.

Velik požar v Carigradu

Carigrad, 10. septembra. s. Velik požar je uničil 400 hiš v trgovskem delu mesta.

Železniška zveza med Bolgarijo in Grčijo

Sofija, 10. septembra. (lo.) Vlada je sklenila z Grčijo sporazum za zgraditev železniške zveze med Petričem in Demirhisarjem.

Napeto razmerje med Francijo in sovjeti

Paris, 10. septembra. s. »Havas« poroča, da so prišli ministri na dopoldanskem ministrskem svetu soglasno do naziranja, da bi bilo dobro obvestiti sovjetsko vlado, da bi bil odpočitek dobrih odnosov med Francijo in Rusijo zelo zaželen. Medtem pa je treba poudariti, da ministrski svet v odsotnosti zunanjega ministra Brianda ni storil nikakega sklepa in da bo zadevo ponovno proučil na prihodnji seji ministrskega sveta, ko se vrne Briand iz Zeneve.

Preprečen komunistični puč v Litvi

Kovno, 10. septembra. s. Komunisti so skušali včeraj v provincialnem mestu Tauraggen izvesti državni preobrat, ki pa je bil v kralji zatrt. Vodja upornikov je bil nek levčarsko socialističen učitelj, ki je bil že decembra l. 1926. vodja upora in je potem pobegnil v Tilsit. Uporniki so zasedli poštne brzojavni urad in kolodvor. Po drugih vesteh je kakih 200 do 300 komunistov napadlo državno banko v Tauraggen, ki pa jih je oddelek vojsk, ki je prišel v avtobolih, pregnal. Uporniki so se umaknili v smeri proti Galesdon - Jonsitenu. Baje so bile pri spopadu ubite štiri osebe.

Ponarejeno „Jutro“

Klerikalci si skušajo pomagati v svoji stiski z vsemi zvijačami in goljufijami. Kakor nam poročajo, se je njihov volilni generalni štab dogovarjal celo o tem, da bi danes izdal nekako ponarejeno »Jutro«.

To ponarejeno »Jutro« bi pozivalo naše volilce, da ostanejo doma. To ponarejeno »štro« bi poročalo, da je ta ali oni naš kandidat umrl.

To ponarejeno »Jutro« naj bi prineslo še vse mogoče in nemogoče vesti, ki bi mogle zbežati napredne volilce.

Pravo »Jutro« do ponedeljka zjutraj ne bo izšlo niti v redni, niti v izredni izdaji, pa naj se zgodi karkoli. Zato ne nasedajte goljufijam, pa naj pridejo na dan s katerikoli podpisom in imenom katerekoli tiskarne! Vse, kar se bo danes v zvezi z volitvami izrednega »zgodilo«, je preračunano na beganje volilcev. Zavedajte se, da izhajajo vse te sleparije od klerikalcev.

Danes vsi naprednjaki na volišče, pa naj širijo nasprotniki še tako senzačne in alarmantne izmišljotne!

Klerikalci zahtevajo glasove od svojih žrtev

Obrtniki! Pazite, kakšen režim vlada danes na magistratu. Če si napreden, ne smeš blizu! Gostilničarji, Vas so se posebej potipali za žilo! Vsi obrtniki vedo, kdo jim je razdeljal Zbornico in kdo umetno zadržuje ustanovitev Obrtne banke.

Trgovci! Ali boste oddali Vaš glas stranki, ki Vam je predpisala davek na poslovni promet, Vam razgnala Zbornico ter Vam namerava naprtiti vagonski davek?

Tratikanje! Ali boste glasovali za SLS, ki Vam je reducirala prodajalno provizijo na 4%?

Tobačni delavci! Ali veste, da Vam je davek na ročno delo poklonila SLS?

Delavci ljubljanske občine! Davek, ki Vas je na novo zadel, Vam je napravila SLS.

Zasebni nameščenci! Ali naj še ponavljamo, da boste plačevali letos nesoci-

jalno posebno dohodarino po zaslugi SLS, dohodarino ki je večja nego jo plačujejo ostali davkoplačevalci.

Natakarji! Mnogi izmed Vas bodo plačevali od letos naprej dohodarinski davek, ki je celo mnogo večji kot dosedanja davek od ročnega dela. Tudi to je zasługa SLS.

Zvaničniki! Ali Vas ni ponižala na dnevnice SLS? **Železničarji!** Kdo je reduciral Vaše sobrate na progi in v delavnicah?

Reduciranci! Ali veste, da je SLS glasovala za Vaše redukcije?

Invalidi! Kdo Vam je letos črtal 80 milijonov v proračunu? Kdo Vam je napravil davek na Vaše taborne invalidnine?

Upokojenci! Brez usmiljenja so klerikalci navallili na Vaše uborne pokojniške prejemke, nov davek, krivica vpije do neba!

Tudi izvenljubljski radikali proti klerikalcem

Noben pravi radikal ne more voliti dr. Korošca. — Oficijelni poziv sreske organizacije v Kočevju.

Vodstvo NRS v Kočevju nas je naprosilo za objavo sledečega komunikeja:

Sreski odbor NRS je imel v sredo svojo sejo, na kateri je razpravljal o stalšču, ki naj ga zavzamejo pristajali radikalne stranke v kočevskem srezu pri nedeljskih volitvah. Glede na to, da radikalna stranka v ljubljanski oblasti ni postavila svojih kandidatov in glede na to, da je pakiranje s klerikalci ne iz državnih, marveč tudi iz nacionalnih interesov zlasti še v kočevskem srezu nezdružljivo, je sreski odbor NRS sklenil, da da radikalni volilci glasujejo za nedeljske volitve popolnoma proste roke. Radikalni volilci lahko volijo stanovskega (kmetijskega, delavskega) ali pa narodnega kandidata. Naglašajo, da smatra volitev protinacionalnega kandidata, t. j. takega, ki dela in raje proti življenjskim interesom Slovencev v našem narodno mešanem

okraju ob italijanski meji in s tem tudi proti interesom države za nezdružljivo z naceli, programom in tradicijami narodno-radikalne stranke. V tem okvirju imajo pristajali radikalne stranke v kočevskem srezu proste roke.

Na seji mestnega odbora NRS v Kočevju pojavačenega z zaupniki, je bilo po poročilu predsednika dr. Sajovca soglasno sklenjeno, da naj velja za nedeljske volitve dne 11. septembra za vse člane in pristaje NRS volilna dolžnost, t. j., da gredo vsi volilci, volijo pa naj v okvirju gornjih navodil sreskega in okrožnega odbora ter naj podpro predvsem skrinjico onih volilcev, ki podpirajo nas pri občinskih volitvah.

(S temi sklepi je rečeno, da pristajajo NRS ne morejo voliti klerikalnega kandidata. Za Kočevje posebej pa jim je predpisana volilna dolžnost za napredno listo. Op. ur.)

Najnovejši udarec, ki ga je klerovukičev režim pripravil železničarjem!

V proračunu za bodoče leto, ki se pravkar sestavlja po intencijah klerovukičevskega režima, je predvidena 40 odst. redukcija draginskih doklad ter anulacija prevedbe poduradnikov v činovnike III. kategorije. — SLS pričakuje od železničarjev, da bodo glasovali za svojo lastno redukcijo!

V vseh ministrstvih so s polno paro na delu za sestavo novega državnega proračuna za prihodnje proračunsko leto 1928-29. Kakor znano je finančni minister odredil, da se morajo že prvi osnutki novega državnega proračuna sestaviti z upoštevanjem smernic, ki jih je izdal in ki odredijo redukcijo 10 odstotkov vseh državnih izdatkov. Pred dnevi je to potrdil tudi minister saobračaja povodom svojega inšpekcijskega pregleda na ljubljanski železniški direkciji, kjer je priznal, da ga je finančni minister opozoril, naj čimprej izvede redukcijo izdatkov, ki veljajo za vsa ministrstva. 10 odstotkov pomeni stvarno tudi 10 odstotkov personalnih redukcij, to je nove redukcije železniškega osebja.

V tem smislu se sedaj sestavlja tudi proračun saobračajne službe, ki predvideva ogromne redukcije na personalu in na prejemkih. Po tem projektu se bo železničarjem odvzelo 40 odstotkov njihove dohodarinske doklade. V stvari je to dejansko 46 odstotkov, kajti kleroradikalni režim je uzakonił znane odtegljaje (6 odstotkov) za poplavlence, ki ostanejo tudi nadalje v veljavi. Na drugi strani pa bo stanovajska doklada zvišana za 20 odstotkov.

Kaj vse to pomeni, nam kaže sledeči primer: Činovnik II. kategorije 4 polozajne plače prejema po dosedanjih predpisih kot stanovajsko doklado letno 1500 Din; 20 odstotni povisek da 300 Din, skupaj bo torej dobil 1800 Din stan. doklade na leto. Oseba draginske doklade za istega činovnika znaša mesečno 900 Din, odbitek 46 odstotkov od tega zneska da 414 Din, ostane 486 Din. Faktična redukcija njegovih prejemkov bo torej znašala letno nad 4000 Din, po upoštevanju 20 odstotnega povisa stanovajske doklade.

Drugi udarec, ki se pripravlja za železničarje, je sklenjenje določbe zakona

o saobračajnem osebju, na podlagi katerega so bili svoj čas prevedeni poduradniki v činovnike III. kategorije. Iz činovnikov bodo postali zvaniki in oni med temi, ki še ne bodo imeli 3 efektivnih službenih let službe, bodo povrh tega še degradirani na dnevnice.

V Sloveniji bodo s to reakcionarno revizijo zakona o saobračajnem osebju udarjeni uslužbenci najnižje dotiranih kategorij: predvsem strojevodje, postajni odpravniki (bivši), nadzorniki proge, semaforjev, signalov, mostov, vlakovodje, skratka osebje najvažnejše eksekutivne grane.

Ko to prinašamo, se dobro zavedamo, da se nam bo podtaknilo, da pišemo radi danes se vršičnih volitev. Žal pa bodo poročila prihodnjih dni te naše vesti brez ozira na današnje volitve v polni meri potrdila.

Pomoč in odpomoč je mogoča samo, ako se v zadnjem trenutku strnejo železničarske organizacije in izvedejo najširše zasnovano protiakcijo.

Danes pa, na dan volitev, železničarji vseh kategorij, pomnite: Kdor glasuje za klerikalno listo, ta daje klerikalcem in njihovim zaveznikom pravico, da mu reducirajo plačo, ga degradirajo ali pa vržejo na cesto!

Kako rastejo klerikalne puške?

Kakor znano, je »Slovenec« tri dni pisal, da je neki radičev napadel posl. Sušnika s kolom in nožem. Natančno je opisal, v kateri roki je imel kol in v kateri nož, kako je udaril po Sušniku, ki se mu pa čudežno kljub vsemu ni zgodilo ničesar. Danes pa poroča enakrat »Slovenec«, da je »hudobnež« priznal, kdo ga je najel za tolovajski napad in kdo mu je dal puško! Iz kola in noža je torej nakrat zrasla puška. Prav bi bilo, če bi si »Slovenec« pustil svojo iznajdbo, po kateri iz nožev puške rastejo, patentirati, da ne bo klerikalni arzenal oškodovan.

Klerikalne bombe

Kakor smo napovedali, so začeli klerikalci razširati za današnje volitve svoje smrdljive volilne »bombe« v obliki lažnivih letakov. Včeraj popoldne so razširjali po ljubljani letak, kako so naprednjaki pretepali in klofotali delavce in invalide na petkovem shodu Naprednega bloka v Kazini. Kot izdajatelj tega letaka je podpisan tajnik SLS duhovnik Gabrovšek. Dvatisoč zborovalcev je bilo priča, da ni bilo na shodu v Kazini in tudi po njem nobenega pretepa, nobenega surovega suvanja, nobenega klofutanja, katoliški duhovnik pa se ne sramuje izpostavljati javno svojega imena za razširjanje laži.

Če je bil kak incident povodom volilnih shodov v Ljubljani, se je zgodil v petek popoldne na Marjinem trgu, ko so po dr. Koroščevem shodu v Unionski klerikalni agitatorji navallili na nekega gospoda, ki je na njihov klic »Živio dr. Korošec« reagiral s klicem »Dol s Koroščem«, ter ga surovo pri belem dnevu pretepli s palicami. Pozivamo tega gospoda, naj se zgleda v tajništvo SDS zaradi podrobnejših podatkov. Potrebno je, da se pred sodiščem dokaže, kdo napada v Ljubljani mirne ljudi. Tudi kaplan Gabrovšek bo imel priliko dokazati pred sodiščem svoje brezvestne laži.

Zvečer so klerikalci pričeli širiti med delavskimi krogi vest, da so komunisti v zahvalo za to, ker se klerikalci izrekajo celo za postritve zakona o zaščiti države, sklenili glasovati za — dr. Korošca. Pripravili so celo za danes popoldne poseben letak, ki naj levičarsko delavstvo preslepi in ga nažene h klerikalni skrinjici. Klerikalci se sploh obnašajo, kakor da bi bili ljubljanski delavci bedaki, ki vsako, še tako grobo laž verujejo. Razumljivo je, da vlada v delavskih krogih nad brezvestno predrzno klerikalcevo silno ogorčenje.

Ponoči nam javljajo tudi še to, da so klerikalci pripravili še posebno smrdljivo bombo proti dr. Kramerju. Obnoviti hočejo stare klevete »o izvoznih« To je lumpom sicer podobno. Ves čas volilne borbe si niso upali očitati dr. Kramerju nobene nepoštenosti, najmanj pa »izvoznice« — saj vedo, da je dr. Kramer obrekovalce že pred leti prisilil pred sodišče in na kolena. Sedaj na sam volilni dan pa si ti nemoralni tipi mislijo: morda bo pa le kaj zaleglo — in so brž pripravljeni izvršiti tudi to lumparijo. V očeh vsakega dostojnega človeka so se s tem popolnoma demaskirali. Njihove metode vzbujajo samo zgražanje.

Končno še enkrat opozarjamo, da so pripravili klerikalci volilno bombo tudi radi razveljavljanja občinske liste Naprednega bloka v Ljubljani.

Ta lista ni in ne bo razveljavljena. To poudarjamo za vsak slučaj, če bi danes vendarle kak najeti lažnivec o tej stvari širil vznemirajoče vesti.

Volilci naj v ostalem vedo, da ves današnji dan počiva delo v vseh tiskarnah in da je od polnoči pa zopet do polnoči vsako delo strogo zabranjeno in povsem izključeno. Če bi torej klerikalci danes izdali tekmo dneva še kako tiskovino, so jo tiskali že včeraj ali že prej. Že samo po tem je videti vrednost in poštenost klerikalnih poročil.

Čitajte in sodite!

»Tudi z volitvami se dela za večnost. Častilci božjega Srca, uredite volitve tako da bo z njimi zadovoljen vaš Zveličar, največji prijatelj Slovencev: Gospod Jezus Kristus!«

»Volitve pokžite gotovo vsi volilci! Bog vas kliče! Volite pa po božji volji!«

»Volilci, predno pade vaša kroglica v volilno skrinjico, položite jo v presveto Srce Jezusovo!«

Tako piše »Glasnik Presvetege Srca Jezusovega«, glasilo »Apostolstva« motive in častilcev Presvetege Srca. List izhaja v Mariboru v klerikalni Cirilovi tiskarni. Volilci, primerjajte te dobesedne citirane stavke z zadrževanjem g. dr. Korošca na svojem ljubljanskem shodu, da SLS ne zlorablja vere za politiko.

„Ne boj se, brate!“

Dr. Korošec ima veliko sro. Vanj bi rad spravil vse kroglice slovenskih volilcev, tudi naprednjakov. Posebno v Ljubljani hrepeni po njih, ker pač ve, da je samo klerikalnih mnogo premalo za mandat. In zato je včeraj razposlal prav prijazna pisma naprednim ljubljancem, ki jih vabi, naj kljub političnemu nasprotstvu do SLS volijo njega. On pa zato spoštuje prepričanje vsakega poštenega političnega nasprotnika.

Lepo je to od g. Korošca. On za svojo osebo morda res spoštuje tudi politično prepričanje nasprotnika, čeprav mu omejitve na »poštene nasprotnike« pušča odprta zelo široka vrata. Vse drugače pa je s stranko g. Korošca. SLS ne spoštuje in ni nikdar spoštovala nobenega, še tako idealnega prepričanja, ako se brezpogojno ne pokori njeni volilni kiki. Pokazala je to neštokrat in še vedno znova kaže. Kako brutalno je odrinila n. pr. vse naprednjake, demokratke, kmetijske in socialiste, od sodelovanja pri oblastnih samoupravah.

Zato naj g. Korošec oprosti naprednim volilcem, ako njegovim lepim besedam ne verjamejo.

Posledice poplave v Galiciji

Varšava, 10. septembra. s. Pomožni odbor za žrtve zadnje poplave v vzhodni Galiciji sporoča, da je poplava zadela v cellem 43 okrajev. V Ivoškem in stanislavskem je bilo poplavljenih 10 mest in 144 občin ter je ostalo 52.344 družin brez strehe in brez strehe.

Volilna dolžnost za napredne volilce!

Noben volilec, ki hoče biti napreden, danes ne sme ostati doma!

Naša skrinjica v Ljubljani je druga, na deželi pa tretja.

Nasprotniki bodo lagali in begali volilce, kakor še nikdar tako. Ne verujte jim nič! Ne verujte ne »Slovincu«, ne drugim njihovim listom, ne klerikalnim letakom in lepakom, pa tudi ne drugim njihovim tiskovinam. Ne nasedajte njihovemu hujskanju!

Zlasti so se in se bodo še danes klerikalci vrgli na Ljubljano. Dobro se zavedajo, da je dr. Korošev mandat izgubljen, ako se njihovim agitatorjem ne posreči zbežati naših volilcev in jih zadržati od volitev. Najboljši odgovor bele Ljubljane bo, da bo napredna udeležba pri današnjih volitvah tako velika, kakor še nikdar do sedaj.

Napredni volilci, bodimo disciplinirana armada! Vsi do zadnjega na volišče!

Kdor danes ne voli, glasuje proti sebi samemu in za klerikalce!

Važne debate v Ženevi

Chamberlain izjavlja, da je britski imperij pred Društvom narodov. — Briandova obramba ženevske institucije

Ženeva, 10. septembra. s. Ob 16.35 je otvoril predsednik Guani zadnjo sejo Sveta Društva narodov, ki je bila posvečena splošni debati.

Takoj ob začetku je povzel besedo Chamberlain,

ki se je obširno izjavil o problemih varnosti in razorožitve. Razorožitvena dela pri Društvu narodov so po večmesečnih pogajanjih vendar nekoliko napredovala in dadi se ni prišlo do nikakega definitivnega uspeha, se vendar lahko z velikimi nadami zupna v nadaljnia dela razorožitvene komisije. Anglija sama je dokazala, da je mogoča celo enostranska razorožitev. Anglija je tudi popolnoma pripravljena pomagati problemu varnosti po najboljših močeh, vendar pa ne more dati nikakih garancij, ki bi lahko opravile angleški imperij v nevarnost. »Mi imamo«, je izjavil Chamberlain, »na polju garancij nekaj izkušenj. Mi smo sprejeli garancije v Mezopotamiji in drugod po svetu in vemo, kaj se pravi dajati garancije.«, Ta stavek je Chamberlain namenoma ponovil dvakrat zelo glasno, »Če se smem svobodno izraziti, moram reči, da niti za Društvo narodov ne morem pomagati razdejati onega manjšega društva narodov, ki se imenuje britski imperij.«

Glede vprašanja varnosti je izjavil, da ga veseli, da mu je bilo dano udeležiti se skupno z Briandom konferenca, ki se je pripravljala devet mesecev in ki je končno privedla do locarnske pogodbe in do vstopa Nemčije v Društvo narodov.

Iz pokačega pogajanj na pomorski razorožitveni konferenci lahko zaključujem, da je treba malo potrpeti in delati dalje. Chamberlain se je nato branil proti raznim očitkom ter vzkliknil patetično: »Vprašajte se sami! Kdo izmed Vas bi bil prevzel odgovornost zmanjšati moč angleške mornarice, ki mora izpolniti tako velike in obsežne naloge.«

O poljski resoluciji je rekel Chamberlain, da je sicer lahko dati izjavo, ker kolikor toliko nanovo potrjuje stare obveznosti, nastopila je za protinacionalnemu predlogu, ki skuša oživetiti že zastarano načela.

Končno se je Chamberlain obrnil proti kritiki delovanja diplomatov v Društvu narodov. Kakor skušajo danes nekateri organizirati mir, spominja popolnoma na svoječasen način za organiziranje bodočih voja. Društvo narodov ne more biti več kot to, kar so njegovi ustanovitelji napravili iz njega.

Začetkom današnje dopoldanske seje je bilo na zasedanju Društva narodov sklenjeno na portugalski predlog izročiti vsa vpra-

šanja, ki se tičejo mandatskih ozemelj političnemu odboru zborovanja v posvetovanje. Po obnovitvi javne debate je orisal avstrijski delegat Menadorff delo Društva narodov na polju mednarodnega duševnega sodelovanja.

Nato je stopil med živahnim odobravanjem ob 10.30 na tribuno

Briand.

V več ko enournem govoru je razpletel bilanco dosedanjih uspehov v splošni debati in razčlenil s svojo govorniško zmoglostjo vse, kar so dosedaj govorili proti delu Društva narodov ali poedinih njegovih organov. Pri tem je omenil začetkom svojega govora na več mestih včerajšnji govor dr. Stresemanna in ironiziral izvajanja raznih govornikov v splošni debati, ki so ravno tako pokazali premalo zaupanja za skupno delo in izjavil, da je prepričan, da mora mirovna ideja na poti razsodiš in razorožitve trumirati.

V nadaljevanju svojega govora je izjavil Briand, da je dolžnost vseh držav, ki so članice Društva narodov, da brez zahrbitosti in s popolno lojalnostjo omejujejo oborožitev. Gotovo je, da nekateri nade, ki so bile morda pretirane, deloma niso bile izpolnjene. Iz tega pa ni mogoče sklepati, da se ni nič zgodilo. Pokazali smo dobro voljo: če se naša prizadevanja niso posrečila na prvi hip, je vendar vse material pred nami pripravljen in zbran. To ne pomeni, da moramo biti s prvimi doseženimi uspehi zadovoljni. Pomenilo bi bankrot, če bi člen 8. pakta Društva narodov ne prišel v danem trenutku do veljave. Pri tem pa nimamo pravice, da bi s pretiranimi nadami zahtevali žrtve.

Društvo narodov mora biti zelo previdno, da svet ne bo doživel težkega razočaranja. V ostalem imamo že znake skorajšnjih uspehov. Tudi mornariška razorožitvena konferenca ni neuspeh, temveč je zapustila sledov. Mi vsi smo vpreženi v en voz. Vse ironizirati je lahko. Naj pride klic po miru v juridični obliki ali ne, treba je vpliti tako dolgo in tako prepričevalno, da se bo mistična moč te besede, v katero verjamemo, izkazala. Prvi strel s topa je gotovo sredstvo, da se ugotovi, kdo prezira mirna sredstva. Kdor odklanja zahteve Društva narodov, da bi ustavil sovraštvo, gotovo ne zahteva posebno odločno miru. Slovesna obveza, da kdo ne bo prišel voliti, bi bila moralna barjera, ki se zdi sicer otročja, o kateri pa pravim jaz, da jo je treba postaviti. Briand je zaključil svoj govor z vzklikom: »Gospoda, na delo za mir in potom razsodiš!«

Prijateljska pogodba s Francijo

Prijateljska pogodba med našo kraljevino in Francijo je za nas najvažnejši predmet razgovorov v Ženevi. Že so se pojavile vesti, da je pogodba že podpisana, ali dosedaj so vsekakor še pretirane. Da pa nismo več daleč od podpisa, to se da po raznih okoliščinah sklepati z veliko ali celo popolno gotovostjo.

Da se je prijateljska pogodba med Francijo in Jugoslavijo nameravala že dolgo, je znana stvar. Iz tega sledi, da pogodba sama v bistvu ne prinaša novosti niti ne ustvarja faktično novega položaja. Zakaj stanje, kakor ga ustanavlja v formalnem oziru pogodba, obstoja faktično že dolgo, prav za prav vso povojno dobo. V tem pogledu se bo nova pogodba n. pr. bistveno razlikovala n. pr. od prijateljske pogodbe, kakor se je sklenila med Italijo in Madžarsko, ki je pomenila zares pričetek nove zveze. Med nami in Francijo vlada popolno soglasje že ves povojni čas in to soglasje se je kazalo vedno določneje bodisi kar se tiče odnošajev v srednjem Podunavju kakor tudi in to še prav osobito v času, odkar je pričel imperijalistični fašizem svojo ofenzivno stremiljenje v raznih smereh.

Ali poglavitni pomen francosko-jugoslovenske pogodbe je za nas v tem, da se z njo naposled vendarle končajo oziri na Italijo. V tem pogledu pomeni važno razdobje v naši zunanji politiki.

V eri dr. Ničiča je naša zunanja politika gradila na tezo, da je kljub vsemu ipak možna politika prijateljstva z Italijo, to se pravi prijateljstva, ki z uspehom računa na lojalnost tudi z druge strani ter odstranjuje na ta način italijansko-jugoslovensko nasprotstvo z jamdranskega in balkanskega političnega območja. Baš s tega ozira na Rim se je odlagal formalni sklep prijateljske pogodbe s Francijo, dasi se celokupna naša javnost s tem odlaganjem ni strinjala.

Tiranski pakt je pokazal, da Italija ne pozna lojalnosti napram nam, da so bili torej oziri nanjo brez koristi in da si mora naša kraljevina zagotoviti svojo mednarodno pozicijo popolnoma neodvisno, izrabljajoč vse možnosti, ki se ji nudijo. Logično je, da se sedaj sklene tudi formalni pakt prijateljstva s Francijo, pakt, ki bo tem krepkejši, ker bo

izražal verno naše pravo razpoloženje do velike zapadne velesile.

Prijateljska pogodba s Francijo bo nedvomno predvsem temeljila na volji, vztrajati na sodobnem političnem stanju, kar je v interesu tako ene kot druge države. Zato bodo vsi oni, ki so za mirni razvoj sodobne situacije, za stanje kakor so ga ustvarile mirovne pogodbe, s francosko-jugoslovensko pogodbo zadovoljni. Nasprotni pa ji bodo pač elementi, ki si želijo spremembe na račun ene ali druge države in z njima zvezanih drugih držav. Zato pomeni pogodba hkrati nadaljnjo ojačenje Male antante, ki se bodisi kot celota kakor tudi v svojih posameznih členih z njo popolnoma strinja.

Istočasno se vršijo v Ženevi razgovori med našim zunanjim ministrom dr. Marinkovičem in Burovim, diplomatskim predstaviteljem Bolgarije. Zadnje vesti poročajo, da so ti razgovori že močno napredovali in da se je že dosegel sporazum v vseh spornih vprašanjih. Če so te vesti točne, je šlo težavno delo celo lažje in hitreje od rok nego se je moglo pričakovati in med nami in Bolgari se je doseglo soglasje, kakor odgovarja željam in razpoloženju večine javnosti z obeh strani meja. Jugoslovensko-bolgarski sporazum bi pomenil veljavno izpolnitev pogodbe s Francijo ter bi pomenil razširjenje soglasja v srednji Evropi, to se pravi Male antante, tudi na balkanski predel.

Ako se te vesti potrdijo v bistvenem obsegu, bomo morali sedanjemu ženevskemu sestanku diplomatov pripisati ogromno važnost. Dočim pomena pogodbe s Francijo le formalno potrditev obstoječega stanja, pa bi bil sporazum z Bolgarijo nova komponenta srednjeevropske in balkanske politike, ki bi povzročil zelo neprijeten odmev v Rimu. Italijanska prizadevanja, škodljiva nam na Balkanu in nahujskati naše sosede zoper nas, bi doživela s tem ostrom neuspeh in pokazalo bi se, da pomeni odziv na nas in na Francijo več nego ozir na Italijo. S tem bi se razkrilo, da je smer naše zunanje politike, kakor se uveljavlja od tiranskega pakta dalje, pravilna in da je z njo mogoče do seči celo večje uspehe nego z Ničičevso taktiko.

S takim facitom državne politike bi mogli biti popolnoma zadovoljni.

Naši kraji in ljudje

Napredna mati! Napredna žena! Napredno dekle!

Današnje volitve v Narodno skupščino so ogromnega pomena za bodočnost Jugoslavije in prav posebno še naše lepe Slovenije!

Slovenska mati, slovenska žena, slovensko dekle! Zato si tudi ti poklicana, da doprineseš po svoji moči k zmagi demokracije in napredka v boju proti mračnjstvu, reakciji, izkoriščanju in duševnemu terorju, ki ga posebno nad teboj vrši klerikalizem.

Ni ti še dano, da bi sama aktivno sodelovala pri odločevanju ob volilni skrinjici, lahko pa posežeš v odločilni boj s tem, da s svoje strani storiš vse, da bodo slovenski možje in fantje vsi do zadnjega odšli na volišče!

Volilna pravica slovenskih mož in fantov je danes volilna dolžnost. Klerikalci se zanašajo na abstinenco naprednih volilcev in se poslužujejo najogabnejših laži in zavijanj, da bi napredne volilce odvrgli od volitev.

Slovenska mati, slovenska žena, slovensko dekle! Naj ne bo figar tvoj mož, sin, brat, prijatelj in znanec! Tvoja čast in tvoj ponos ti vevata, da zastaviš ves svoj vpliv, da bo sleherni napredni volilec storil, kar mu veleba zavest svobodnega državljanja! Vsi do zadnjega morajo na volišče za čim lepši uspeh naprednih kandidatov!

Bela Ljubljana!

Ljubljana je napredna! Od 15.000 volilnih upravičencev ima SLS svojih volilcev komaj 2000. To število ona zviša samo s tem, da ukrađe delavstvu glasove in s tem, da kupi izdajice napredne misli.

Ljubljana je demokratska, kakor so vsa svetovna mesta in večja mesta v Evropi, neizvzemši naše države, demokratska, pa naj bodo v rokah meščanske ali proletarske demokracije. Skupni interes demokracije je, da se, če ne združena, pa vsaj vzporedno bori proti reakciji, ki jo pri nas zastopa klerikalizem. V današnjem političnem boju med demokracijo in reakcijo, v boju med parlamentarizmom in absolutizmom je dolžnost vseh ljubljanskih naprednjakov, da stoje v taboru združene demokracije.

Ljubljana je poštena. Pri klerikalni stranki je vse kupčija: krščanstvo, vera, cerkev, republikanstvo, avtonomija, framazonstvo, korupcija. Devet let je SLS varala volilce z obljubami, bili pa so vseh 9 let ogojčani in osleparjeni.

Ljubljanci so čistih rok in obsojajo korupcijo. Klerikalizem je v svojem jedru korupten in nepošten. Le poglejte klerikalno gospodarstvo na ljubljanskem magistratu. Ves svet ve, kako je SLS v Beogradu izglasovala generalni pardon korupcionistom.

Ljubljana je samostojno, svobodno mesto. SLS je že l. 1912 samo iz strankarskega pohlepa povzročila razpust ljubljanskega občinskega sveta, ki je bil prvi zločin nad samostojnostjo in svobodo ljubljanskega mesta. Nasilno je takrat uvedla nov občinski volilni red. Bivši deželni odbor je vršil nad ljubljansko občino dvojno persekucijo, samovoljno raz. deljal njene polnomočne sklepe ter iz strankarske nagajivosti in škodoželjnosti preprečil hidroelektrično centralo na Ljubljani, regulacijo Ljubljanice ter modernizacijo Ljubljane. Edino slovensko gledališče je izpremenil v kino. V naši novi državi so klerikalci Ljubljani škodovali, kjer so mogli. Ko so bili na vladi, so okrnili z zakonom njeno avtonomijo, podreli njene finan-

ce odločitvam centralistične birokracije. Ko bi mogli, bi jo najraje jutri spremenili v »dolgo vasa«. Njihova strastna želja je, biti valpet nad svobodnim in samostojnim ljubljanskim mestom.

Ljubljanski meščan ljubi svobodo in enakopravnost. Dr. Koroščeva stranka pa preganja ljudi zaradi političnega prepričanja do krvi z vsemi sredstvi. Na deželi ustrahuje našega preprostega človeka z vero, z hudičem in z Bogom ter preganja politične drugomisleče na nečevnem polju. V Ljubljani se včasih dela »kulturno«, a gorje ti naprednjak, ako si napram njej brez zaščite. Sedaj sedijo klerikalni mogotci na magistratu; od danes na jutri so, a nazlic temu sistematično in celo na odprto korupcionistični način od. rivajo slovenskega obrtnika od mestnih del. strahujejo napredne uslužbence, nastavljajo povsodi svoje izrazite partizane. Pri oblastni samoupravi, pri klerikalnem zavodu ne dobiš službe in kruha, ako nisi klerikalec. Po geslu: »Mi sami in samo mi« gre javno in zasebno gospodarstvo SLS.

Zmaga združene demokracije nad reakcijo je najnujnejša državna in narodna potreba. Vse, kar je pošteno, kar misli dobro in želi državi in narodu boljšo bodočnost, mora 11. septembra glasovati za združeno demokracijo in proti diktaturi reakcije. Baš zato pa bodo tudi vsi poštene in dobri Ljubljanci danes glasovali za II. (drugo) skrinjico.

SLS je stranka rimskega klerikalizma. Njeno vrhovno politično vodstvo je 5 duhovnikov (dr. Korošec, dr. Ehrlich, dr. Grivec, dr. Lukman, dr. Rozman), ki so diktatorji SLS, ki imajo s škofom prvo in zadnjo besedo v stranki, ter nastopajo tako, kakor predpisuje vatikanska navodila. Ljubljana pa je glava in srce Slovenije ter tretja prestolnica Jugoslavije, ki ima druge ideale in druge naloge nego rimski klerikalizem. Zato Ljubljana potrebuje svojega poslanca, ki bo delal ljubljansko, slovensko, jugoslovensko politiko. Zato bo Ljubljana danes volila dr. Kramerja.

Napredni blok hoče, da imej I ljubljana kot tretja prestolnica države čim najširšo avtonomijo, kakor Zagreb in Beograd, ako hoče Ljubljana postati velika in cvetoča in ako hočejo Ljubljanci doživeti srečnejše in boljše čase. SLS je bila, je in bo proti široki avtonomiji Ljubljane, ker smatra davčno moč ljubljanskega mesta za sredstvo, ki naj financira klerikalne kase, s katerih pomočjo se v veliki meri vzdržuje klerikalni teror in absolutizem nad podeželskim slovenskim ljudstvom. Zato bo Ljubljana danes volila 2. skrinjico, ki je skrinjica avtonomne slovenske Ljubljane.

Združena demokracija hoče poštenje in red v državi, enakost in ravnopravnost za vse, dela in kruha za narod. Klerikalci pa so 9 let uganjali državnopravne budalosti, ki so stale davkoplačevalce milijone in uprastle vse blagostanje v državi. Ako hoče Ljubljana postati velik trgovski in obrtni emporij, da bodo pomogli vsi stanovi, mora stati na strani demokracije in mora biti proti reakciji, ki upropašča državo. Zato bo Ljubljana, ki si želi gospodarskega in socialnega napredka, ne pa propada in obubožanja, oddala jutri svoje glasove v skrinjico združene demokracije.

Napredni blok hoče, da je Ljubljana svobodno kulturno središče Slovencev in mogočna jugoslovenska kulturna potenca. Kulturni in vzgojni zavodi ter njih kulturni delavci in vzgojitelji morajo biti novsem neodvisni, klerikalizem pa hoče klerikalno univerzo, klerikalne srednje šole, klerikalne osnovne šole, klerikalne lažikulturne zavode. Zato bo Ljubljana danes volila dr. Kramerja, ki zastopa načela naprednega svetovnega naziranja.

SLS živi od hujskanja in zdražbe. Meščane hujska proti kmetom, kmeti proti meščanu, delavca proti delodajalcu, ženo proti možu, otroka proti očetu. Povsod zanaša ta stranka sovraštvo. Ljubljanci pa so za politiko srčne kulture, ki ima svoje varno zavetišče edinole pri naprednih ljudeh. Ljubljana bo oddala svoj glas proti sovražstvu, proti zdražbarstvu, za mirno sožitje svojega meščanstva, za dostojnost v javnem življenju: volila bo naprednega kandidata dr. Kramerja.

Osemdesetletnica zaslužnega slovenskega šolnika

V Slovenskih Konjicah praznuje danes svojo 80letnico g. Domijan Seralnik, nadučitelj v pokloju, Rojen 12. 9. 1847 v Lepi Rožni dolini pri Sv. Jakobu na Koroškem, izhaja iz stare narodno zavedne Seralnikove rodbine, po domače »Zofranovi«, ki še danes gospodari na tem domu. Po končani ljudski šoli je šel naš sedanjí ljubljant v šolo v Celovec, potem v gimnazijo v Gorico, končno pa si je izbral lep, a težaven učiteljski poklic in je šel na učiteljsko v Celovec. Težko je bilo študirati na tem zavodu Slovincem, a vendar je bil med tremi absolventi g. Seralnik med prvimi in edini Slovenec. Sedaj po končanem učiteljskem pa med svet — za narod!

Prvo učiteljsko mesto mu je bil Spittal ob Dravi. Vse ga je tu vzbujalo in rado imelo. Našel je v tem mestu svojo verno družico, Elizo Wüsterjevo, skrbno ženo, prebrano in predobro mater svojih otrok. Dasi Nemka po rodu, se je naučila popolnoma našega jezika in vzljubila naš narod. Najlepši dokaz, da so vsi otroci vzgojeni v strogo narodnem duhu. Pred desetimi leti pa jo je prerano pobrala smrt...

Drugo učiteljsko mesto mu je bil Št. III ob Dravi. Rad je šel tja, da bi v bližini svoje domače deloval za svoje rojake. Toda le malo časa je ostal tam. Sam piše o tem času v št. 60 »Koroškega Slovence«

z dne 2. 10. 1920. (pred nesrečnim plebscitom):

»Letos je minulo 45 let, ko sem moral radi pritiska tedanje šolske oblasti pod deželnim šolskim nadzornikom dr. Gobancem (goba mušnica za slovensko mladino), ki je rekel: »Die Slowenen haben keine Existenzberechtigung mer in Kärnten, in 50 Jahren wird hier kein Slowene sein.« zapustiti svoje ljube, zale, jako nadarjene učenke v Št. III, ker nisem hotel sodelovati pri pretvarjanju mladine v ljudi, katerih Bog ni ustvaril. Še sedaj zavre v meni starček kri, ko se spomnim te bridke ločitve od ljubljene šolske mladine, iskrenih prijateljev, dragih staršev, bratov in divnega Roža, kjer je tekla moja zibelka...»

Raje kakor da bi postal odpadnik naroda slovenskega, se je podal v slovenski Štajer. Prišel je v Slovenske Konjice (takrat nemškutarke!) in odtu za nadučitelja na lepo Ptuijsko goro. Celih 25 let je bil na tem hribočku. Ne samo kot učitelj v šoli, deloval je tudi na gospodarskem in na prosvetnem polju. Kako so ga imeli »Gorčani« radi so pokazali najlepše, ko so mu priredili v avgustu l. 1925 »Seralnikovo slavje«. Trška občina ga je imenovala za častnega državljan, bivši učenec in učenke so mu poklonile častno darilo. Tako čisla in spoštuje narod učitelje, ki so mu bili vodniki in najboljši svetovalci. In to je bil na Gori naš Domijan Seralnik vedno! So bili narodnostni boji, a on se ni uklonil. Ostal je zvest slovenski sin zvestih svojih koroških staršev.

S Ptuijske gore je šel g. Seralnik v pokoj v Slovensko Bistrico, odtod v Maribor in se nastanil nazadnje v Konjicah. Dasi v letih, je poučeval še pred ne dolгим časom več učencev in učenek v glasbi, pred vsem citre, za katere je priredil mnogo lepih skladb.

Ob zlati večerni zarji njegovega življenja mu želimo danes: V zavesti, da si delal le dobro in lepo za našo mladino in naš narod, v tej zavesti, ki ti bodi najlepše plačilo za vse, užival večer svojih let v vsej sreči! Ostanj nam šil in zdrav še leta in leta in v tej sreči dočakaj oni dan, da bo Tvoj ljubi Rož zopet naš. Naš in pa Tvoj!

Mera in vaga

V ljubljansko javno življenje je stopila brez hrupa, pač pa z velikim zunanjim bleском sloka tehtnica v spremstvu suhe mere in kratkovidnega spremljevalca s puščico ob strani. Ob lepem vremenu se tehtnica s -suiti vedno postavi tja, kjer je največji promet, zato je dopoldne pred Prešernovim spomenikom, popoldne v senci košatih kostanjev »Zvezde«, v nedeljo se pa premakne pod kovanje v Tivoli, kjer čaka na pacijente.

Ta tehtnica je namreč dobra za zdravje, kakor aspirin in jodova tinktura, opij in kamelice, grenka sol in brinjevec. Poslednjega seveda ne poseka, ker je ta dober prav za vse in ga pošteni Kranjec z uspehom rabi tudi, če si zlomi nogo.

Sploh ima pa ta zdravilna tehtnica posebne lastnosti. Kdor stopi pod mero na tehtnico s klobukom na glavi in cigareto v ustih, vrže cigareto proč, da ne bi dim uplival na višino, a klobuk sname z glave in ga obdrži v roki, da je vaga bolj natančna. Zakaj mera in vaga sta pri vseh smrtnikih v posebno važnem razmerju. Kdor je namreč normalen, mora tehtati toliko kil, kolikor ima centimetrov čez en meter. Če se ne vjema, je mož abnormalen ali pa vsaj malo nakresan. Ženske seveda niso normalne, ker za nje ne velja to pravilo. Ker imajo vedno prav, imajo tudi pri tehtanju svoj prav. Tehtati morajo namreč toliko, kolikor centimetrov imajo čez en meter in tri centimetre po vrhu. So torej vse ravno za tri centimetre na cek in z moškimi navzkriž. Ali brez visokih peta, ali z nizkimi, v copatah ali bosi, nam ni znano.

Pri otrocih od 5 let naprej gori do pobov in gospodično do 15. leta je vse narobe in zmedeno. Pri njih je relacija hudo komplicirana, ima pa vendar že svoja pravila. Tudi tukaj imajo deklice in gospodične že svoj prav. Petletni fantek mora tehtati 22 in pol kile, punčka pa samo 18 in četrt kile. Deklice so lažje do 12. leta, takrat namreč morajo

Danes velika premijera za Jugoslavijo! — Prve in edino predvajanje v Ljubljani!

Maciste gorski velikan

Film božanske narave in boja človeka z volkovi! — V burji in snegu veličastnih Alp napadejo volkovi ženo! — Grozovite lavine pokopljejo pod seboj konje in sanile — Maciste v boju s krdom lačnih volkov. — Senzacionalni pustolovni roman, ki se odigra na veličastnih planinah večnega snega in ledu! — Velefilm sezije 1927/28. — Danes ob pol 11., 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. Pri vseh predstavah umetniški orkester! — Vseled velikega zanimanja sprejema naročila telefon 2730.

KINO «DVOR»

tehtati 35 in pol kile, dečki pa za četrt kile več, v 13. letu pa gospodične že prehitte fante kar za 2 in četrt kile, ker morajo ob tem času imeti že 40 in četrt kile. Potem gre stvar v red naprej. Vse pa v prid Društva za narodno zdravje. Bojimo se pa, da bo društvo ta vir dohodkov v kratkem izutilo. Gospodje na magistratu so namreč prišli na srečno misel. Če bodo morali odpraviti davek na nočni obisk gostiln in kavarn, bi obiskovalce tehtali in merili. Tedaj bi bil davek tudi pravično razdeljen. Če se bosta mera in vaga ujemali s predpisi in paragrafi, bo obisk neobdavčen, če bo pa prijadral možakar na vago pretežak, bo plačal, kakor v Srbiji, kjer se vino prodaja na oke in kile. Čim manj se bo držal pokonci, tem večja bo diferenca in tem hujše bodo obdavčene zavžite kile.

Tako bo dobra vaga tudi magistratu v nebesa pomagala, kakor pomaga teletom in volom.

Naša skrinjica v Ljubljani je druga!

Samomor v Dravljah

Ljubljana, 10. septembra.

Ko je šel danes ponoči gosp. Bojan Luzner, slušatelj višje pedagoške šole v Zagrebu, ob tiru iz Dravlj proti Ljubljani, je zapazil kakih 200 m pred čuvajnico št. 85 med tračnicama odrezano človeško glavo in poleg nje desno roko. Ko si je podrobneje ogledal progo, je kakih 20 korakov dalje našel tudi truplo, ki ga je vlak strahovito razmrčeval. G. Bojan Luzner je pihel na stražnico in prijavil najdbo. Na lice mesta sta se podala dva stražnika, da ugotovita podrobnosti.

Že po najdbi sami je bilo evidentno, da je nesrečnež storil samomor. Nesrečneža je povozil vlak 917, ki vozi zvečer z Gorenjske proti Ljubljani. Ob progi sta ležali pelerina in palica, kar spričuje, da je samomorilni kandidat ob progi čakal na vlak. Pri samomorilcu so našli dvojno pisem, prvo naslovljeno na vrtnarja Antona Sušteršiča v Zg. Šiški, drugo pa na gđc. Korteševu pri »Keršiču«. Iz tretjega pisma, ki je bilo še zalepljeno in črno obrobljeno, je po naslovu sklepati, da je samomorilec A. Vrhovec, ki je bil uslužben kot vrtnar pri Sušteršiču v Zg. Šiški. Kaj je nesrečnega moža tiralo v obup, bodo morda pojasnila njegova pisma.

Tehtnica in mera pred Prešernovim spomenikom v Ljubljani med poslovanjem.

Dveurne predstave!

Quo vadis?

Veličastni filmski veleumotvor po glasovitem romanu H. Sienkiewicza.

Oba dela (18 dejanj) v enem sporedu.

Rim v najhujši epohi razuzdanosti. — Strašni cirkus Maximus. — Žive baklje. Strahovite borbe kristjanov z lačnimi levi in tigri. — Življenje in smrt največjega krvoloča, rimskega cesarja Nerona. — V morju ženskih teles. — Divna, sveta ljubezen prekrasne Ligije in mladega patricija. — Impozantne scene v velikem amfiteatru. — Tisoči in tisoči sodelujočih. — Razuzdanost na rimskem Palatinu. — Žive mlade sužnje daje Nero ribam za hrano. — Silni Urzo zmaga orjaškega bika in reši mlado Ligijo grozne smrti. — Grandiozni požar Rima. — Vse to in še veliko več nam živo prikazuje to najlepše filmsko delo vseh časov. — Višek filmske umetnosti. — Kolosalna režija. — V glavnih vlogah samo najlepši in najboljši filmski igralci: Emil Jennings, Alfons Fryland, Lillian Hall-Davis, Rina de Liguoro, Andree Habay itd. — Vseled ogromne dolžine filma se vrše dveurne predstave točno ob: 3., 5., 7., in 9. — Pri vseh predstavah močno pomnožen orkester.

ELITNI KINO MATICA — Telefon 2124.

Kulturnim delavcem v prevdarek!

Ali naj odklonimo borbo za one svobodoljubne principe duhovne kulture in javnega življenja, ki so jih v stalnem boju s klerikalno reakcijo propovedovali vsi naši največji pisci in tvorci?

Ali naj postane Ljubljana središče nazadnjaštva, ali naj preide v tabor, ki so ga obsojali in odklanjali Prešeren, Stritar, Kersnik, Jurčič, Aškerc, Gregorčič in ostali naši prvi pesniki do današnjih dni?

Ali so zavedate, kaj Vas čaka osebno in kaj Vaše ustvarjanje, ako omogočimo klerikalizmu, da zavladajo na celi črti in ako prične izvajati svoj pravi ultramontanski program, ki zatira vsako, še tako lepo misel, katera ni v njegovi službi?

Ali veste, da ta klerikalizem nasprotuje celo uvedbi slovanskega bogoslužja v naši cerkvi, glagolici, slovanskemu mislu?

Ali mislite, da v SLS ne vlada še ved-

no isti duh, ki je spalil Cankarjevo »Ero-
tiko«?

Ali nam ne odpira oči načrt reakcije-
narcev, polastiti se naše svobodne šole
in jo podrediti klerikalnemu gospodar-
stvu?

Kaj bo iz svobode na ljubljanski uni-
verziteti, ako le-ta pride v območje ljub-
ljanskega knezoškofjskega ordinarijata?
Ali ste opazili, kako je SLS naenkrat
vse svoje »slovenstvo«, s katerim je
svojčas prevarila mnoge nerazvorne ljudi,
dala ad acta, ker ji trenutno ne gre v
račun? Kaj sledi iz tega? Da ga je pred
leti nosila na svojih zastavah, ker ji je
račun veleval drugače, nego danes!

Kulturni delavci! Vprašanje stranke
na stran! Kandidat dr. Kramer je mno-
gim izmed nas tudi osebno simpatičen,
a vse to ni glavno. Glavno je, da smo
najsvetlejšim tradicijam, visokim ideal-
om naše kulturne preteklosti dolžni, da
preprečimo atako klerikalizma na belo
Ljubljano!

Volilne pisarne Naprednega bloka v Ljubljani

Za naše somišljenike velja v nedeljo
dolžnost, da se oglasijo, preden gredo na
volišče, ali pa po storjenem volilnem de-
ljanju v naših volilnih pisarnah. Volilne pi-
sarne »Naprednega bloka« so:

- za I. in II. volišče (Reálna gimnazija na Poljanah in Mestni dom) v gostilni Košak,
- za III. volišče (St. Jakobski dekliški šola) v St. Jakobski knjižnici,
- za IV. volišče (Mestna o. š. šola na Prulah) v gostilni Kavčič, Privoz 4,
- za V. volišče (Mestni otroški vrt v Cer-
kveni ulici) v gostilni Bergant,
- za VI. in VII. volišče (Mestna šola na
Cejzovi cesti) v gostilni pri Mraku,
- za VIII. volišče (Realka) v gostilni pri pa-
nju Vegova ulica,
- za VIII. volišče (Mestni dekliški licej) v
Operni kleti,
- za IX. in X. volišče (I. državna gimna-
zija) v gostilni pri Novem svetu,
- za X. volišče (Justična palača) v pisarni
dr. Grablovcia, Sodna ulica,
- za XI. volišče (Žensko učiteljsko) v go-
stilni K. Brezovška,
- za XII. volišče (Moško učiteljsko) v gosti-
lni K. Brezovška,
- za XIII. volišče (Šola na Ledini) v gosti-
lni K. Brezovška,
- za XIV. in XIV. a volišče (Mestna ubo-
žnica v Japljevi ulici) v gostilni Bizjak,
Bohorčeva ulica,
- za XV. volišče (Gostilna pri Česnovarju
na Dolenjski cesti) v gostilni pri Plan-
kariju,
- za XVI. XVII. in XVIII. volišče (Šišenska
šola) v gostilni Grčar poleg šole.

VAŽNO OPOZORILO! Volilne komisije
se sestanejo že ob 7. zjutraj in kmalu na-
to se začnejo volitve. Naši pristajali naj ra-
di tega pridejo na volišče že ob 7. uri in
ne ob 8., kakor so bili pogrešno pozvani.
Osrednji volilni odbor Naprednega bloka

Ljubljana pred volitvami

Ljubljana, 10. septembra

Predvolilno razpoloženje v Ljubljani je
izredno živahno. Povsod govorijo samo o
volitvah, na cesti, v kavarnah, doma, v tr-
govinah in pisarnah, še celo v gostilnah
pri malinovci in pokalcih se razvzemajo
duhovi. Vmes posegajo tudi ženske, ki
krepko prijemajo omahljivce in jim hito
dopovedujejo, kako storiti najbolj prav.

V Tivoliju se je sprehajalo danes popol-
dne nekaj stotin Ljubljančanov. Zanimal
jih je cirkus in vse mogoče druge »kome-
dije«. Nekaterim pa je slednjič vendarle
postalo dolgočasno in morda bi posedli po
klopih in zadremali na solcu, da niso za
novo komedijo, poskrbeli podli nerodneži
iz Katoliške tiskarne.

»Jui, jui, teta krekikavzarji! ga pa tra-
past lomja!« se je naenkrat pridri med svo-
je kolege v Lattermannov drevored veseli
Žane, mahajoč z roko, v kateri je držal
debelo tiskano letak. K njemu je priskočil
Pepe, ki je znan med družino kot najbolj
radoveden in je skušal kar zaviti »firbec«,
radoveden in je skušal kar zaviti »firbec«
izražajoč obraz v papirnato cunj.

»Bejz, d' se nouš umazov, se j viš, d' ga
še jest tku haki' držim, k se bujim, d' sem
neb ud svinarje zaupal! ...«

»Ja, kva pa je, kva pa je?« je završalo
tedaj v zboru.

»Na, kva je, tleja berte! je vzkliknil Za-
ne in spustil papir, ki ga ni zamajal vetrč,
marveč je padel na tla, kakor cent težak
korzar.

Vstopili so se vsi, kakor bi v »sterenco«
gledali. Ko so prečitali, so se spogledali,
naenkrat pa so vsi hkrati zamislili, razem
Dorčka, ki je zavpil: »Auu!!«

»Ja, kva pa je, arka jui, d' uplješ kt sra-
ka?«

»I, bui me! Tku me bui, de m' kar slab
prinja, zatu k sm blu smu u Kazin' tku
pehno, hohoho!«

»Hohoho!« so se zarežali za njim vsi,
kakor v zboru, Fifi pa je pripomnil, da
tudi nlega roka boli, vendar ne ve sigur-
no, ali od tega, ker je bil »tepene«, ali od
tega, ker je na tepel, ali od tega, ker se
ni zdržati, da ne bi ploskal besedam, ki so
teple klerikalce po grbi.

»Ampek, falotje pa so tele krekikavzarji!«
so vzklikali med potoma.

»Tku se pa še jest na pukadim ne prke
žefk, pa ne prke Mick, kadr mi najbolj
slaba prede!« je rentočil Miško in debelo
pljunil.

»Ja t' na znaš!« je dobrohotno pripomi-
nil Tone, »tku se znaja zgati samo kato-
lišk duhovnj Gabrovšk, k' za usduj pa za-
pisal, pa amni!«

O podlem klerikalnem letaku in nje-
gi vsebini, ki govori, da je bil snoči v Ka-
zinu tepen nek invalid in delavec, je vsak-
do mislil svoje. Gotovo pa je vsakdo iz-
gubil pri čitanju njegove vsebine apetit
na klerikalni volilni »guliža«.

Največja tarča za politične špase in vice
je že par dni neka pripovedica. Iz njega in
njegovih oglasov v klerikalnih listih se
noričujejo danes tako v Ljubljani od Viča
in Vodmata, do Šiške kakor v Ribčanjih.
Ljubljana danes v pričakovanju izida vo-
litve kar težko sope. Po ulicah vlada ži-
vahno vrvenje. Zvečer se že vse pogov-
arja in kar gleda, kako se bo g. Korošec
v Ljubljani kot poslanec »stajale« za vedno.

Palil je muhe in zažgal poslopje

Litja, 10. septembra

Nad Smartnem pri Litji se dviga par
hiš. Nasedu pravilo »na Cerkovniku«. Tam
je nastal požar na način, ki je skoraj ne-
verjeten, pa vendar resničen. Povše, po-
sestnikov sin na kmetiji »pri Skratu« je
opazil, da je v hlevu precel pajčevin, v
njih pa poginule muhe. Z namenom, da
hlev očisti nepriljubljenih pajčevin, je vzel
svečo ter palil nespačo. Ko pa je začel
požigati v hlevu, ki služja za spuščanje
mrve v hlev, je padla iskra v zraven le-
žečo mrvo, in ogenj je izbruhnil v tre-
notku.

Požar se je izredno naglo širil, kma-
lu je bil ves hlev v plamenih. Da prepre-
čijo hujšo nesrečo, so prhiteli na pomoč
sosedje, ki so začeli izganjati živino iz
hleva. B. pa je tudi zadnji čas: ena iz-
med krav, ki so jo rešili iz gorečega hle-
va, je bila že vsa opečena. Ko je prihitela
na kraj nesreče šmarska požarna bramba
z novo motorno brizgalno, je bilo šele
možno, da so ogenj zadušili. Gospodarjev
sin sam je dobil pri gašenju opale, pa
tudi eden izmed njegovih sosedov je mo-
ral radi poškodb, dobljenih pri požaru,
iskati zdravniško pomoč.

Da je način, kako je prišlo do požara,
vzbudil v okolici precej govorice, je seveda
razumljivo. Za zadevo se interesira sedaj
tudi orožništvo, ki vrši poizvedbe.

80letnica rojstva skladatelja Avgusta Armina Lebana

(Obenem 48letnica njegove smrti.)

O Avgustu Lebanu so že čisto pisali čas-
sopisi in revije. Meni preostaja le, da na
kratko ponovim njegov življenjski. Av-
gust Leban je bil sin učitelja, rojen 5. se-
ptembra 1847. v Kanalu na Goriškem. Bil je
vseskozi odlični dijak. Odlikoval se je v
znanju klasičnih jezikov in glasil. L. 1867
je maturiral. Po maturi ga je očel silil, naj
bi stopil v lemanit in se posvetil duhov-
skemu stanu. Toda Avgust se le ni vdal
Zaljubljen se je bil v hčerko bogatega hiš-
nega posestnika in trgovca z žitom v Gorici.
Njegova izvoljenka Pani je bila sicer
nemka, a po duhu in srcu Avgustu sorod-
na duša, muzikalno izobražena, izborna
planistka. Avgust ji je posvetil več skladb.
V mehkih poletnih nočeh je poslušal njeno
sviranje, ker je stanoval nasproti nje. To
situacijo je opisal Avgust sam pojoč: »Ko
ubirajoča strune, poleg mlo in sladko, v
svitu ljubkem blede lune, jaz poslušam te
pazno.« Iz njune ljubezni je znana ta le-
anekdota:

Nekoga večera je šla Pani v klet po vi-
no za večerjo. Avgust je smuknil za njo v
klet. Očetu se je čudno zdelo, kaj dela
hčerka toliko časa v kleti, zato je zavpil v
temo: »Ja, kaj pa delaš tako dolgo v kle-
ti?« Hčerka je takoj prišla s polno stekle,
milo k vratom, a oče je vzel ključ in zapri
klet. Šele pozno v noč se je Pani posre-
čilo, da je ljubčica rešila iz zapor.

Zaljub njuna ljubezen ni obrodila sa-
du. Panikin oče se je smejal, da se drzne
ubogi vaški učitelj misliti na njegovo bo-
gato hčer.

L. 1872. je postal Avgust vadniški učitelj
v Gorici. Poučeval je slovenščino. Toda od
latinskih in grških klasikov se le ni mogel
ločiti, kakor je tudi kot mora ležalo na
njem, da so drugi njegovi sošolci oprav-
ljali visoke službe, on pa je bil le učitelj.

Avgust Leban je umrl kot samec v Go-
rici 30. maja 1879. po enoletnem bolehanju
za sušico v sapniku v 32. letu svoje dobe.
Njegova Pani pa je zadela trpka usoda.
da je njen oče izgubil vse premoženje,
njen soprog pa je umrl v umobolnici.

Ko je bil še živ, je Avgust malo izdal.
Iz njegove muzikalne zapuščine je objavil
nlegov še živeči mlajši brat Janko nasled-
nje skladbe: 1. Pet cerkvenih pesmi za mo-
ški zbor; 2. Giasij za Primorja, moški in
mešani zbori; 3. Pobožni vzdihli, latinska
maša za mešan zbor; 4. skladbe Avgusta

Armina Lebana, 1., 2. in 3. zvezek, obse-
ga: 1. zvezek, mešane zbor in dva samo-
speva.

Ostale še ne objavljene rokopise je od-
kupilo »Pevsko društvo« v Gorici, a v vol-
ni vihr so se ti rokopisi baje porazgubili.
Nekaj malega še hranil pokojnikov brat
Janko. Veliko je razposlal skladatelj sam,
ko le še živel. Med drugim tudi prelepi sa-
mospev »Za slovo« s Prešernovimi besed-
dami: »Kaj od mene proči oko, proč obraz
obračš mil.« Kdor ima ta rokopis, naj ga
vrne skladateljevemu bratu na naslov:
Janko Leban, Novo mesto. Istotako latinsko
mašo za moški zbor (do Sanctusa), ki si jo
je nekdo izposodil, a ne vrnil.

Toliko o prerano umrlem Avgustu. O
njem so pisali pohvalno razni strokovnja-
ki, a najbolj jo je pogodil svetovno znani
nemški kritik prof. dr. Ed. Hanslik, ko je
zapisal: »Kompozicije, žal, prežgodele umr-
lega Avgusta Lebana se odlikujejo po gor-
kem občutju in prelepem melodioznem ta-
lentu. Če bi dočakal daljšo starost in bi se
vadel, bi se njegov talent najbrže povzpeli
tudi še k večjim stvarim. Lucilius.

Žeparji v vlakih in na sejmi

V brzovlakih med Beogradom in Zagre-
bom so žepne tatvine na dnevnem redu.
Varnostne oblasti so ugotovile, da je tam
že dalje časa na delu dobro organizirana,
disciplinirana žeparska družba, ki je ne-
varna ne samo kmetičem, ki se morda
vračajo z raznih sejmov, marveč tudi tr-
govcem in previdnejšim potnikom, ki potu-
jejo v razne kraje po opravkih. Med žep-
parji se nahajajo tudi ženske moči, ki sku-
šajo prenamiti svoje žrtve z nastopom in
manirami, ki so jih vajene sladke dežve,
kakršnim marsikdo ne more odoleti. Sledi
seveda navadno stahovit maček, kajti že
na prihodnji postaji mora nesrečnež na-
vadno ugotoviti, da je olajšan za manj ali
bolj reno listino.

Žepne tatvine pa postajajo čedalje bolj
pogoste tudi na vlakih med Zagrebom in
Ljubljano ter Mariborom. Zakotnih je bi-
lo že več tatinskih individuij, ki pa niso
osamljeni. Vse kaže, da je na delu tudi tu
večja družba, ki se specializira na žepne
tatvine.

Kolkor se more domnevat, so na delu
poleg manj nevarnih žeparjev tudi bivši
tovariši Čarugovega padša, pred mesec
ujetega Pavla Pripiča »Malega«, ki se ba-
vijo sedaj pretežno z žeparstvom.

Razbojnik Mile Vuković iz Krizopolja, ki
je bil aretiran pred dnevi, je navedel pred
zagrebško policijo kot drzne žeparje na-
slednje kopove, ki prthajajo za svojimi žrt-
vami tudi v Slovenijo:

28letni Danilo Albahari iz Beograda, ro-
dom žid, ki poseduje baje generalni potni
list. Govori več jezikov ter je menda eden
najbolj spretnih umovčev. Albahari na
desno nogo nekoliko šepa ter ima več zla-
ti zob.

Drugi je neki Bačo, star 30 do 35 let,
doma tudi iz Beograda. Nevarna žeparja
sta tudi brata Čučković, stara 25 in 26 let,
doma iz Gline, ki kradeta rada po sejmi.
V družbo spadajo še 25letni Stevo Dasović
iz Siska, 25letni Kosta Dokić iz Brčke v
Bosni, 32letni Ivan Džapo iz Šibenika, 40-
letni Josip Kraker, ki je najbrže Slove-
nec, 31letni Kosta Šiljak, 25letni Mile, znan
pot imenom »Coro« ter 35letni Milan Živ-
ković, imenovan »Žile«, doma iz Siska, ki
se vozi navadno v družbi svoje ljubice
Marice.

Po izpovedi razbojnika Vukovića so vsi
imenovani prej pripadali (Pupčević) tatpi;
razkropljeni se preživljajo sedaj po večini
samo z žepnimi tatvinami. Gotovo pa so
tudi drugače opasni. Vsekakor svarimo
potnike v vlakih in obiskovalce sejmov
pred sumljivimi kriminalnimi tipi.

Vsem naprednim pristašem NRS

Dr. Ravnihar razširja po mestu le-
tak, v katerem v imenu Mestnega od-
bora NRS proglašja, da morajo radi-
kali voliti klerikalce. Ta poziv je v
direktnem nasprotstvu s stališčem, ki
ga zavzema posledovodič podpredsed-
nik NRS Marko Trifković, ki v celom
obsegu odobrava sklep radikalne omla-
dine v Sloveniji, da noben pravi radikal
ne sme voliti klerikalcev.

Pravi radikali se bodo držali mne-
nja g. Trifkovića in ne taktike g. Rav-
niharja, ki bi rad radikalno stranko v
Sloveniji spravil popolnoma pod klerika-
lno peto. Seveda ni nikdo obvezan
slediti Ravniharjevemu pozivu. Statut
NRS predpisuje v čl. 8. le to, da je vsak
član stranke dolžan glasovati za
one kandidate, »koje stranka (t. j. glav-
ni odbor v njenem imenu) istakne.«

Pogodba, ki jo je napravil dr. Rav-
nihar s klerikalci, je čisto njegova pri-
vatna in osebna zadeva, o kateri NRS
v Beogradu nele ničesar ne ve, mar-
več jo celo z odločnostjo obsoja. Za
dr. Ravniharjem bo šla za klerikalce
volit le mala skupina ljudi, ki bo s tem
sama sebe izključila iz radikalne stran-
ke. Danes je konec blejskega pakta,
konec Vukičević-Koroščevega režima
in sedaj pride do besede in moči zdru-
žena demokracija, v kateri bo igral
odlično vlogo tudi g. Marko Trifković.
Tega se zavedajo tudi vsi pravi radi-
kali v Ljubljani, ki se ne dajo prodati
klerikalcem.

Naša skrinjica v ljub- ljanski in mari- borski oblasti je 3.

Pozdravljen, Vargazon!

(Dopis iz uradniških krogov.)

Za politično svobodo se je človeštvo
borilo stoletja. Najlepši uspeh demokra-
cije je ta svoboda. Prosvitljeni narodi
ne gubejo in čuvajo z vsemi sredstvi.

Vargazon, državni uradnik, se je po-
služil te svobode. Ne, da išče časti in
slave, ne da išče osebne koristi, je pre-
vzel kandidaturu namestnika kandidata
Naprednega bloka za mesto Ljubljana.
Ne hvaležno to delo, trudapolno je. To-
da nesebična požrtvovalnost državnega
uradnika, ki v svojem srcu ne more pre-
boleti trpljenja in ponižanja svojega so-
trpina, ga žene k delu za javni blagor,
kakor je to z navdušenjem in zataje-
vanjem samega sebe tudi ob najtežjih
prilikah vedno delal. Srečo in veličino
države vidi v sreči in zadovoljstvu na-
roda in predvsem tudi v sreči in blago-
stanju svojega stanu.

Prišli so klerikalci in udarili po njem.
Oni klerikalci, ki zase kujejo politični
kapital z lažmi, da nasprotniki ovirajo
politično svobodo in preganjajo držav-
no uradništvo, ker noče biti pokorno
partizanskim zahtevam.

Klicali so nanj njegove predstojnike,
da ga socialno in materialno uničijo,
ker kandidira na SLS nasprotni listi.
Klerikalcem se je tudi v tem slučaju
zahotel krvi in solz, ker tako zahteva
njih strankarski interes in njih morala.

Vargazon, z udarcem proti Tebi so
udarili nas. Mi smo srečni in ponosni,

ako se iz uradniških vrst dvigne krepka
postava in pove odločno besedo, zato
bodi pozdravljen. Ti, ki v najtežjih pri-
likah s svojo osebo izražaš bol nas vseh
in si odločen, da za nabujše žrtve brani-
š ono, kar nam kradejo — politično
svobodo. V Tebi je utelešeno to hrepe-
nenje nas vseh. Ker smo revni in ubogi,
so mnogi izmed nas ponižani in udani. A
ravno zato si upajo klerikalci nad drž-
avnega uradnika klicati bič, ako se
njim ne pokorava. Gorje nam državnim
nameščencem, ako bi ta stranka kda-
prišla do trajnejše moči!

Udarec po Tebi, državnem uradniku,
je zabolel nas vse, a nas je tudi dvignil.
S Teboj simpatizira vse, kar ni stran-
karsko do dna okuženo. S Teboj gremo,
da branimo sebe. Z denunciacijo so
onečastili našo čast in ponos. Našo čast
in ponos bomo dvignili, da gremo v boj
za pravice in svobodo državnega urad-
nika! Klerikalne kandidate, ki so ma-
terijelno zasigurani in po večini duhov-
niki — naj ščitijo drugi. Tebe bomo šči-
tili mi! To moč imamo! Krj je bilo
omahljivcev, so po denunciaciji skočili
pokonci! Ponos uradnika ne dopusti, da
bi ga žalili notorični sovražniki in škod-
ljivci našega stanu.

Tovariš Vargazon, s Teboj bo danes
v nedeljo slavilo zmago celokupno za-
vedno državno nameščentvo.
Državni nameščeneec.

Mladina, nadaljuj boj za zmago!

Mladina hrani v sebi ideale. Ti ideali
jo dvigajo k pohodu naprej. Mladina ne
pozna miru in oddiha. Taka je bila mla-
dina vedno, kadar je bilo braniti na-
prednost, demokracijo, svobodo, osvo-
bodilno gibanje naroda. Napredna mla-
dina je krvavela in umirala, ko so se
temni elementi skrivali v cenci mlo-
sti Dunaja. Klici mladine so orili po uli-
cah vedno, kadarkoli je narodova duša
vztrepetala v boli in žalosti — in tudi,
kadar je čez narodov obraz posijalo
solnce sreče. Mladina je bila naš Bog
pred Izraelci.

Danes se bje boj za zmago demokra-
cije, za zmago idealov, za katere so

umirali najboljši iz vrst narodne in na-
predne omladine. Črna reakcija obleta-
va Ljubljano in deželo. V ta boj mora
omladina z neizprosno borbenostjo ak-
tivno poseči, kajti ta boj je samo nade-
ljevanje bojev, v katerih so padali naj-
boljši iz naših mladih vrst.

Na dan volitev mora mladina razmak-
niti svoje energije in svojo žilavost. Ne
sme biti volišča, ne vasi in ne hiše, kjer
bi živi ogenj mladine in grel in svetil
k zmagi. Živ plamen iz src mladine se
mora razliti preko domovine, da bedna
in teptana vstane ob zmagi jugosloven-
ske demokracije. Zmaguje demokracija
proti reakciji.

Zakaj bi se rada SLS polastila Ljubljane?

Ljubljana naj kot najmočnejše gospodarsko središče vzdrži-
je klerikalno oblast in naj potom novih dajatev polni klerikalne
dispozicijske fondel

Ljubljansko prebivalstvo vseh slojev,
stanov in socialnih položajev se vse
premalo zaveda, kakšna nevarnost mu
preti od SLS za slučaj, da bi se tej
stranki posrečilo dobiti Ljubljano v klerika-
lno pest.

Ze dosedanje zasedanje oblast. skup-
ščine je dokazalo, da nameravajo klerika-
lici napraviti večino oblastnih davščin
na Ljubljano. Načrt SLS gre za tem, da
se gospodarsko masuče nad naprednja-
ki in da jim natovori skoro vse oblastne
davščine. S temi davščinami naj bi no-
tem klerikalci finansirali svojo strankar-
sko politiko. Vsako kontrolo pa so obre-
uspešili, ko so opozicijo potegnili popol-
noma v kot ter ji odrekli vse pravice.

Fašistični asimilacijski načrti

Tretja točka programa: uničenje narodne
gospodarske organizacije.

Tri točke obsega oni asimilacijski pro-
gram, ki so ga skovali primorski fašistični
provincijalni tajniki na svojem sestanku v
Rimu.

Prva točka se nanaša na popolno uniče-
nje še zadnjih ostankov naše narodne pro-
svete na Primorskem. V Istri že itak ni
kaj razpuščati, ker so tamkaj opravili že
vse kar potihoma. Prišli so karabinjerji,
pobrali v društvu vse, kar so našli, zaprli
predsednika, podpredsednika, tajnika, bla-
gajnika in knjižničarja po nekoliko dni, pa
je bila stvar končana. Društvo se niti ni
razpuščalo. Čemu neki, ko je bila dovolj
že grožnja, da zapro vse, da bodo segnili
v leči, ako se še drznejo sestati pod ime-
nom društva. Tako danes ni menda v vsej
Istri niti enega slovenskega ali hrvatskega
prosvetnega ali podobnega društva.

V tržaški pokrajini in na Goriškem niso
ravnali tako divjaški in je ostalo v življe-
nju še tuptam po kako prosvetno društvo,
pa tudi sportna in druga taka društva so
mogla še precej neovirano delovati. Sedaj
je tudi tu konec vsemu temu. Kakor ka-
žejo zadnji ukrepi tržaškega in goriškega
prefekta, izjinejo v kratkem vsa taka dru-
štva, s čimer bo prva točka fašistovskega
asimilacijskega programa izvedena.

Druga točka se nanaša na iztrebljenje
slovske duhovščine, s čimer bi bil vržen
naš jezik tudi še iz cerkve. Da se prične
kmalu izvajati tudi ta točka, je najboljši
dokaz dejstvo, da jo je napovedal fašistični
»Il Popolo di Trieste« v zvezi s konfi-
nacijo, s katero je bilo kaznovanih te dni
nekoliko furlanskih duhovnikov zaradi nj-
hovega protifašističnega delovanja. Če so
pričeli tako v Vidmu proti italijanski du-
hovščini, si je lahko misliti, kaj čaka šele
naše. Negoričanom so odbili opcijske
prošnje.

Tretjo točko fašistovskega asimilacijskega
programa pa napoveduje »Piccoli«, go-
voreč o delovanju tržaške fašistične pro-
vincijalne federacije. »Piccoli« namreč pravi,
da je takolemenovano »vprašanje dru-
gorodcev«, ki je v resnici le vprašanje
»drukorodnih« skupin na nacionalnem
ozemlju, politično le na svoji površini. Ta
politična »patina« je izhajala in še danes
izhaja iz umetne propagande nekaterih kri-
vih pastirjev, ki jih je lahko spoznati in
odstraniti. Gre pa v resnici za rešitev raz-
nih vprašanj gospodarskega značaja za
stvar, ki jih v resnici potrebuje prebival-
stvo, kakor vodo, razsvetlavo, zdrava.

dostojna šolska poslopja, popravo cerkva
in še mnogo drugih takih reči, ki tvorijo
bistveni del kmetijskega življenja. Ko se vse
to napravi in se odstranijo hakskeci in
ljudje, ki bi hoteli ribariti v kulnem, se
bodo družorodne skupine čutile varne in
bodo živele čisto mirno.

Fašistična provincijalna federacija je tu-
di že v tem pogledu storila vse, kar je v
njenih močeh in se je lotila že vseh važ-
nejših gospodarskih vprašanj, tako zlasti
vod

Domače vesti

* **Nov jugoslovanski konzulat.** Na predlog ministrstva za zunanje zadeve je s kraljevim ukazom na Krfu ustanovljen konzulat naše države.

* **Organizacija pomožnih bolniških zdravnikov za Slovenijo** je izvolila na svojem obnem zboru 1. septembra naslednji odbor: Dr. Grum, predsednik, dr. Podkornik, podpredsednik, dr. Zorec, tajnik, dr. Kremžar, blaginjak, odbornika brez funkcije dr. Merčun in dr. Kalan, revizorja dr. Kramarič in dr. Pehani. Ker je ta organizacija edino združenje mlajših zdravnikov v bolnicah, ki mora zelo pogosto zastopati njih interese, se obrača tem potom na vse gr. kolege v bolnicah izven Ljubljane, da javijo svoj pristop.

* **Mednarodni turistični kongres.** Kakor smo že omenili, se dne 21. septembra odpravi v Beogradu narodni kongres oficijelnih organizacij za turistično propagando. V turističnem oddelku ministrstva za trgovino in industrijo so za ta kongres v teku velike priprave. Program kongresa se je v toliko izpremenil, da se kongresisti dne 22. sept. podajo v Ljubljano in na Bled, dne 23. v Zagreb in na Plitvička jezera ter v Dalmacijo in preko Mostarja v Sarajevo.

* **Državne štipendije za inozemske visokošolce.** Ministrstvo prosvete bo v letošnjem šolskem letu podelilo večje število štipendij študentom iz Češkoslovaške, Poljske in ostalih prijateljskih držav, ki bodo študirali na naših univerzah.

* **Vpisovanje v trg. akademije.** Vpisovanje v trg. akademije je zaključeno in se je pouk že pričel. Naknadni vpisi se vrše le preko ministrstva za trgovino in industrijo do 15. t. m. v kolikor je sploh še praznih mest.

* **Jadranska Straža.** Izšla je septembarska številka ugledne revije. **Jadranska Straža** pod redakcijo direktorja Silvija Alfireviča v številki je mnogo aktualnih člankov iz našega pomorskega in narodno obrambnega življenja. Izmed člankov omenjamo: Silvija Alfireviča: »Juraj Blankin« (ob priliki njegove osemdesetletnice); dr. Grge Novak: »Naše brodarstvo in naše luke«; Zdenko Regner: »Sedanja nemška vojna mornarica«; dr. Ivo Rubić: »II. pomorsko-propagandistični kurs «Jadranske Straže» v Splitu in Turizmu na Primorju«. Fotografije nam kažejo med drugim tipe naših novih hidroavijonov, slike iz propagandističnega kurza »Jadranske Straže« itd.

* **Gospodarski koledar za leto 1928** izide že sredi novembra t. l. na kar opozarjamo zlasti naše gospodinjice. Koledar bo kakor vsi prejšnji, obsegal v svojem prvem delu nove kuhinjske recepte, razne poučne članke in razprave ter praktična navodila za hišo in dom. Drugi del pa tvori praktično urejen troškovnik za vse dni v letu. Naročila sprejemajo že sedaj podružnice Jugoslovenske Matice v Sloveniji in pisarna Jugoslovenske Matice v Ljubljani, Selenburgova ulica 7-11.

* **Učiteljem petja** priporočamo Kozinovo »Pevsko šolo I. in II. del. Naroča se jo pri Jugoslovenski Matici v Ljubljani, Selenburgova ulica 7-11.

* **Najboljši mladinski list «Zvonček»** št. 1. izide v drugi polovici tega meseca. Kdor ga še ni naročil, naj stori to takoj, ker se na poznejše naročnike ne bomo mogli ozirati. Celoletna naročnina znaša 30 Din, polletna 15 Din in četrtletna 7.50 Din. Naročnino mora plačati vsak naprej. — Uprava »Zvončka« v Ljubljani.

* **Vsem svojim znancom in prijateljem**, od katerih se ni imela priliko osebno posloviti, kiče ob svojem povratku v Ameriko »Z bogom« in »Na svidenje« družina Sakserjeva. 1363

* **Velik petek** v Sv. Lenartu nad Laškim. V petek 16. t. m. se bo vršil v Sv. Lenartu nad Laškim velik konjski in živinski sejem. Ker bodo na ta sejem, kakor običajno, prignali prvovrstno živino, se vljudo vabijo na sejem kupci od blizu in daleč.

* **Mali ljubljanski prater na pokrajinski razstavi.** Ljubljanske obiskovalce in tudi podeželsko občinstvo se je lansko leto ob priliki jesenske razstave zelo zabavalo z raznimi gugalnicami, vrtljakci, tobogani, hipodromi in podobnim. Občinstvo je kmalu označilo ta del za »Mali prater«. Uprava Ljubljanskega velesejma bo ob priliki letošnje pokrajinske razstave »Ljubljana v jeseni« ta del sejmšča še izpopolnila, kar bo gotovo v splošno zadovoljstvo in veselje obiskovalcev, mladih in starih.

* **»Frankfurter Mustermesse«** od 18. do 21. septembra. V okviru tega velesejma sta dve posebni razstavi. Vse informacije pri častnem zastopniku Josipu Zidarju, Ljubljana, Dunajska cesta 31, telef. 2759. 1367

* **Slovensko lovsko društvo v Ljubljani** priporoča svojim članom, naj omejijo odstrel fazanov v svojih loviščih na najnižjo mero, ker se čujejo glasovi, da se je njihovo število v letošnjem letu zelo znižalo. Odbor SLD. 1365

* **Poštarne pošiljke za Rusijo.** S 1. novembrom 1927. počenši se bodo glasom uredbe ministra pošte in brzojava lahko pošiljale v Rusijo za privatne stranke tudi pošiljke literarnih publikacijami in modnim žurnali pod omotom kot tiskovine. Za posamezne izvoze ne bo treba posebnega dovoljenja, za pošiljke z večjim številom izvodov pa se bo moralo izposlovati predhodno dovoljenje.

* **Aviatični poročnik Pajević operiran.** Glasom brzojavnega poročila iz Feldkircha na Tirolskem je bil aviatični poročnik Pajević predvčerajšnjim v tamkajšnji bolnici operiran. Amputirali so mu levo nogo nad gležnjem in dva prsta leve roke. Operacija se je posrečila in je poročnik Pajević izven vsake nevarnosti. Njegovo stanje je povoljno. Pajević se v kratkem prepele v domovino.

* **Novo gledališče v Skopju.** Iz Skopja poročajo, da je gradnja tamkajšnjega novega gledališča dovršena ter bo novo gledališče v kratkem na svečan način odprto. Novo poslopje je eno najmodernejših v naši državi.

* **Borba z morskimi valovi.** Iz Dubrovnika poročajo o veliki nevarnosti, v kateri se je prošli četrtek nahajala ladja tamkajšnjega kluba »Neptun«, ki je bila odpeljala na široko morje s šestimi sportniki in enim krmilarjem. Proti večeru je zapihal močan jug, ki je ogroževal malo ladjo. Približno 150 metrov od obale so ladjo zajeli silni valovi. Na prednjem delu so pustili vezi in voda je vdrla v ladjo. Največja nevarnost je grozila krmilarju. Utrujenim veslačem so se večkrat približali obali, a valovi so jih ponovno zopet odnesli v morje nazaj. Enemu veslaču se je končno posrečilo, kljub silnim valovom priplavati do obale ter obvestiti pristaniško kapitanijo o veliki nevarnosti, v kateri se nahajajo sportniki. Motorna ladja »Marija« je potem sportnike vzela na krov in jih spravila na varno. Dva sportnika sta težko poškodovana.

* **Vremenska katastrofa v okolici Karlovca.** Po vestih iz Karlovca je prošli četrtek divjala v tamkajšnji okolici silna nevihta. Na Baniji je strela zažgala Balaševovo hišo, v Mekušu pa udarila v hišo žadruga Bedeković in v kuhinji ubila šestdesetletno gospodinjico. Tudi v selu Breznik je strela povzročila požar, ki je uničil vseh šest hiš male vasice. Gasilna akcija je zaradi pomanjkanja vode in močnega vetra ostala brez uspeha.

* **Otrok se je zadušil s ližolom.** Otroku Filipa Merčnika iz Polje pri Gornji Radgoni, triletini Katarini, se je pri igri z otroci zaletel ližol v dihalnik. Nesrečno dekletce se je zadušilo. Prepozno so drugi otroci poklicali mater na pomoč. Ko e mati prihitela na kraj nesreče je bil otrok že mrtev.

* **Izgnana vlačugarica.** Policija je aretovala predvčerajšnjim 19 letno Marijo K. znano vlačugarico, ki pa je nevarna tudi tuji lastnini. Imenovana se je včasih klatila po deželi, pozneje pa se je navadila na Ljubljano, kjer ji je ugajalo vse bolj kakor zunaj med »priprostim« ljudmi. Tu je lažje ribarila v kalnem in ujela marsikatero žrtev. Policija pa se je punce slednjič naveličala in jo po tatvini, ki jo je izvršila pri svoji sestri, ki je poročena z nekim Rusom za nedoloten čas izgnala iz mesta in policijskega okoliša.

* **Bakterije so povzročile sovražniki našega zdravja,** kar je splošno znano. Neznano pa je, da so muke haemorrhoidnih obolenj povzročene po črevesnih bakterijah. To dejstvo je zaključek najnovejših bakterioloških raziskovanj. Na osnovi teh zaključkov znatnih raziskovanj je danes lahko odstraniti in preprečiti haemorrhoidne in njihovo nastajanje, če uporabljate iz črevesnih bakterij pridobljeni in specifično delujoči »Posterisani«. »Posterisani« dobite v vseh lekarnah. Podrobnejše informacije so našle v posebni znanstveni razpravi, ki jo na zahtevo pošljete brezplačno Isis, d. d. v Zagrebu. 1309

* **Opozarjamo** na današnji oglas novo ustanovljene Kreditne zdruge detaljnih trgovcev. Ta nova institucija je za odjemalce take važnosti, da priporočamo ta oglas pažnji naših čitateljev. 1362

* **Pri zastajajočem telesnem odvajanju,** napetem telesu, odvečni železni kislini, glavobolu, razdražljivosti, občutku tesnobe, splošnih slabostih, utrujenosti pospešuje prirodna grenčica »Franz-Josef« brez truda in bolečin lahko izprazni. Najznamenitejši zdravnik tega stoletja so vodo »Franz-Josef« z velikim uspehom porabljali pri moških, ženskah in otrokih. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

KUŠAKOVIČA KALODONT

najboljša pasta za zobe.

* **Tkanina »Eternum,** glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7. 95

* **Volno, bombaž za strešno pletenje** in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, Ljubljana, Stari trg 12 in Židovska ulica 4. 93

* **ITO — zobna pasta najboljša!**

* **Svetopisni papir negativni 42—52,** pozitivni 52. 62 Din, priporoča papirna trgovina I. Gajšek nasl. Ljubljana, Svetega Petra cesta 2. 180

* **Za društvo slepih v Ljubljani** se je nabralo v veselji družbi Nace Hočevarja v Metliki 50 Din. 1362

Najboljši mladinski list

»Zvonček«

I. števil.

izide v drugi polovici tega meseca. Kdor ga še ni naročil, naj stori to **takoj**, ker se na poznejše naročnike ne bomo mogli ozirati.

Celoletna naročnina znaša dinarjev 30, polletna Din 15—, četrtletna Din 7.50.

Naročnino mora plačati vsak vnaprej.

Uprava »Zvončka«

Iz Ljubljane

Ljubljancan, vstan!
Ne bod' zaspan!
Voliti danes si dolžan!

Ko Te pozdravi »Jutro« danes zjutraj v postelji, ne oklevaj in ne dremaj več. Pohiti na volišče, nato pa poišči prijatelje in znance. Prepričaj se, ali so že volili; ako še niso, jih ne izpusti poprej, dokler ne store svoje državljanske in napredne dolžnosti in ne oddajo krogljice v drugo skrinjico. Ne počivaj, dokler niso volili vsi Tvoji znanzi.

Vsi na volišče!
Vsi na volišče!

u— **Zmaga na plakatu.** Ponoči smo dobili odtis plakata, ki so ga včeraj postavili v Katoliški tiskarni. Plakat javlja Ljubljancanom, da je po dosedanjih rezultatih na ljubljanskih voliščih zmaga klerikalnega kandidata že zasigurana. Ta plakat naj bi se afiširal v prvih popoldanskih urah in demoraliziral napredne volilce. Ljubljancani sedaj vedo, da je napravljen tako rekoč »na kredit« in ga bodo temu primerno ocenili. Priporočamo tudi na tem mestu, da je tekom današnjega dne vsako delo v tiskarnah prepovedano. Ko bodo danes popoldne klerikalci nalepili lepak, da je zmaga dr. Korošca že zasigurana, tedaj naj ostanejo vsi klerikalni volilci, ki še niso volili, doma, ker njihov glas ni več potreben. Naši volilci pa naj tedaj še posebno pritisnejo na volišča, da bo papirnata zmaga dr. Korošca, ki so jo že včeraj tiskali v Katoliški tiskarni, ostala na plakatu.

u— **Bazaltoid.** Ljubljancani se sprašujejo kaj je prav za prav bazaltoid? Bazaltoid je najtrša tlakovana zmes, ki se obrabi, ako hodijo po njej leta in leta tisoče ljudi, v katerem se pa takoj naredi luknja, ako stopi nanj z lažjo preobremenjeni član klerikalnega volilnega odbora.

u— **V slučaju napada slabosti,** ki se vas lahko polotijo danes, ako boste štali klerikalne laži, ni treba zvati rešilne postaje. Rešilna postaja se nahaja v vsakem volilnem lokalu, kjer vrzite krogljico v Ljubljani v drugo skrinjico. Na dežeti pokažite v drugo skrinjico figo in spustite krogljico v tretjo. Ako storite tako vam bo napad slabosti sigurno takoj prešel.

u— **Neprijetno presenečenje.** Komaj so se pričele šole, že se pričenoj tudi zmede na šolah. Oni razredi III. državne realne gimnazije, ki so nastanjeni v mestni hiši na Vrtaču, so bili v petek 9. t. m. nenadoma obveščeni, da bodo od ponedeljka 12. t. m. naprej namesto običajnega popoldnevnega in za razne predmete popoldnevnega pouka imeli zgolj popoldne šolo; dopolne da bodo služile šolske sobe za osnovno šolo. Tako da sta se pogodila veliki župan in mestna občina. Prizadetihi je šest razredov realne gimnazije z okroglo 300 dijak. O dalekosežnih zlih posledicah tega ukrepa ni nobenega dvoma. Starši prizadetihi dijakov so skrajno vznemirjeni. Z njih strani se, kakor čujemo, pripravila najodločnejši odpor.

u— **Ljubljanske žene in dekleta!** S tako nepoštenimi sredstvi, kakor še nikdar so se vrgli klerikalci pri teh volitvah na našo Ljubljano. V obrambi morate pomagati tudi Vi! Skrbite, da bodo vsi Vaši svojci in znanzi storili svojo dolžnost. Vsi morajo voliti! Vsi morajo glasovati za naprednega kandidata dr. Kramera in spustiti krogljico v drugo skrinjico! Žene in dekleta, sodelujte tudi Vi pri zmagi bele Ljubljane!

Šolske potrebščine:

Zvezke, risalno orodje itd. po brezkonkurenčnih cenah kupite pri:
L. Pevalak, Židovska ulica.

u— **Zasluzen oddih.** Klerikalci so tekom zadnjih dni in bodo danes s svojimi gnjilimi bombami tako okužili ljubljanski zrak, da se po nedelji mnogi tudi neplanični resno pripravljajo na kratek oddih v gore, kjer se nadejajo navržiti zopet čistega zraka. Planinci in sportniki, ki nameravajo že danes iz Ljubljane, pa morajo vsekakor prej opraviti svojo volilno dolžnost in oddati krogljico v 2. skrinjico!

u— **Davek na kinovstopnice** je z letošnjo sezono podražil vstopnico v kino za 1—2 Din. Kino je edino razvedrilo in glavna možnost pogleda v svet za ogromno večino ljubljanske prebivalstva, ki si ne more privoščiti letovišče, potovanja, knjig in gledališča. A še to razvedrilo so klerikalci podražili s tem, da so naložili na kinovstopnice nov davek. Udarili so s tem najsilomašnejše sloje prebivalstva. Kljub temu pa zahtevajo, da jim ravno ti sloji dajo danes svoje volilne krogljice in glasujejo za klerikalnega kandidata. Kdo bo poljubljaj bič, ki ga tepe? Ljubljanski volilci, nobene krogljice za dr. Korošca!

u— **Evangeljska cerkevna občina.** Gospod župnik Becker se je vrnil z dopusta. Ker popravila v notranjosti evangeljske cerkve še niso gotova, se bo vršila služba božja šele prihodnjo nedeljo, dne 18. septembra. 1364

Odvetniška pisarna

odvetnika dr. Mihaela Stajnika
se nahaja
v MARIBORU, Aleksandrova cesta št. 39
(pri kolodvoru).

u— **Slava Udruženja rezervnih oficirjev** se bo vršila v Ljubljani v četrtek, dne 15. septembra v spomin devetletne prebitja solunske fronte. Ta dan bo čital č. p. Aljanič v frančiškanski cerkvi ob 7. zjutraj mašo zadušnico za padle bojevnike. Udeležba za vse ljubljanske člane obvezna. Sestanek neposredno v cerkvi. Obleda

Materina skrb.

Draženje kože potom kakega ostrega sestavnega dela, kateri se uporablja za pranje, ne pusti pri odraslih nikakih škodljivih posledic, pač pa na mladi, nežni otroški koži.

Vsled tega se mora tudi pri pranju otroškega perila premišljeno ravhati. Uporabljajte v to svrhu samo neškodljivi LUX. Volneni predmeti so od tega izvzeti.

LUX se prodaja samo v zaprtih zavojih — a nikdar ne drugače.

Pazite na to pri nakupu!

čivilna z znakom. — Zvečer ob 21. v restavraciji »Zvezda« prijateljski večer s petjem in godbo. Pevske točke izvajajo člani. Posebnih vabil ne bo. Vabijo se vsi člani in po njih vpeljanji gostje. — **Pododbor Ljubljana.**

u— **Stanovanjsko sodišče I. stopnje** naznanja, da se bodo prihodnje razprave za dodelitev stanovanj vršile dne 12., 13., 14., 15., 16. in 17. septembra t. l. Razpis 21 stanovanj, ki se bodo nakazovala, ker je nabit na uradni deski stanovanjskega sodišča — soba št. 6 — kjer se vlagajo tudi prošnje za ta stanovanja. 1366

u— **Promenadni koncert** muzike Dravske div. obl. v »Zvezdi« v nedeljo ob 11. uri. Dirigent višji kapelnik dr. Jos. Cerin. Spored: 1. Vinš: »Na Drini«, marš. 2. Morena: »Žive pesmi«, valček. 3. Strauss: ouvertura »Princ Metuzalema«. 4. Wagner: Zbor glasiteljev miru iz opere »Rienzi«. 5. Sedlaček: »Za moje prijatelje«, srbske pesmi. 6. Pučik: »Raj amoret«, Intermezzo. 7. dr. Cerin »Slovenski fantje«, marš.

u— **Lydia Wislakova** in **Vaclav Vlček** otvorita s 1. oktobrom šolo baleta in umetniškega plesa. Prijave kakor tudi tozadevna pojasnila dnevno od 2. do 3. popoldne v dramskem gledališču. 1366

Žrebanje loterije trgovske akademije v Ljubljani

nepreklicno 31. oktobra. Srečka Din 10. Dobitkov 885 od 50 do 100.000 dinarjev. — Poskusite srečo. Naročite takoj srečke. 281

u— **Drobna policijska kronika.** Od petka na soboto so bili prijavljeni policiji sledeči slučaj 1 izgred v kavarni, 1 prestopek trpinčenja živali, 2 prestopka prekočena policijske ure in 11. prestopkov cestnega policijskega reda. Aretacija ni bila izvršena nobena.

u— **Opozarjamo!** Manufakturna trgovina A. Potokar se nahaja sedaj samo na Vodnikovem (Živilskem) trgu. Radi opustitve podružnice pri Zmajskem mostu veliko ostanov oblačilnega blaga po polovični ceni.

u— **Stenicol** najboljšo sredstvo proti steniciam v zalogi drogerije A. Kanc, Židovska ulica. 1006

u— **Planinka sdravilni čaj** zdravi slabo prebavo, zaprtje telesa, napihovanje, slabo delovanje črevesa, izpuščaje, obolenja mokračne kisline, jeter, žolča in žolčni kamen. Priten samo v plombarinih paketih po Din 20.— z napisom: Lekarna Bahovec, Ljubljana. 174-a

u— **»Nibelungi«** II. del. Opozarjamo ponovno cenj. občinstvo na nadaljevanje in konec tega filma, katerega predvala danes ZKD v prostorih kina Matice ob 9.30 11. dopoldne. V tem delu se nam opisuje v tragičnih slikah osveta Krimhilde, življenje Hunov in njihovega kralja Atile, nazvanega šiba božja. Vsi prizori nam ostanejo nelzbrisno v spominu. Zato naj nikdo ne pozabi posetiti ta spored. Radi velikega

UNA
najdovršenejši ročni
aparati za gašenje ognja.
Cena 300 - 1300 Din.

Iščejo se zastopniki.

»Una« trgovina kemično - tehničkih materijali, Zagreb, Račkova ulica 3.

navala naj si vsakdo pravočasno preskrbi vstopnice, zlasti pa naj po možnosti pride že k prvi predstavi, za katero je vedno več dobrih sedežev na razpolago.

Iz Maribora

a— **Izzivanje radi učiteljskega.** Ob zaključku prejšnjega šolskega leta je tudi naš list objavil porazni zaključek maturitetnih izpitov na mariborskem državnem moškem učiteljskem. Več kakor 50% maturantov je namreč padlo. Že tedaj se je šušljalo in javno govorilo med klerikalci da bi naj bila to nekaka demonstracija proti prejšnjim profesorjem učiteljskega, ki jih je kleroradičevska vlada leta 1925. pred zaključkom šolskega leta razgnala na vse strani in je na posledicah te nečuvne persekucije ravnatelj Matija Pirc tudi umrl. Nam se je zdela ta govorica neverjetna, ker je nemogoče, da bi dal pedagog čutiti učencu pri izpitu kaj drugega, kakor svojo poštenost in voljo, da napravi iz njega pozitivnega delavca. Zadnji »Slovenec« pa poroča v novici o uspehu ponavljalne mature na moškem učiteljskem, da bo baje polagoma prišel zavod na boljši glas in red, kakor v dobi »odličnih pedagogov«. Vsa Mariborčan je razumel notico, tako kakor je bila napisana in ni več dvomil, da hočejo gospodje okrog »Slovenca« spraviti rezultate porazne mature v zvezo z delovanjem pregnanih demokratiških profesorjev in umrlega ravnatelja Pirca. Podlost obrekovanja se obsoja sama v sebi, o tem ni treba zgubljati besed. Radi pa bi vedeli, odkod je prišla ta informacija »Slovenec«, zlasti, če je z njo kakorkoli v zvezi kdo iz učiteljskega. Dotični naj bi imel potem tudi toliko močnatosti da iznese takšne težke očitke zlasti o umrlih žrtvah s polnim podpisom. »Slovenec« vemu« informatorju bodi še povedano, da je rezultat vsake šole obenem več ali manj tudi slika možnosti učitelja. Učitelj, ki poučuje v razredu celo leto, mora tudi pokazati uspehe svoje zmožnosti, pa četud bi bil prevzel še tako zanemarljen razred. Če pa bodo gospodje še izživljali, bo treba o zadevi temeljito javno spregovoriti in to na realni podlagi, dokaz za protidokaz!

a— **Ljudska Samopomoč.** Na ustanovnem obnem zboru dne 8. t. m. se je izvolil sledeči stalni odbor gg.: Dr. Ivo Šoril notar, kot načelnik, Franc Kurinčič, trgovec kot namestnik načelnika, Friderik Zinauer, učitelj, p. kot tajnik, Ferdo Leskovar, bančni uradnik, kot blaginjak. Namestnikom: Farkaš Janez, šol. ravn. v p. in Kukovic Jos. pos. vsi v Mariboru. Odborniki: Rapoc Ivan, pos. v Mariboru, Balon Franc, pos. in gostilj. v Pobrežju in Weingerl Franc, pos. na Pesnici. Pregledovalcem računov: Krajnik Ivan, nadučit. p. Flak Avg. car. revizor v p. in Sirkn Fran. železn. upokojenec, vsi v Mariboru. 1368

a— **Ljudska univerza v Mariboru** razpisuje za sezono 1927-28 abonma — obsegajoč 30 predstav — polovico dram skih, polovico opernih. Abonma se plačuje v osmih zaporednih mesečnih obrokih. — Cene abonmanom (ki znači 20 do 30 odstotkov popusta napram večernim cenam so naslednje: lože (4 sedeži) št. 7 in 8 Din 3000, št. 4 do 6 Din 2400, št. 2. do 3. Din 1800. Sedeži v parterju: I.—II. vrsta Din 600, III.—V. Din 540, VI.—VII. vrsta Din 480. Sedeži na Balkonu: I. vrsta 600 Din, II. vrsta 480 Din, III.—IV. vrsta Din 360.

V. — VI. vrsta Din 300. Sedeži na galeriji po 300, 240, 160 Din. — Cene za uradnike so naslednje: lože (4 sedeži) 2700, 2100, 1500 Din; sedeži v parterju po 480, 420, 360 Din; balkonski sedeži po 480, 360, 240 in 180 Din, galerija po 200, 120, in 100 Din. — Dobe se tudi bloki, ki opravljajo obisk gledališča pri poljubnih 15 dramskih in 15 glasbenih predstavah. Cene tem blokom so nekoliko višje kot pri navadnem abonmanu. Dobi se tudi blok veljaven samo za 15 poljubnih glasbenih predstav. Priglasje sprejema gledališka blagajna, ki je odprta dnevno od 9. do pol 13. ter od 15 do 17. ure (ob nedeljah in praznikih samo dopoldne). Za lanske abonente ostanejo dosežani prostori rezervirani do sobote 17. septembra, priglasi za abonma sploh pa se zaključijo v soboto 24. septembra.

a — Začasna zatvoritev Tattenbachove ulice. Mestni magistrat mariborski naznanja, da ostane radi regulacije Tattenbachove ulice med Sodno in Kopališko ulico od ponedeljka dne 12. septembra 1927 za dobo 14 dni za vsak vozovni promet zaprta.

a — Posestno gibanje. Ludovik Prekhardt posestnik v Mariboru, Koroška cesta 114. je prodal svojo hišo v Cvetlični ulici št. 30. Amalij Witzler, zasebnik v Mariboru, Vodnikov trg št. 4 za Din 40.000

a — Porotne razprave začne dne 26. sept. Doselej so razpisane naslednje zadeve: 26. sept. Josip Šilak, umor, 20 prič; 28. Ivan Blažek, težka telesna poškodba; Ivan Zadravec, uboj; Franc Litop, Stefan Bizjak, Ciril Stanek in Fran Filipič, hudodelstvo tatvine; 30. Ivan Polajžar, uboj; Ana Oswald, detomor; Mihael Menoni, ponesverba v uradu; 1. oktobra Edo Rup in Pavel Dertnik, hudodelstvo zlorabe uradne oblasti; 3. oktobra Franc Roško in Oton Vokač, ponesverba v uradu. Razpisanih pa bo še več razprav.

a — Nesreče pri delu. 20 letni mesarski pomočnik Avgust Čizek iz St. Jurja v Ščavnici je na praznik pretekli četrtek popaval po gostilnah. Ko se je zvečer vračal domov ga je neznanec napadel in mu prestrelil levo dlan. — 24. letni ključavničar Anton Vesentjak, zaposlen pri »Kovini« na Teznu, je hotel popoldne nasekati nekaj drv pri tem pa si je skoraj odsekal palec na levi roki. — 52 letni Paš Jurli, upravnik graščine v Svečini se je danes popoldne pri spravljanju drv težko ponesrečil. V gozdu je padlo na njega drevo in mu zlomilo križ in več reber. Vse tri je rešili oddelek prepal v bolnico.

Pristašem demokratske stranke v Sloveniji

Na večeršnjem volilnem shodu »Nar. radikalne stranke« v Gamlbrinov dvorani se je oglašal k besedi tudi g. dr. Adolf Pečovnik, prosvetni inspektor in sicer v imenu »Jugoslovenske demokratske zajednice«.

Ob tej priliki sem vprašal g. dr. Pečovnika, ali ima pooblastilo od Glavnega odbora, da govori v imenu Demokratske zajednice, kajti vsem je poznan odlok Glavnega odbora, po katerem je skupna lista radikalov in demokratov v mariborski oblasti razveljavljena. G. dr. Pečovnik je ugovarjal edino, da ima pooblastilo od strani kraljevega odbora. To pooblastilo na noben način ne zadostuje, saj vendar ima Glavni odbor višjo kompetenco, kakor kraljevni odbor.

To moje vprašanje je proizvelo burjo pro testov in umljivo razburjenje pri otmizju g. radikalnih kandidatov in sta med posebnost g. Tavčar in g. dr. Müller napadla s tako neukvalificiranimi žaljkami, da bi jim na levo lahko odgovoril edino na sodišču, a niti to ne smatram, da bi koristilo moji časti. Ugotavljam pa:

1. Predvsem nisem imel namena motiti shoda »Nar. radikalne stranke«, kar potrjuje dejstvo, da sem tako dolgo molčal, dokler g. dr. Pečovnik ni izgovoril besede: ... v imenu Jugoslovenske Demokratske stranke... in sem tudi pozneje, za časa govora ostalih g. govornikov molčal, četudi bi sicer imel dovolj prilike ugovarjati na vse neložnosti, ki so jih servirali.

2. Omenjenega odloka Glavnega odbora demokratske stranke nisem bral v »Jutru« kar so mi hoteli podtakniti, ampak v »Politički« in tudi v »Vremenu«, ki je kakor znano, glasilo radikalne stranke. — Ali je dobil kraljevni odbor o tem odloku kako obvestilo ali ne, mi ni znano, ravno tako ne, koliko je resnice o izjavi g. dr. Marinkoviča, ki jo je baje dal g. Tavčarju, pač pa vem in to povdarjam, da je na odloku bil podpisani Glavni odbor in da do danes z nobene strani, tudi od strani g. dr. Marinkoviča ni izšel tozadevni demant.

3. Moj namen je bil prositi g. dr. Pečovnika, da naj opusti svoj govor, ki že v principu ne odgovarja namenom, za katere se bori Demokratska stranka, predvsem tudi naš voditelj g. Ljuba Davidovič.

4. Izjavljam, da nisem nikoli bil pristaja SDS, najmanj pa takrat, ko je sedela skupaj z radikalni v vladi. Ravno tako nisem nikoli pripadal nikakoli organizaciji, ki ima »v eni roki meč, v drugi ogenj«, za kar me je hotel obdolžiti g. dr. Müller. — Pač pa sem bil vedno pristaja Davidovičeve demokratske stranke za katero sem se oddolžil takoj po znanem zagrebškem kongresu, oficijelno sem ji pa pristopil v marcu 1926. — To vse lahko dokazem tudi z dokumenti.

5. Ker je že storjena usodna napaka — predvsem od strani g. dr. Pečovnika, da ni postavljena samostalna lista Demokratske zajednice v mariborski oblasti, pozivam vse pristaje Jugosl. dem. stranke, naj volijo jutri po svojih vesti stranko katero hočejo — z edino izjemo 5. skrinjice radikalne stranke — saj je vendar vsem znano, da je glavni boj pri teh volitvah vodil med demokratsko in radikalno stranko, kar je sto in stokrat povdarjal na svojih zborovanjih naš dični voditelj čika Ljuba.

Jaz za svojo osebo z veseljem pozdravljam sklop Glavnega odbora — o njegovi

identičnosti po objavi faksimila v »Jutru« nikdo več ne dvomi — da naj prejšnji Demokratske stranke v Sloveniji volijo liste Samostojne demokratske stranke, to pa po seboj iz razloga, ker sem prepričan, da bo po volitvah prišlo do združitve demokracije.

6. Z indignacijo odbijam žaljivke g. Tavčarja in g. dr. Müllerja na račun slovenske mladine in slovenskih študentov in jim poročam, da mladina njihovih rokavic niti sprejela ne bo, ker nikoli noben slovenski omladinec ni pripadal njihovi stranki. In ta mladina budno zasleduje naše politično življenje in ta mladina bo ponosnega čela prevzela državne vaje v svoje roke takrat, ko bodo nad političnim grobom slovenskih radikalov že zdavnaj osli travo pasli.

Toda naj g. mariborski radikali vedo, da bo ta njihov napad na mladino prinesel v Mariboru SDS najmanj 50 kroglic — gumijastih kroglic najbolj zavednih volilcev — od nas, demokratskih omladincev, ki smo bili navzoči na shodu in smo slišali njihove napade in bi se sicer najbrž ne udeležili volitev. Mogoče bo ravno teh 50 kroglic odločilo o usodi četrtega mandata SDS, ki ga g. radikali za se priželjujejo.

Maribor, 10. septembra 1927.
Ante Džamonja
cand. ing. agr., član Stud. dem. kluba v Beogradu.

Iz Celja

e — Zadnji agitacijski dan v Celju. Večernja sobota je bila v Celju zelo živahna. Agitatorji različnih strank so živjeli po mestu in podajali kljuko drug drugemu. Konkretno so najviše med seboj Nemci, radikali in klerikali, ki so sedeli pri zadnjih občinskih volitvah še skupaj za eno mizo. Bilo je več komičnih prizorov, ko so se ti bratci zavezniški pullili za volilca, katerega so prej skupno obdelovali. Socijalisti so napelili lepake, na katerih so zamenjali razen svoje, vse druge skrinjice. Hoteli so s tem pač zmešati volilce. Najimnejše in najdostojnejše se obnašalo somišljeniki združene slovenske gospodarske liste, ki z nekako mirnostjo opazujejo nervoznost drugih strank, v zavesti, da bodo dosegli najlepše uspehe.

a — Izrabljanje podpor v agitacijske svrhe. Mestna občina celjska je votala za podpore znesek po 1000 Din mestnim revežem in vojnim invalidom. Te podpore, ki ki so običajne, se ponavadi razdelijo po uslužbenih mestnega magistrata. To pot je čutil potrebo g. župan dr. Gorican, da je sam osebo razdeljeval te svote med mestne reveže in invalide. Namen agitacije je prav prozoren. Vsakemu je svobodno agitirati za to ali ono stranko na dopusten način, vendar smo mnenja, da je celjski župan oseba, ki bi morala varovati svoj položaj na ta način, da ne bi izvrševala agitacija s takimi sredstvi.

e — Celjskim naprednim volilcem. Ponovno opozarjamo vse somišljenike, da opravijo svojo volilno dolžnost že v dopoldanskih urah. Zglasijo naj se po izvršeni volitvi v svrhu evidence v volilnem lokalu, ki je za volilce I. v pisarni Zvezne tiskarne, za volilce II. pa v rdeči sobi Narodnega doma. Somišljeniki in prijatelji, storite svojo dolžnost in pokažite, da je Celje še vedno napredno in slovensko!

e — Državna dvorazredna trgovska šola v Celju. Vpisovanje za šolsko leto 1927-28 bo v sredo, 14. septembra od 9. do 12. ure V četrtek, 15. septembra se udeležijo gojenci (ke) ob pol 9. otvoritvene službe božje v Marijini cerkvi. Nato se zberejo v svojih letnikih, kjer se jim naznani urnik in razloži šolski disciplinarni red. V petek 16. septembra, prične redni pouk. — Ravateljstvo.

e — Zgubil je državni nameščenec pri okrožnem sodišču v Celju, Joško Hribar, listino z vsebino Din 540, železniško legitimacijo in hranilno knjižico v Celju dne 9. sept. na potu od postaje do evangelske cerkve. Najditelj se z ozirom na njegovo revno stališče prosi, da najdeno proti nagradi vrne potom policije.

Celjsko mestno gledališče

Celje 4. septembra.

V soboto zvečer se je vršil v klubovi sobi Celjskega doma sestanek članov dramatičnega društva v Celju. Sestanek, katerega je otvoril in vodil sedanjí predsednik društva g. Ivan Prekoršek, je bil dobro obiskan in nekaj začetek društvenega delovanja v predstoječi sezoni. G. Prekoršek je v svojem otvoritvenem nagovoru pozdravil vse navzoče članstvo zlasti pa novega režiserja g. Bratina. Iz njegovega govora posnemamo:

Današnji sestanek ima namen, da se članstvo medsebojno spozna in vzame na znanje korake in ukrepe, ki jih je storilo vodstvo. Ker je bilo gledališče v pretekli dobi brez pravega vodstva, je stopilo predsedstvo v stik z g. Bratinom in posrečilo se mu je, da je sklenilo z njim pogodbo. Društvo prevzema veliko odgovornost. Ako smo hoteli, da se gledališko življenje v Celju nadaljuje in vzdržuje na potrebni višini, je bilo potrebno, da angažiramo strokovno silo. Pokazali bomo vsem, ki ljubijo slovensko gledališče v Celju in to brez ozira na kako politično pripadnost ali stanovsko zaposlenost, da smo v stanu nuditi nekaj kar je bilo dosedaj v Celju neznano. Gospod Bratina nam daje garancijo, da gradimo na granitnem temelju. Tudi vemo, da je g. Bratina prevzel težko in veliko odgovornost, ki jo bo zmogel le tedaj, ako bomo vsi pomagali izvršiti program, katerega si je začrtal. Mi vemo, da je Bratina mož dela in ne smemo dopustiti, da bi doživel fiasco.

Druška stran dramatičnega društva je gospodarsko-financiarno vprašanje. Smo siromaki, ki nimamo nič, vendar imamo precej močno zaslonbo v mestni občini in celjskih denarnih zavodih. Zato smemo upati da se nam bo posrečilo dobiti zadostna sredstva in obljubljamo, da bomo s pridnim delom pridobili srca publike. Te naše lepe cilje nam ne sme prečiti ničesar, tudi najtežje delo ne in napeti bomo morali vse sile, da bodo uspehi veliki.

Za g. Prekorškom je povzel besedo g. Bratina: Društvo je s stremiljem, da me je povabilo v Celje, izrazilo, da hoče gojiti pravo umetnost. Že mnogokrat sem bil vprašan, zakaj hodim po provinci. Smatram to za svojo posebno nalogo. Po prevratu smo si začrtali nalogo, da naj bodo kulturna središča Ljubljana, Trst, Gorica, Celovec, Beljak, Maribor, Celje in Ptuj. Veliko teh kulturnih stebrov smo zgubili. Nikakor ni pravilno, da gledamo na manjše kraje in mesta z nekakim omalovaževanjem. Ljubljana in Maribor ne smeta imeti monopola in ravno Celje je mesto, ki je naravnost ustvarjeno za umetnost vseh barv. Jaz sem bil že svoj čas tu, a bil sem še mlad in vulkanski, prehlit. Odhajal sem iz Celja, z upanjem, da se vrnem, ko se bom umiril. Hvaležem sem dramatičnemu društvu, da je pomagalo uresničiti moje hrepenenje. Gledati moramo na Ptuj, ki je absolutni program, kakršnega si Ptujčani niso mislili in pričakovali. Se lažje bo to storilo Celje, ki ima dobre stare rutinirane igralce. Mnoge izmed navzočih poznam iz svojega prejšnjega delovanja. Upam pa, da bodo tudi oni, ki jih ne poznam, stali z ljubeznijo do dela meni ob strani, sebi v veselje in občinstvu v užitek. Prvi pogoj nam mora biti ta, da se zavedamo, da ne zadostuje, da se igra, ampak kaj se igra, in da moramo gledati prednjačiti. Svoj program izvedemo na ta način, da bomo uprizarili nova slovenska dela, ki se niso igrala še na nobenem odru. Poleg teh del bomo uprizarili tudi dela iz druge literature, da bomo videli, kakšno je vrvenje v drugih narodih. Mnogokrat se čita v novinah, da naj diletant ostane v svojih mejah. Jaz pojmem besedo diletant drugače, kakor se splošno tofmači. Diletant je človek, ki ljubi umetnost, za katero ni plačan, in trdim, da je prijetnejše gledati ljubiteljsko-diletanta, kakor pa slabo plačanega igralca.

Po nagovoru Prekorška in Bratina so člani še ostali v prijetni družbi in se marsikaj dobrega in pametnega dogovorili za bodočo sezono. Že ta začetek je pokazal, da bo gledališko življenje v Celju v letošnji sezoni drugačno, kakor doslej. Upati je, da bo občinstvo to upoštevalo in stalo ob strani igralcem z gnotno in moralno podporo.

Iz Kranja

Kako klerikali uničujejo občinsko samoupravo

Kranj, 9. septembra.

Klerikalna glasila kakor tudi njihovi plačani agitatorji imajo v teh dneh pred skupščinskimi volitvami polna usta lepih besed in fraz v obrambo ljudskih pravic in seveda naših podeželskih občin ter njih interesov. Toda praksa naših klerikalcev se kaže povsem v drugačni luči. Svoj vpiv in oblast na stolčku velikega župana in oblastnega odbora izrabljajo v teh dneh v svoje strankarske namene, da z močjo vladnega aparata popravijo svoje razjede in omanje strankarske pozicije zlasti na deželi, da držijo z ustrahovanjem rapidno propadajoče klerikalne moči. Julijske občinske volitve v kranjskem srezu so nepobitno pokazale sistematično propadanje klerikalcev v podeželskih občinah in dale izraza one mu zdravemu pokretu med kmečkih prebivalstvom, da se poraja dno lastne razsoje in odpora proti diktatu iz farozna. Vsi se že dobro spominjajo onega znanega pisma pr. idvorskega župnika svojemu farzanu, katerega je izključil od izvrševanja cerkvenih opravil radi njegovega nastopa pri občinskih volitvah proti listi oficijelne SLS. Ta župnikov korak, ki je v pravo kulturno smeroto današnji dobil, je vzbudil obče zgražanje in obsojdo. Rezultat občinskih volitev pa je klerikalce grozno zbolel, kajti v nekaterih občinah so zavladale napredne večine. Tu pa se začelja perioda klerikalne boja proti samostojnosti takih občin. V občinah Voglje in Velesovo so klerikali, ki so zgubili vse svoje pozicije, vložili radi neklih formalnih malenkosti rekurs na velikega župana. V njem so našli svojega prijatelja in bilo jim je ugodeno. Mesec je že minul in v omenjenih občinah se ne moreta konstituirati občinska zastopa. Radi rekursov so razpisane ponovne volitve v občinske zastope. Kakšno škodo trpiča občini radi onemogočenja poslovanja rednega občinskega gospodarjenja vedo tamkajšnji občani. Zato ni čudno, da vlada proti klerikalcem občini odpor in zavest, da je treba z njimi popolnoma pomesti. Volitve v skupščino in v občinski zastop bodi pokazale, da sta pokazali občini Velesovo in Voglje za vedno hrbet klerikalcem in da so vsi do zadnjega v taboru naprednega bloka, ki ima tretjo skrinjico, in da stoji na strani svojih naprednih vzornih občinskih odborov.

— Pekovskim mojstrom kranjskega sresa Radi nedeljskega počitka in uporabljanja vajencev pri pekovski obrtu, so sklenili podpisani mojstri, sklicati sestanek za dne 15. t. m. ob 10. dopoldne v Kranju, v gostilni pri Jahaču (posebna soba) za člano kranjskega sed. okraja, in sestanek za dne 18. t. m. ob 9. v gostilni pri Otetu za člano škofjeloškega sed. okraja. Pridite na ta razgovor sigurno vsi, ker gre za skupne težnje in dobrobit celokupnega pekovskega obrta. Adolf Kern, Ivan Pravst, Alešovec Peter, Fr. Duhančič in načelnik zadruge L. Reboj, vsi iz Kranja.

— Za nedeljske volitve v Narodno skupščino vlada med naprednimi volilci velika enodušnost in zavest čim sijajnejše zmage Naprednega bloka. Oni momenti, osebno lokalnega značaja, ki so igrali med naprednimi volilci pri julijških občinskih volitvah so topot odpadli. V nedeljo bo odločitev radi skupščinskih volitev naprednega volilca lažja in enostavnejša nego pri občinskih volitvah. Jutri pojdejo vsi napredni volilci do zadnjega na volišče. Tretja skrinjica je naša. Ostalim skrinjicam klerikalcev in socialistov ter komunistov pa bomo pokazali figel! Vsi v boj za zmago tretje skrinjice!

— Prebrnoma kočna na Stolu ostane, kakor sporoča odbor kranjskega podružnice SPD, še odprta in oskrbovana ves septem. ber. Obisk turistov je bil letošnje sezone naravnost rekorden. Dosegel je številko 1600. Veliko propagando za naše Karavankke in zlasti za Stol so napravili v svoji domovini Avstrijci. Te dni bodo dokončana povečevalna dela koče, ki je dobila nove in prostore prostore.

— Za revijo narodnih noš, ki jo organizira jesenski ljubljanski vselej med drugimi svojimi prireditvami, vlada v Kranju in okolici precejšnje zanimanje. V ta namen se je sestavil poseben pripravilni odbor, ki sklicuje za jutri ob 20. v gimnaziji sestanek vseh povabljenih in onih, ki posedujejo narodno nošo. Pridite vsi sigurno, da bo udeležba iz Kranja in okolice čim lepša in sijajnejša!

— Zanimivo predavanje br. Alberta Nušiča o sokolski prosvetni nalogi v bodoči sezoni s posebnim opazovanjem na bližajoči se Koroški dan je bilo številno obiskano. Zdravna debata je pokazala, da bi bilo umestno nadaljevati s podobnimi večeri.

— Podlegel poškodbam. Pretekli četrtek smo poročali o težki nezgodi Ivana Paplerja, bivšega župana in lesnega trgovca v Besnici, ki je v Kranju blizu državnega mostu tako nesrečno padel, da je dobi težke poškodbe na glavi. Kakor nam sporočajo, je Papler podlegel večerj poškodbam.

— Meščani, volilci! Danes se bje odločilni boj za zmago demokracije, vseh njenih elementov proti reakciji po celi državi. Sodelujemo tudi mi v častni meri v tem boju za čim sijajnejšo zmago. Ideja Naprednega bloka mora zmagati! Princip koncentracije vseh naprednih elementov mora biti oživiljen! Zato volimo danes brezpozorno in do zadnjega volilca tretjo skrinjico!

Modni atelje M. Šarc

LJUBLJANA, Kongresni trg šte. 4 (I. nadstropje)

zopet sprejema.

volitvah. Jutri pojdejo vsi napredni volilci do zadnjega na volišče. Tretja skrinjica je naša. Ostalim skrinjicam klerikalcev in socialistov ter komunistov pa bomo pokazali figel! Vsi v boj za zmago tretje skrinjice!

— Prebrnoma kočna na Stolu ostane, kakor sporoča odbor kranjskega podružnice SPD, še odprta in oskrbovana ves septem. ber. Obisk turistov je bil letošnje sezone naravnost rekorden. Dosegel je številko 1600. Veliko propagando za naše Karavankke in zlasti za Stol so napravili v svoji domovini Avstrijci. Te dni bodo dokončana povečevalna dela koče, ki je dobila nove in prostore prostore.

— Za revijo narodnih noš, ki jo organizira jesenski ljubljanski vselej med drugimi svojimi prireditvami, vlada v Kranju in okolici precejšnje zanimanje. V ta namen se je sestavil poseben pripravilni odbor, ki sklicuje za jutri ob 20. v gimnaziji sestanek vseh povabljenih in onih, ki posedujejo narodno nošo. Pridite vsi sigurno, da bo udeležba iz Kranja in okolice čim lepša in sijajnejša!

— Zanimivo predavanje br. Alberta Nušiča o sokolski prosvetni nalogi v bodoči sezoni s posebnim opazovanjem na bližajoči se Koroški dan je bilo številno obiskano. Zdravna debata je pokazala, da bi bilo umestno nadaljevati s podobnimi večeri.

— Podlegel poškodbam. Pretekli četrtek smo poročali o težki nezgodi Ivana Paplerja, bivšega župana in lesnega trgovca v Besnici, ki je v Kranju blizu državnega mostu tako nesrečno padel, da je dobi težke poškodbe na glavi. Kakor nam sporočajo, je Papler podlegel večerj poškodbam.

— Meščani, volilci! Danes se bje odločilni boj za zmago demokracije, vseh njenih elementov proti reakciji po celi državi. Sodelujemo tudi mi v častni meri v tem boju za čim sijajnejšo zmago. Ideja Naprednega bloka mora zmagati! Princip koncentracije vseh naprednih elementov mora biti oživiljen! Zato volimo danes brezpozorno in do zadnjega volilca tretjo skrinjico!

Iz Trbovelj

t — Volilci! Vseh 20 klerikalnih poslancev z dr. Gosarjem vred ni storilo za delavstvo ničesar! Ko so bili na vladi in tudi sedaj, ko so v vlado v najlojstih stikih, se je vaše stanje le poslabšalo. Radi razcepjenosti delavstva ni nobenega upanja, da bi mu pripadel kak mandat. Vaše kroglice so izgubljene, ako jih daste delavskim kandidatom. Ako hočete imeti res zastopnika, ki bo zastopal vaše koristi, oddajte kroglice za dr. Bohinjša, ki ima trdno in resno voljo napeti sile, da vam pribori vaše pravice. Delavci, volite dr. Bohinjša. Njegova skrinjica je TRETJA.

t — Dalmatinsko grozdje. G. Nikola Trčič je prejel iz Dalmacije večjo množino dalmatinskega grozdja, katerega namerava tu preštati. Zeleti bi bilo, da bi prišlo nekaj tega grozdja na trg po zmerni ceni, da bi imelo prebivalstvo priliko, privoščiti si tega zdravega sadeža.

t — Rezervni oficirji! V soboto 10. t. m. ob 8. zvečer je izredni sestanek trboveljske sekcije v uradniški sobi rudniške restavracije. Razpravljalo se bo o važni zadevi. Udeležba obvezna. — Uprava.

t — Nesreča pri delu. Gračnar Matija, delavec pri podjetju Dukit se je pri delu poškodoval na levi roki.

Iz Litije

t — Volilec! »Slovenec« je ves litijski okraj ta teden izredno pri srcu. Delavstvo je hotel prealpeti s potvorenimi članki, pod katere je vrzel podpis B. Imel je »Slovenec« dopisnik očitni namen, da prevzame volilce, češ da je proti združenim gospodarski listi sodruga Juvana sam voditelj litijskega delavstva Luka Bizjak. Ko se pa nakana ni posrečila, zmerja v večeršnjem »Slovencu« našega voditelja Bizjaka. Mi pa pravimo po svetopisemski: »Kdor mojega tovariša zaničuje, mene zaničuje.« O klerikalnem shodu v Smartnem piše »Slovenec«, da so se zborovalci razlajali. Res! Razlajali smo ališali. Kakšen odgovor so dobili zborovalci na posamezna vprašanja? Objubljale so se jim batine! Shod dr. Kramerja in Juvana pa je bila manifestacija svobode govora. Volilec se uvidel, kje je demokracija. Delavci, kakor Končar, Ferjan in Podlipnik so pritrili v daljših govorih izvajanjem obeh govornikov dr. Kramerja in Juvana. Vsek glas, ki ne gre v tretjo (Juvanova) skrinjico, je izgubljen in gre v korist nasprotnikom kmetkega, obrtniškega in trgovskega stanu, kakor tudi ročnega in duševnega delavstva. Volilec, danes je prilika, da izkažemo prijateljstvo in našemu rojaku Juvanu zaupanje. Naj živi naš Juvan. — V TRETJO!

t — Poškodovan kolesar. Delavec Ivan Indol, ki služi za kočarja v rudniku Sitarjevu, doma pa je iz Vač, se je peljal na delo. Na ozki gozdni poti, ki pelje proti rudniku, mu je prišel nasproti neki voznik z naloženo rudo. Služajno sta se umaknila obe, voznik in kolesar, na isto stran. Indol je zadel v voz, pa ga je spodneslo, da je odletel s kolesa. Padec je bil tako nesrečen, da je fant omedlel. Poškodbe na glavi so precej občutne. Indol trpi škodo tudi na kolesu, čez katerega je šlo vozno kolo.

t — Srebrna poroka. Na Savi pri Litiji je praznoval na praznik g. Leopold Berdaja s svojo gospo Marijo srebrno poroko v krogu svoje rodbine. Rodbina Berdajeva je znana po vsej goreni savski dolini. Sam navdušen naprednjak, je vzgojil tudi vso svojo dečo v naprednem duhu. V isti družbi je praznoval tudi 25letnico poroke načelnik koroškega kolodvora v Mariboru g. Joško Mohorko s svojo soprogo. Čestitkam, ki sta jih prejela oba para, se pridružujemo tudi mi ter jima kličemo: Mnoga leta!

t — Strela udarila v cerkev. Na praznik, v četrtek, je nastala v popoldanskih urah nenadna nevihta. Med grmenjem je začelo tudi trkati. Pri tem je udarilo v malo cerkvico v Podšentjurju, ki se prav lepo vidi z vlaka od mostu pri litijem železniškem predoru. Strela se je zadrla najprej v cerkveni stolp, poškodovala pri tem precejšnje del strehe ter vrgla nekaj opeke na tla, nato pa je šinila skozi vrata v zemljo. Vrata so dobila pri tem tudi močne poškodbe. Srečno naključje je, da je hotelo, da ni bilo tega dne cerkvenika doma. Mož ima staro na-

vado, da hodi vedno pred nevihto shudo uro odganjale. Da se ne bi pri tem cerkveniku po sreči izteklo, si pa lahko mislimo.

t — Planinska prireditve. Plemenita akcija, s katero je hotelo litijsko SPD pomagati roviškim pogorelcem, se ni mogla izvršiti v takem obsegu, kakor je bilo prvotno namenjeno. Mnogo izletnikov, ki so sicer nameravali pohiti na priljubljeno Sveto Goro, ni odšlo zaradi deževnega vremena na pot. Kljub temu pa je bilo še dokaj turistov, prišel je tudi litijski srezi poglavar g. svetnik Podboj. Za poakrenitev podporne akcije ima največ zaslug načelnik litijskega SPD g. Ferdo Tomazin.

Naši onstran granic

p — Vodovodno vprašanje v Trstu. Pravijo, da se začne kmalu delo za napeljevanje vodovoda iz Ospa. Stroškov bo okoli 5 milijonov lir. Z novim vodovodom, ki bi dajal 36.000 kubičnih metrov vode na dan, bi bil Trst dobro preskrbljen za prihodnjo sušo. Letos je bilo strašno, ko je ljudem manjkalo vode! Napoved o gradbi novega vodovoda pa je sprejelo prebivalstvo precej skeptično, ker fašističnim oblastnikom ne more ničesar več verjeti. Saj obljubijo, kar kdo hoče, ne stori pa nič. Nedavno je pisal »Popolo di Trieste«, da je vodovodno vprašanje zrelo, trebalo bi kar pričeti — ali podestat Arch je ves žalosten dostavil: odločak pa denar!

p — Pri Piranu so potegnili iz morja truplo Dunajčanke Henrike Urban, ki je prišla v kopališko Portorose. Zjutraj se je šla sama kopat v morje. Prišlo ji je slabo, bila je bolna na srcu, onesvestila se je in vtopila.

p — Drzna tatvina v Opatici. Letos se sprejaha po Opatici precej gospode iz starih italijanskih provinc. Prišli so pogledat, kako je tam gori ob Kvarneru, ki so ga zapustili nekdanji tako številni gostje iz severne in srednje Evrope razven prijateljev Madžarov. Podjetniki vzdihujejo za nekdanjimi tujci in niso prav nič veseli italijanskega dotoka. To, kar je danes, še senca ni bivše Opacije. Med italijansko gospodo pa so se pomešali tudi tujemu imetju nevarni individuiji. V Palaco-hotelu je izvršil neki elegantni italijanski gospod popoldne 8. t. m. tri drzne tatvine. Neki italijanski gospe je odnesel zlato uro in 300 lir, boljši plen pa je imel pri dveh Madžarkah, eni je ukradel dragocenosti v vrednosti 8000 lir, drugi pa denarja nad 10.000 lir... Orožniki sedaj iščejo drznega tatu.

p — V Trstu sta napadla dva neznanca lovca trgovca Viktorja Cruzisa v ulici Parini. Prišla sta v malo Cruzijevo trgovino in zahtevala pisarniške potrebščine. Ko se je Cruzis sklonil, ga je eden izmed dveh neznanec udaril z železom po glavi. Cruzis je padel nezavesten na tla, napadalca sta pobrala denar in odšla. Cruzis leži v bolnici. Težko, da okreva. Napad se je izvršil 8. t. m. popoldne.

p — Razlajala je mlitnice in ministrske go predsejnika neka Terezija Bogataj. Ne srečna ženska je bila pijana in je razgrajala v gostilni. Prišla sta dva mlitnika, katera je ozmerjala in se povrhu obregnala še ob Mussolinija. Sodišče v Gorici jo je obsodilo na 4 mesece in 5 dni zapor.

p — Dve novi šolski zgradbi potrebuje Trst. Fašistični »Popolo« pripoveduje to že dan na dan pa vselej z dostavkom, da ni denarja. Razpravljajo so o šolah za Greto in Kjarbolo Zgorenjo; vsaka bi stala 1 milijon 800 tisoč lir. Počestit Arch pa pravi, da se ne sme pozabiti na Kjadin in Rocol, ali vse je predrago! Sedaj premišljujejo, ali bi bilo prav, da bi se napravila čisto prosta šolska poslopja po vzoru v Milanu, toda odprto je še vprašanje, če se bo do bilo potrebno kritje Denarja ni za najnujnejše potrebe nikjer, ker fašizem žre ljudski denar.

p — V rabatškem rudniku se je ponesrečil 49letni Josip Zornik iz Cezsoče. Zapuša ženo in kopico otrok.

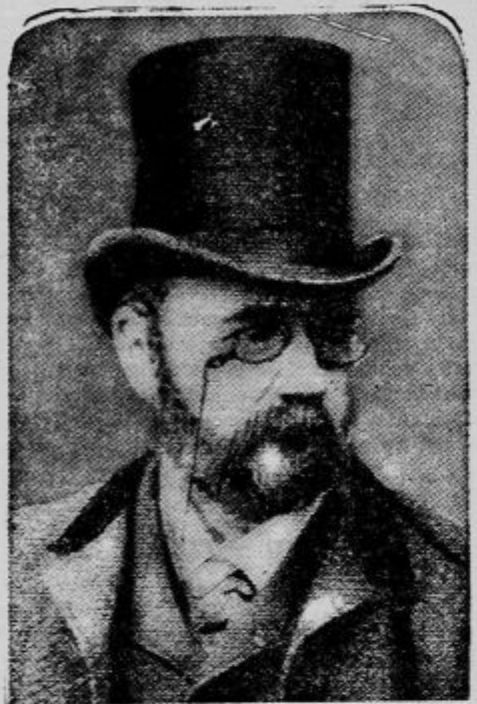
Zavod dr. Boncina-Finetti

TRIESTE

Iz življenja in sveta

25letnica smrti Emila Zole

Francija bo letos v septembru slavila 25letnico smrti znamenitega pripovednika Emila Zolaja. Prihodnje dni bo na Sorbonni spominska slavnost pod predsedstvom prosvetnega ministra. Po proslavi se bodo udeleženci napotili v Medan, ker je Zola živel in tragično umrl. Ondi se bo slavnost zaključila z govori. Trajen spomin na Zolajev jubilej pa bo kritična in dokončna izdaja vseh njegovih spisov. Izdaja bo obsegala 50 zvezkov in lepi bibliofiliški opre-

mi. Nekoliko novel, ena drama, več razprav in cel zvezek korespondence bodo v tej izdaji prvič objavljeni.

«Les nouvelles littéraires» so otvorile jubilejne članke o Zolaju z zanimivo ugotovitvijo, da Zola ni mogel postati član Francoske akademije, čeprav se je vneto potegoval za članstvo in četudi so sedeli v Akademiji manj pomembni pisatelji. Prvikrat je tipal okoli Akademije 1. 1888., ko je izjavil v nekem intervjuju, da ima leta literarnih bojov že za sabo; njegovo delo je v glavnem zaključeno in je stopil v dobo umetniške zrelosti. Čeprav so njegovi spisi zasloveli po vsej Evropi in imeli velik vpliv na njene literarne struje, četudi se je 31krat potegoval za izvolitev med nesmrtnike, se bilo želja ni izpolnila. Največje število glasov, ki jih je dobil pri nekih volitvah, je bilo 14, nekajkrat pa sploh ni bilo akademika, ki bi glasoval za tega zasovraženega naturalista. Ko si je s svojim stališčem v Drey-

fusovi aferi pridobil v službenih krogih še več nasprotnikov, je bila dokončno pokopana možnost, da bi postal akademik. Niso ga smatrali vrednega, da bi zasedel mesto po smrti Taina, Pasteurja, Leconte de Lisleja, Dumasa, kar bi bilo, denimo, nekoliko umljivo; čudno pa je, da ni smel sestiti niti na izpraznjeno akademsko stolico Meilhaca, Cherbuliera, Feuilleta in Paillero-

na, pisatelj, ki so že zdaj mrtvo literarno ime, medtem ko se najboljši spisi Emila Zolaja še vedno čitajo in prevajajo v tuje jezike.

Po smrti pa so ga priznali vsaj toliko, da so bile njegove kosti izkopane iz groba na pokopališču Père Lachais in prepeljane v Panteon, kjer leži avtor «Germinala», «Poloma» in drugih močnih romanov zraven Viktorja Hugoa.

Žrtve prekomorskih poletov

Zahteva varnostnih odredb za pasajirje, ki silijo v »žrelo smrti«. Poskus, da se ustavi nadaljni polet letala »Pride of Detroit« iz Japonske v Ameriko. — Ocean je pogoltnil doslej 21 ljudi. — Tudi John Carling izginil nad Atlantikom?

V Ameriki se je začelo močno gibanje za najstrožje nadzorstvo prekomorskih poletov. Povod pokretu je dalo dejstvo, da so nesreče na prekomorskih poletih čedalje česte, letala premalo trdna in da se človeška življenja stavljajo lahkomišlno na kocko. — Payne, ki je poginil z »Old Glory« vred v valovih Atlantskega oceana, je namreč pisal pred odhodom lastniku »Daily Mirrora« Hearstu pismo, v katerem mu sporoča stvari, ki bi jih morali vsi letalski krogi upoštevati. V pismu stoji, da so »Stara slava« predela izredenci, ki pripadajo ameriški vojski in mornarici, in da so polet odobrili. Sporočilo je bilo seveda resnično, a kakor je razvoj dogodkov pokazal, je bila sodba le preuranjena. Zato se ameriško javno mnenje obrača proti površnim pripravam za prekomorske polete. Aranzirani teh podjetij, letalci in aparati, bodo v prihodnje podvrženi mnogo strožji kontroli kakor doslej. Tega ne zahteva samo široka publika, nego tudi ameriški pravni krogi.

»Ponos Detroita« — prva žrtev novih predpisov.

Seveda ima gibanje za zajemčenje varnosti prekomorskih poletov že ostro zahtevano konkretno cilje. Vojaški departement Washington je n. pr. prejel že nad 100 pism, ki zahtevajo, da se nemudoma ustavi drzno podjetje letalcev Schleeja in Brocka, ki sta na poti okoli sveta. »Pride of Detroit« glasom dopisov in dovolj trdno letalo, da bi moglo kljubovati opasnostim, ki prežijo nanj ter mu strežejo po življenju. Posebno se poudarja, da je področje med Japonsko in San Franciscom, katerega nameravata letalca preleteti v zadnji fazi poleta, skrajno nevarna, ki pomeni za letalce sigurno smrt. Američani pravijo, da je poskus preleteti te zračne razdalje, naravnost blazen. Državni podtajnik za aviatiko in mornarico je izjavil, da deli tudi on to sodbo, da pa ne razpolaga s sredstvi, ki bi stvar lahko preprečila.

Reglamentacija francoskih poletov.

Predsednik zveze za pospeševanje zrakoplovstva, Guggenheim, je že izdelal formulacijo, ki pravi, da je treba vsak aeroplan za prekomorski polet pred odhodom natančno preiskati. Strokovna komisija mora potrditi, da je letalo sposobno za svojo nalogo. Tragični slučajki zadnjih poletov niso niti najmanj pripomogli k povzdigu zrakoplovstva. Edina sila, ki je spravila toliko konkurentov na pot, je bila nezlomljiva gonja za senzacijo.

21 človeških žrtev.

Od letošnjega maja doslej je poleg elementom oceana 21 ljudi. Najprej so poginili trije Francozi na letalu »Goliath«, ki je hotelo preleteti iz Francije v Rio de Janeiro. Sledila je katastrofa Nungesserja in Colija na »Beli ptici«; nato je zaglavilo sedem

Američanov, ki so tekmovali za polet v Honolulu. Naslednja žrtev je bil Američan Redfern, ki je hotel leteti iz Newyorka v Rio de Janeiro, za njim pa so prišli na vrsto: trije potniki »St. Raphaela«, trije možje »Old Glory« in dve osebi na letalu »John Curling«.

»Sir John Curling«.

katerega so pričakovali te dni v Londonu, ni došel na cilj. Moral bi bil pristati v Londonu že v četrtek popoldne, toda doslej ni o njem nobenih vest. Letalo je bilo brez radio-aparata in se zato o njegovi usodi ne ve nič gotovega; smatrajo pa, da je postalo žrtev nevihte na Atlantiku. »Sir John Curling« je startal v Ameriki šele potem, ko je zadel »Old Glory« katastrofa. Vzletel je na letališču v Harbour Graceu. Ko so letalca Tulbyju in Metcalfu povedali, kakšna je usoda »Stare slave«, nista hotela pokazati malodušnosti in sta se dvignila v zračne višave s prezirom do onih, ki so ju skušali odvrtiti od namere. Ker razsajajo v con, kjer je poginila »Old Glory«, še vedno hude nevihte in ker je imel »Curling« namen preleteti ta pas, se upravičeno domneva, da se je tudi njegov polet končal z nepovoljnim izidom.

Ukrepi pariške in londonske vlade.

Na londonskem letališču Croydonu so vso noč od četrta na petek pričakovali prihoda aeroplana »John Curling«, ki nosi ime svojega finančnega impresarija. Reflektorji so obsevali nebo do belega dneva. Proti jutru je nastala gosta megla in takrat so na aerodromu opustili zadnje nade, da bi

Dva vzorca letošnjih jesenskih klobukov

Continental

CEVI

H Conti-plašču spada Conti-cev. Ne jemljite drugih! Sele oba skupaj tvorita ono tesno zvezo, ki jamči za največji uspeh.

Gen. zastop VIKTOR BOHINEC, Ljubljana.

letalo pristalo. Nad Irsko je ležala celo noč gosta megla, burja pa je pihala z brzino 30 milj na uro. Angleška in francoska vlada nameravata v obrambo življenja letalcev podvzeti iste mere kakor Amerika; poslej bo vsakemu nesolidnemu letalcu prepovedan polet čez morje in aparati bodo podvrženi najstrožji kontroli.

»Ponos Detroita« jedva ušel katastrofi.

Ameriška letalca Schlee in Brock, ki letita okoli sveta, sta se med Rango- nom in Bankingom jedva rešila smrti. Ko sta letela nad mestom Burmo, je nastal strašen ciklon, ki ju je zanesel nad nizko skalovje. Schlee je izgubil oblast nad letalom in Brocku se je šele v zadnjem trenutku posrečilo okreniti krmilo ter rešiti aeroplan propasti.

»Ville de Paris« se pripravlja čez morje.

Ogromni avijon »Ville de Paris« se pripravlja na vožnjo čez Atlantski ocean. Avijon se je že odpeljal z Roosevelt Fielda proti Washingtonu. Vodi ga poročnik Courtney. Z avijonom se je vozilo 11 oseb, vožnja pa je trajala dve uri 40 minut.

Namen preleteti ocean ima baje tudi kapitan Fonck, ki je izvršil že par uspešnih poskusnih poletov. Kljub temu, da sezona za prekomorske polete je njuje, se drzni letalci nikakor ne dajo oplasti in hočejo dokazati, da je človeška volja močnejša od zračnih tokov in morja.

Guani (Urugvaj), predsednik jesenskega zasedanja Društva narodov. (»Matins«)

Kapetan Courtney

je pred dnevi odletel s hidroplanom preko Azorov v Ameriko. To je bil prvi poskus preleteti na zapad Atlantik s hidroavijonom. Kakor znano, je moral Courtney pristati na španski obali in prekiniti polet.

Robert Benoist,

francoski avtomobilski dirkač, je odnesel prošlo soboto na avtodromu v Monzi (pri Milanu) Grand Prix za Evropo: prevozil je 500 km s povprečno brzino 144,926 km na uro. To je letos že njegova tretja zmaga; dobil je takisto francoski in španski Grand Prix.

Vroči in mrzli kraji na zemlji

Učenjaki so doslej zabeležili najnižjo temperaturo na zemlji v sibirskem Verhojanskju, mestu, ki leži v ledenem pasu. Dne 15. januarja 1885. je kazal termometer v tem kraju 90 stopinj Fahrenheita, po našem računanju 68 stopinj C pod ničlo. Ta ugotovitev je uradna. Neuradno pa se je pisalo, da je Verhojansk dosegel pred kratkim 73,6 stopinj C pod ničlo. V tem kraju traja poletje samo dva meseca, ki sta tako čudna, da se dvigne vročina v tem času do 26,7 stopinj nad ničlo. V Zedinjenih državah Severne Amerike pa zasluži rekord glede mraza Miles City v Montani, kjer pada termometer 53,80 pod ničlo.

Za najtoplejši kraj so do nedavna imeli neko mesto v Kaliforniji. Italijanska vremensolovna postaja v Aziziji pa je zabeležila dne 13. septembra 1922. 57 stopinj C toplote v senci. Ta kraj se nahaja na severu Afrike v puščavi, Poleg Azizije so najtoplejše puščobne ravnote v Kaliforniji, kjer doseže vročina povprečno 56 stopinj nad ničlo. Naši kraji so torej v primeri s temi središči vročine in mraza še vedno rajska bivališča.

Ana Vyrubova,

dvorna dama na dvoru zadnjega ruskega carja Nikolaja II., je začela objavljati v Franciji svoje spomine, ki so vzbudili izredno pozornost. Vyrubova, znana dvorna intrigantka, ki je bila zaupna prijateljica ruske carice in zloglasnega Rasputina.

Dr. V. Korun:

Zaslужil jo je

»Majda, kdaj bomo pa zaroko praznovali?« je trgovec Kreže vprašal hčerko, ki je po kosilu sedel z njo in ženo pri črni kavi.

»Čigavo, papa?«
»Tvojo vendar.«
»S kom pa?«
»I s kom! Z Vrvarjem!«
»Ne vem. Mislim, da se ne mudi.«
»Ne mudi! Kako da ne? Ali ne veš? Boljše je: drži ga, ko lovi ga. In takega petičnega ženina, kakor je Drago Vrvar, je vsekakor treba držati.«

»Odkdaj pa je ženin in čigav? Da moj ni, to vem; ker sicer bi morala biti jaz njegova nevesta. — In njegova petičnost! Kaj mi mar, ko pa druge odliče ni na njem.«

»Vidi se, da si še mlada in ne znaš računati. Glej! On ima kupček, ti dobiš kupček. To sta dva kupčka. Ako bi pa koga vzela, ki nič nima, bi ostal samo tvoj kupček; če pa celo takega, ki ima luknjo v žepu, potlej bi še tvoj kupček splahnel.«

»Dekleta vendar ne boš prodajal, kakor prodajajo cibele in platno.« se je zdajci oglašala gospa Krežela. »Tvoje

kupčijske zveze z Vrvarjem se vendar ne raztezajo tudi na našo Majdo.«

»Nu, nul! Tako trgovsko ne mislim. Vrvar se ponuja, in če Majdi ni všečen, naj se ne pomišlja, pravim, ampak naj ga vzame.«

»Nevšečen mi prav za prav ni,« odvrne Majda; »saj je dober, priden in bogat. Vendar sodim, da je to premarlo za srečen zakon.«

»Viš jo modrijanko!« se začudi Kreže. »Odkod in odkdaj pa imaš to modrost?«

»Majda ima popolnoma prav.« ji mati pritrdi. »Kjer se zakoni sklepajo brez ljubezni, tam se razklepajo v sovražstvu.«

»Torej! Ker se najin zakon ni razklenil, si se poročila z menoj iz ljubezni, čeprav mi hočeš to utajiti, kadar ti na meni ni kaj po volji.« pripomni Kreže in se nasmeje.

»Ti pa z menoj!«

»Kajpak! Vidva sta se vzela iz ljubezni, jaz naj bi pa se omožila zaradi denarja! Vrvar resen in dolgočasen, jaz pa lala!« vzkligne Majda in se zavrti po sobi.

»Z leti te bo razposajenost že minila. Kaj misliš, da boš zmeraj brez skrbi živela po svoji volji kakor doslej? Sicer sem pa nedavno čital, da

se nasprotja izravnavajo drugo po drugem.«

»Najbrže v kakem ceniku, papa. Ali je tam tudi stalo, kako in s čim se izravnavajo ljubosumnost? To bo treba vedeti tisti, ki vzame Vrvarja; drugače ji pri njem ne bo obstanka. Čujta! Zadnjič mi je čisto resno zatrjeval, da njegova žena ne bo smela kratkih kril nositi, češ, on ne bi prenesel, da bi možki pasli oči na mečah njegove soproge. Potem —«

»In pristrižene lase?« jo smeje se prekinje mati.

»Njen tilnik, čeprav obrbit, bo pač menda privoščil tudi tujim pogledom. Hihi! Potem —. Kaj sem že hotela reči? Potem ne bo smela, je dejal, tistih razuzdanih jazov in bandov plesati, pri katerih se možki in ženska kakor klošča držita drug drugega. On da bi zblaznel, je dejal, ako bi se njegova soproga tako tesno oklepala tujega možkega života. Po njegovem sta samo polka in valček dostojna plesa. — Kaj ne, pa tudi samo tedaj, sem rekla, ako se plešeta takole — sem ga prijala za roke in sem se zavrtila z njim, držeč ga en vatel od sebe. Hihi! Tedaj je spoznal, da se iz njega norčujem, ter se je prisiljeno nasmejal. Ta pustež! Ze sedaj, ko nima nobene pravice do

mene, skremži obraz, ako dr. Kosca prijazno pogledam.« To rekši namršči obrvi, oponašaje Vrvarja.

»Dekle, dekle! Meni se zdi, da ti Kosca blodi po glavi.« povzame oče Kreže in ji zažuga s kazalcem. »Pa vedi! On je eden tistih, ki imajo luknjo v žepu, pa še veliko. Varuj se!«

»Prosim! Dr. Kosca je moj častilec,« pripomni gospa in se ponosno vzravna.

»Tvoj častilec! Hehe! Dober tek mu in prosit na tvojih sto in pet kilogramih!« se ponorčuje Kreže.

»Samega sebe pogledj! Ali si ti kaj lažiji?«

»Zato se pa ne laskam, da imam kaj ko častilko, razen tebe seveda.«

»Dovolj žalostno zame in zate,« smeje se odvrne Krežela. Ko pa pogleda na uro, pravi: »Majda, čas je, da greva. Gotovo naju Vrvar in Kosca že čakata.«

»Nato pa obrnjena proti možu: »Pojdj še ti! Žal ti bo, ako ne greš. Opravljal boš službo nadziratelja; za kaj vedi, da je Vrvar samo meni na ljubo povabil dr. Kosca.«

»Bog z vami! Ne utegnem. Ampak Majda, ne vodi mojega uglednega trgovskega družabnika za nos! Ako ga v resnici ne maraš, mu odkrito povej, da se ne bo zaman nate zanašal. Ven-

dar ne zabi, da je mož petičen!«

»Hočem, papa.«
»Nato sta dami odšli. Zunaj sta ju že čakala dr. Kosca in Vrvar. Ta je bil namreč družbo povabil na svojo prištavo, uro hoda od mesta, kjer je bila pripravljena malica.«

Spotoma je Majda zdaj pa zdaj, kakor je nanesel pomenek, sicer dala Vrvarju razumeti, da ga ne ljubi. Toda ker ga ni hotela žaliti, je storila to tako obzirno, da je tako namigavanja smatral bolj za izliv njene šegavosti, nego za resno izpoved. Takisto je namenoma napeljala pogovor na to, kako smešna in poniževalna, zlasti za moža, se ji zdi ljubosumnost. Toda prepričala ga ni in ga tudi ni hotela. Narobe; prav to njegovo slabost je sklenila porabiti, da se reši njegovega nadlegovanja. »Napravi mi moram kaj,« je dejala sama pri sebi, »da on sam opusti name misel. Tako se ga iznebim, papa mi pa ne bo mogel očitati, da sem zavrnila njegovo sponujenje.« Šlo je samo za to, kaj naj ukrene in kako. Vendar dolgo ji ni bilo treba ugibati. Srečno naključje ji je kakor na prošeno prišlo na pomoč.

Na povratku z Vrvarjeve pristave so namreč krenili po poti, ki je sicer po zasilni brvi vodila čez majhen potok.

Če se novinar pozna z dvornim kuharjem...

Sindikati francoskih novinarjev je izdal nedavno izvrstno knjigo. Najodličnejši francoski novinarji in pisatelji so opisali, kako so postali »možje persena« in kdaj so naredili karijero. Najzanimivejšo dogodbo pripoveduje znani pisatelj Gaston Leroux, ki je bil pred vojno petrograjski dopisnik »Matina«. Iz doletja dokaj brezpomembnega reporterja je po čudnih, a premeteno izpeljanih zvezah postal na mah eden najbolj uvaževanih članov velike »Matinove« redakcije.

Bilo je na koncu rusko-japonske vojne. Politični krogi so pogosto ugibali, kam utegne po porazu na vzhodu kreniti ruska politika. Takrat je bil ministrski predsednik znani Witte in iz Berlina so se slišali izredno laskavi glasovi na ruski račun. Vsi so ugibali: tudi najbolj brihtni diplomati, ki so bili venomer pri živem vrelcu mednarodne politike, niso nič vedeli. Izvedel pa je neznan reporter Gaston Leroux. Tako-le pripoveduje:

»Nekega dne sem šel obiskat našega poslanika gospoda Bomparda in sem mu sporočil tako presenetljivo novico, da me je široko pogledal in mi ni verjel niti besedice. Povabil me je h kosilu, ali prepričati se ni dal. Povedal sem mu namreč, da se v kratkem sestane car Nikolaj II. in Viljem II.

— Nemogoče! Kje pa ste neki dobili te neverjetno raco?

— Tega vam ne morem reči, gospod poslanik. Prisegel sem, da svojega informatorja ne izdam. Prepričan pa sem do dna duše, da je vest resnična.

Se tistega dne sem jo brzojavil »Matinu«... Seveda so me vsi tovariši demantirali. Vse agencije so objavile, da je »Matinova« novica izmišljena. Ruski zunanji minister Hausdorff je del novinarjem častno besedo, da je abotna vest o skorajšnjem sestanku med carjem in Viljemom.

»Matin« me je brzojavno vprašal, ali vztrajam pri svoji informaciji. Slo mi je za biti ali ne biti. Odvrnil sem: »Kljub vsemu in proti vsem!«

Francoski poslanik mi je rekel: — Lahko bi si bili mislili, da bi zunanji minister moral izvedeti za tak sestanek... Nekdo vas je potegnil.

Oglasil se je sam ministrski predsednik Witte in je vest demantiral. Zopet sem brzojavil »Matinu«: »Glede sestanka obeh vladarjev nikake izpremembe. Sigurno se sestane.« Naznanil sem dan in uro.

In res sta se sestala. Bilo je na Baltičkem morju, na palubi carjeve jahte »Polarna zvezda«, s katero se je srečala jahta cesarja Viljema. Sestanek je imel dalekosežen pomen, ker je od tega trenutka car Nikolaj II. zašel pod vpliv mogočnega Viljema.

Kako je mogel novinar Leroux izvedeti politično skrivnost, ki je bila prikrita i ministrskemu predsedniku i zunanjemu ministru? Zadeva je v samem jedru dokaj preprosta: Oba vladarja sta si naročila sestanek z neposrednim zaupnim dogovorom, brez običajnega diplomatskega aparata. Tako ministri in poslaniki niso izvedeli, kaj se pripravlja, izvedeli pa so carjevi kuharji. Car je namreč sporočil načelniku dvorne kuhinje, da se bo vršil tega in tega dne na njegovi jahti slavnosten dnev z vsem razkošjem in etiketo, ki je pred-

pisana za navzočnost Nj. cesarskega veličanstva.

Brž po sestanku je odredil car preiskavo. Tajna policija je dognala, da je imel »Matinova« dopisnik osebne stike s carjevimi kuharji. Ni ji bilo težko uganiti, kje se je skuhala »Matinova« senzacionalna novica... Načelnik carske kuhinje je dobil strogo ukor, ali Leroux je zaslovel in napravil karijero.

Rakovski,

sovjetski poslanik v Parizu, ki je baje nebil komunistično propagando v Franciji, in ki bi se ga Francozi radi iznebili. (»Matina«)

Starost in bodočnost sveta

Se nedavno so učenjaki menili, da je mnogo, ako prisodijo solncu starost dvajsetih milijonov let. Zdaj pa je prišla na plan nova teorija, ki takšna materijo po energiji in angleški fizik Jeans je zadnjič napisal, da je po njegovih računih vseмирje staro neprimerno več: vsaj dvajset milijard let, če ne več. A vzlic temu meni Jeans, da je naša zemlja šele v cvetu svoje mladosti čez petnajst sto milijard (ali čez poltrig milijard) let se bo po njegovem njena gnota zmanjšala jedva za desetino! Kaj poreče na te račune antična filozofija, ki je trdila, da je človek merilo vsega?

Vzporedno s pojemanjem se skuša gnota planetov širiti v vseмирje. V toku poltrig milijard let se bo luna že znatno oddaljila od zemlje, istočasno pa se bo tudi zemeljski obod razširil za desetino. Loto bo takrat šlo najbrž še vedno dvanajst mesecev, toda le-ti ne bodo imeli več po 30 in 31 dni, nego že po 37 in 38! To bo kakopak imelo velike posledice in marsikaj se bo izpremenilo. Če drugo ne, vsaj plače bodo upajmo, nakazovali dvakrat na mesec.

Angleške žene in Rudolfo Valentino

Poročali smo že, koliko žensk je na svetu, ki ne morejo pozabiti pokojnega filmskega zvezdnika Rudolfa Valentina. Za Američankami so najbolj zveste častilke »najlepšega moškega« Angležinje. V Londonu so se častilke Rudolfa Valentina združile v društvo »Valentino Memorial Guild«. Društvo ima namen skrbeti, da ne bo spomin manj nikdar izginil iz src angleških žena. Zbiralo bo prispevke za dobrodelne zavode, ki bodo dobili njegovo ime. Vsako leto pa se bodo vršile v Londonu slavnostne kino-predstave v spomin na tega »heroja naših dni«, kakor ga radi — bogsigavdi zakaj — imenujejo inozemski ženski listi.

Prvo tako proslavo je priredilo društvo »Valentino Memorial Guild« minule dni v Londonu. Vršilo se je več filmskih predstav Valentinoovega »Monsieur-ja Beaucaire«, pri katerih se je izmenjalo 12.000 žensk — vse same častilke rajnega igralca. Prišle so posebne delegacije tudi z dežele, celo iz oddaljenih pokrajin, kjer je bil Valentino nemara še popularnejši nego v velikih mestih, kjer so prenasličeni kina in gledališča. Zbrale so se »ladies« vseh stanov in večinoma že bolj priletno.

V kinematografu, kjer se je vršila pietetna slovesnost, je bil postavljen poseben podij, ves v črni draperiji in z žalnim zelenjem ob straneh. Sredi podija je stal velik doprsen kip Rudolfa Valentina, okrog pa so na vitlih stebrih goreli grški ognji. Pod kipom je ležal lovorjev venec. Trilminutni

slavnostni govor je imel najpopularnejši angleški filmski igralec Novello, italijanski igralec Silvio Siddi pa je zapel svojemu rojaku Masseneto ario. Poslušalke so jele glasno ihteti. Potolajila jih je šele predstava filma »Monsieur-Beaucaire«, v katerem ima Valentino eno svojih najboljših vlog. Tu so zopet videle »božanskega Rudolfa«. Še bolj pa jim je bilo ustreženo, ko so se predvajali posnetki iz Valentinoovega življenja, ki ga kažejo v raznih življenjskih situacijah: kot sportnika, bokserja, plavca itd.

V kultu Rudolfa Valentina so Angležinje brez dvoma prekosile druge narode: vprašanje je le, koliko časa bo trajala ta posmrtna zaljubljenost v nepozabnega igralca.

Čuden pojav kolektivne halucinacije

Nedavno se je prebivalcem Rouena nudil nenavaden prizor: neki akrobat je bil splezal na jabolko zvonika tamošnje katedrale, kjer je izvrševal vratolomne akrobacije. Nad dve uri so bile ulice in trgi okoli katedrale polni ljudi, ki so z radovednostjo in z zaprepasčenjem motrili nevsakdanji prizor. Gledalci so prinesli s seboj gledališka kukala, triedre, nekateri celo pravcarke astronomske daljnogleda, da so mogli laglje zasledovati kretnje neustrašenega akrobata. In vsi gledalci so zatrjevali, da prav dobro razločijo, kako se atlet giblje, kakšne so njegove kretnje — skratka, vsa nepregledna masa ljudi je bila trdno prepričana, da vidi na vrhu stolpa akrobata.

Prizor je opazoval tudi mežnar rouenske katedrale, ki se mu je naposled zazdela senca nekam predolgotrajna. Odšel je torej v stolp in splezal prav do vrha, tja do jabolka, kjer je z začudenjem ugotovil, da ni na konici žive duše. Naj je še tako gledal na vse strani — akrobata ni bilo nikjer. Da-li se mu je skrilo? Ali pa mu je nemara pobežnil? Nemogoče, moral bi ga bil videti!

Izkazalo se je, da so bili vsi neštetni gledalci mistificirani: postali so žrtve lastne halucinacije. Zakaj na stolpu v resnici ni bilo nikogar.

Dolarska princesa in princ-krojač

Dunajske družabne kroge imenitno zabava dogodivščina, ki je ameriško milijonarko Stresenreiter prisilila, da je s prvim parnikom odjadrala iz pustolovske Evrope. Gospa Stresenreiterjeva je prišla — kakor mnogi ameriški bogataši — iz Chicaga v Evropo, da vidi domovino svojih revnih očetov. S sabo je vzela 19 letno hčerko, brhko milijonarsko ročico. Mati in hči sta se na evropskih tleh počutili izredno veselo in uživali tudi tiste strani življenja, ki jih dežela puritanizma in prohibicije nerada gleda.

Pred dnevi sta se mudili v Salzammergut in se na kopališki promenadi seznanili z zelo elegantnim mladim gospodom. Mladenič, ki je po vnanosti dokaj podoben ameriškemu gentlemanu,

Bodoča svetovna prvakinja?

17letna Betty Nuthall je dosegla na letošnjih teniških turnirjih tolike uspehe, da jo Angleži primerjajo s Suzano Lenglenovo. (»Everybody's Weekly«)

ni bil nihče drugi kot kurdistski prestolonaslednik Nj. Visokost Zerdechini. Ko se je Američankama predstavljal, sta zardeli od spoštovanja kakor rože v solncu. Visoki gost se je kazal na moč ljubeznivega in se je odslej redno sestajal z Američankama. Mati in hči sta kajpa, skrbeli, da sta pokazali visokorodnemu princu kneževsko razkošje ameriških milijonarjev.

Bili so lepi dnevi in kurdistski princ se je hudo zaljubil v 19 letno dolarsko princeso, jo brž zasnubil in sčlenil popeljati kot ženo v svoje ekzotično kraljestvo. Mati je že telegrafirala v Chicago, da se je hčer zaročila s princem in da je pričakovati skorajšnje poroke. Milijonarjeva hiša se je začela z vneto pripravljati.

Te dni pa sta prišla v sobo kurdistskega princa dva detektiva in ga vprašala, ali ni istoveten z nekim krojaškim pomočnikom iz Dresdene. Princ je skočil pokoncu, ugovarjal in nazadnje priznal.

Elegantnega princa-šivankarja so odvedli v zapor, dolarska princesa pa je s solznimi očmi nad črepnjami svojih kraljevskih sanjarij napolnila kovčge in odpotovala z materjo vred proti blaženemu dolarski deželi.

Prva usmrtilitev z električnim tokom v Zedinjenih državah

Prva usmrtilitev z električnim tokom je bila v Ameriki izvršena v avgustu 1. 1890 v auburnski kaznilnici in sicer na delinkventu Kemmlerju. Rabiljo so Kemmlerja trdno zvezali in ga položili na stol. Nato so spustili skozi njegovo telo električni tok.

Po sedemnajstih sekundah so tok prekinili in Kemmlerja dvignili s stola. Ali izkazalo se je, da obsojenec še ni mrtev.

Položili so ga vnovič na stol in vnovič spustili skozi njegovo telo električni tok. In počakali so tako dolgo, da se je meso začelo smoditi. To pot je bila eksekucija uspešnejša: delinkvent je bil mrtev.

Kako da smrt ni nastopila neposredno po sklenitvi toka? Strokovnjaki si ta pojav razlagajo s tem, da je imel električni tok previsoko frekvenco.

Danes je usmrtilitev z električnim tokom znatno izpopolnjena in pravijo, da nastopi smrt takoj, ko je sklenjen tok. Drugi pa zopet trde — in eksekuciji Saccia in Vanzettija to potrjuje —, da nastopi smrt čisto šele po preteku več minut. Iz tega bi sledilo, da eksekucija z električnim tokom ni baš najhumanejša in zaostaja tako za obešenjem kakor tudi za giljotiniranjem.

René Lacoste,

večkratni svetovni prvak v tenisu, zmagovalac Tildna, Borotre in Cocheta in večletni zastopnik Francije v Davis-cupu, je pred tremi dnevi izvojeval pomembno zmago: v finalu tekmovanja za Davisov pokal je porazil Johnstona, drugega najmočnejšega ameriškega igrača, s senzacionalnim rezultatom 6:3, 6:2, 6:2. Lacoste, ki šteje šele 24 let, so njegovi rojaki vzeli šaljivi priimek »Alligatore«.

Ljubezen — izrodek kapitalizma

Ruski boljševiki so v nekaterih svojih izjavah in ukrepih res originalni, da ne rečemo naravnost banalni. Po mnenju boljševikov je skoraj vsaka druga stvar izrodek kapitalizma ali izrodek buržuazije, kakor se blagovoliijo izražati. Tako so med drugim odpravili tudi zakon kot izrodek kapitalizma ter ga nadomestili s svobodno ljubavjo. Ista usoda je že davno poprej doletela vero.

Sedaj je prišla na vrsto tudi ljubezen. Ruski učenjak Zalkind je začel vojno proti ljubezni. Po njegovem mnenju ljubezen ni ničesar drugega kot »strupen izrodek kapitalizma«. V naravi sami ne najdemo primera ljubavi. Kapitalistična ideologija tako zvane ljubavi pa je kakor strupena omrežila mišljenje in delovanje človeka ter jo je treba tako kakor kapitalizem sam popolnoma iztrebiti.

Naši jesenski modeli

iz prvih hiš pariške haute couture in iz lastnih atelijev so popolnoma **dospeli**:

Prinašamo:

**plašče
kostume
obleke**

za popoldne in zvečer

**Trotteurske obleke
iz kasha in angora
klobuke
pletene.**

Lastna delavnica za dela po meri v hiši.

Modellhaus Schwarz
GRAZ, Herrengasse 3 in 7.

Naše pariške originalne modele bomo predvajali v veliki modeni razstavi v soboto, 24. septembra ob 8. zvečer. Zagotovite si pravočasno prostor za navdovo Vašega naslova!

Na željo pošiljamo brezplačno naše ilustrovano modno poročilo.

Edino pravi in zanesljivo

Toda ko so dospeli do njega, brvi ni bilo. Kaj storiti? Ze so se hoteli vrniti; tedaj Majda dr. Koscu nekaj prišepne. Te se sezuje ter vrže obušalo na ono stran. Nato si zavahi hlače in vpraša dami, ali se mu zaupata, da ju prenese čez vodo. Majdi kajpada ni bilo treba dvakrat reči. Oklene se ga okrog vratu, on jo pa vzdigne v naročje ter zlagoma koraka po vodi. Sredi potoka celo malce postoji, kakor da bi se hotel oddahnuti, v resnici pa, ker mu je breme bilo tako sladko, da bi ga najrajši nosil vse svoje žive dni. Zal pa je na tem nepopolnem svetu tako urejeno, da je vsake radosti prej konec, nego si želimo, in tako je bilo tudi s dr. Koscevo nošnjo. Sicer pa tudi konec ni bil brez prijetnega prijetljaja. Namreč ko je prinesel Majdo na suho, je ona, bodisi namenoma bodisi po naključju, tako srečno zdrknila iz njegovega naročaja, da so se njene ustnice prav nežno dotaknile njegovih ustnic, in ta dotikljaj mu je del tako dobro, da bi bil samega veselja najrajši na glas zaul.

Nato ga je pa čakala težja in manj prijetna naloga: spraviti je bilo treba Majdino mamno čez potok. Ker je bilo tudi za takega korenjaka, kakor je bil dr. Kosce, izključeno, da bi sto in pet

kil nosil v naročju, zato je gospe nastavlil svoj hrbet in jo je štiporamo nesel preko vode. Sreča je bila, da je vse na njej bilo tako mehko ko goba in se je voljno vdajala vsaki njegovi kretnji, ker drugače ne bi bilo šlo brez žuljev. Ko je pa opravil tudi to delo, je bil dvojno vesel, dobro vedoč, kolike važnosti je, da se prikupi materi svoje izvoljenke.

Kaj pa Drago Vrvar? Ta je bil kakor peto kolo pri vozu. Samo to je še dobro videl, da je dr. Kosce vzdignil Majdo v naročje; ni pa več mogel gledati, kako sta se oklenila drug drugega. Pekoča ljubosumnost ga je prevzela, da se mu je motno storilo pred očmi. Obrnil se je, in srdeč se na žensko nestanovitnost vobče ter na Majdino posebej, je odšel nazaj po poti, po kateri je bil prišel.

Domov prišel je, Majda vsa navdušena pripovedovala o letu o izletu. Le ko je v pripovedovanju dospela do prehoda čez potok, ji je beseda zastajala. Tedaj ji je pa mati priskočila na pomoč in vzkliknila:

»Pomisli! dr. Kosce naju je nesel čez vodo.«

»Kaj praviš?« se je začudil Kreže.

»Obe namah?«

»Ne, ne. Najprej Majdo v naročju,

potem pa mene štiporamo.«

»Pripovedujta, pripovedujta, kako je bilo!« je silil vanji Kreže, vijoč se smeja.

Tedaj se je Majda opogumila, da je nadaljevala, zamolčala je samo poljubček, s katerim je bila na mestu nagradila dr. Kosca. »Oh, in kaj misliš, papa, da je Vrvar napravil? Hih! Zbal se je vode in je strahopetno pobežnil.«

»Skoda, da ni bilo kakega filmskega fotografa, da bi bil ovekovečil ta prizor.« je rekel Kreže in zavrtel palec desnice okrog palca leve, kakor je storil vselej, kadar je nameraval povedati kaj važnega. »Nedvomno bi Kosce zaslovel kot filmski planet. Sicer pa je po kazal, da bo umel nositi breme življenja. Zato raj zastran mene dobi našo Majdo za ženo. S prenašanjem stoinpetkilskega tovora jo je vsekako zaslužil.«

Leo Dortey:

Ne šminka se!

Gospa Dornoisova, mlada, simpatična vdova, se je pravkar oblekla za večerno zabavo. Durandovi so jo bili povabili na Poitevinsko, kjer so imeli zgodovinski gradič. Bilo je baš na predvečer narodnega praznika, 14. julija.

Vdovica si je uredila lase in je še enkrat natanko pregledala svojo toaletto. Vse je bilo v redu. Ta večer je posebno pazila, da bi bilo vse prav; Za kaj na ples je bil povabljen tudi namestnik državnega pravdnika, mož, ki je po besedah gostiteljice gospe Durandove bil kakor nalašč ustvarjen, da postane drugi soprog mlade vdove.

Ze takoj po prvem znanju je gospa Dornoisova ugotovila, da je ta gospod nedvomno dobra partija. Zdelo se ji je tudi, da ga je njena mikavnost že v začetku razorožila; plesal je z njo vse plese, kramljal vse odmore v buffetu ter ji pripovedoval, kakšne navade in kakšne želje ga navdajajo.

»Verjemite mi, ji je zatrijeval na ženski mi najbolj ugaja njena pristnost. Da se drugače izrazim: njena neposrednost, njena svežina... Kaj je, na primer, lepšega na svetu, kakor lepe, nenašminkane ustnice? Narava je tudi v slikarstvu nedosegljiv mojster. Vidite, gospa, šminka ni je zoperna; pobarvajte jih ustnice ne bi poljubil, če bi me še tako podkupili. Z vami, gospa, bi se pa koj pobotala...«

»Seve, seve,« je hitela odgovarjati vdovica, da bi prikrla svojo zadrego, »jaz se nikoli ne šminkam. Pomislite! Tudi lic si ne barvam, vse kar je zoper

naturu tudi, jaz mrzim in sovražim.« »Res?« se je začudil mladi zakonski kandidat. »Saj midva sva kakor nalašč...«

Preden je končal stavek, se je gospa Dornoisova ozrla v zrcalo. Prestajala se je lastnega obraza tako zelo, da ni slišala niti besedice več. Durandovi niso imeli napeljane elektrike; v dvorcu je svetil plin. In ta razsvetljava je povzročila, da je gospa Dornoisova ugledala v zrcalu namesto svežega obraza staričavo, zeleno, nagubano lice. Kam je izginila nežna breskova barva njene negovane polti. Videvši svoj zelenkasti teint, je vdovico prestrujila bojazen:

»Bože, kako sem zelena... A njemu ugajajo samo sveže ženske...«

Hitro je našla izgovor in se je umaknila v stransko sobico. Odprla je škaflo z diskretnimi rekviziti in jela otipavati mazila, loščila in lepčila. Hotela je napraviti luč, a prepričati se je morala, da je dvorec brez električne razsvetljave. Žigic, da bi z njimi prižgala plinovo svetilko, pa ni imela pri sebi. Morala se je zadovoljiti s trakovi medle svetlobe, ki je uhajala skozi koridor s pleščic.

V poltemi je utipala kozmetična sredstva: črtalo za ustnice, drugo za obrvi,

Kraljestvo mode

Jesenski kostumi

Oblike, ki so jih modni saloni prikrojili za jesenske kostume so tako preproste in očarljive, da se jim obeta izdaten uspeh.

Novi kostumi se priporočajo seveda le v najfinjših blagovih. V ospredju so tako svani cibellini, imenovani ciblikasha. Povrh tega se bo z uspehom uporabljalo svetli kasto damsko sukno. Ti blagovi se priporočajo predvsem seve za elegantne popoldanske kostume. Za štrapanec in deloma sportne vzorce bo treba uporabljati blago iz nepremočljivega materiala.

Med modnimi barvami prevladujejo temni otenki. Črna barva je sila priljubljena, a posebnim povdorkom se priporoča kot najnovejša modna barva zelenkasti bež. Za jesensko linijo so značilne bogate garniture iz kožuškovine, bodisi v pristnih komadih, bodisi v uspehlih imitacijah. Barva in kakovost kožuškovine se ravna po barvi temeljnega blaga. Razen tega se uporabljajo tudi najraznovrstnejše aplikacije in apertne blagovne kombinacije.

V tem oziru so značilne linije modelčica na desnici s hrbtno sliko. Gro za štrapanecni kostum izredno finega okusa in elegantnih črt. Osnovni kroj jopice in krilca je raven, brez gumbov, z ozkim pasom. Aplikacije so iz karistatega blaga, na ovratniku in v zapetju je prišita primerno izbira na kožuškovina.

Kostum v sredini predločuje vzorec z bogatimi aplikacijami v smislu smernic, ki jih predpisuje jesenska moda. Ornamental-

ni okrasji so sila okusno izpeljani in izgotovljeni iz enakega blaga, ali pa iz enako barvnega ali drugovrstnega divjega usnja. K zeleni barvi tega kostuma spada ovratnik iz nutrije. Posebno apertno noto pa pridobiva ta kostum še z ozkim kožuškovinastim robom na jopici in ob rokavih.

Preprosti, iz suknja izgotovljeni, črni kostum na levi nam predločuje efekte, ki jih lahko dosežemo s primerno uporabo kožuškovine.

Peresna okrasja

Jesenskih klobučkov bodo imela v bodočih mesecih vsakomur velik uspeh. Ta novost bo prodrla že zategadelj, ker so se na klobučkih dolej opuščala take vrste okrasja. Peresna okrasja se v ostalem prilagodujejo barvi materiala.

Ploščate ročne torbice

iz pletenih usnatih pasov spadajo k najnovejšim pridobitvam modne drobnarije. Privlačnost ni navezana samo na pestro barvno uporabo raznih vrst pasov. Tudi robom je posvečena umetnikova skrb. Le ti morajo primerno kontrastirati z ostalo, obrobjeno in barvno kombinirano ploskvo.

Radio

Izveček iz večernih programov

DUNAJ (517 m 7 kw), PRAGA (849 m 5 kw), STUTTGART (879 m 4 kw), FRANKFURT (428 m 4 kw), BRNO (441 m 3 kw), RIM (450 m 12 kw), LANGENBERG (469 m 25 kw), BERLIN (484 m 4 kw), VARŠAVA (1111 m 8 kw).

Nedelja, 11. septembra.

DUNAJ 18: Sonata. — 1. Grieg: Sonata za čelo v A-molu. — 2. R. Strauss: Sonata za čelo v F-duru.

PRAGA 19: Wagner: »Lohengrin«. Prenos iz Narodnega gledališča v Pragi.

FRANKFURT 20:30: Mönikejev večer. — 1. Mozartovo potovanje v Prago. — 2. Wolf: Stiri pesmi. — 3. Tri balade. — 4. Lirčne pesmi. — 5. Tri vesele pesmi.

21: Schubertov večer. (Alt, flavta in klavir, klavir-solo.)

RIM 21:10: Odlomki iz Massenelove opere »Manon«.

BRNO 19: Koncert. — 1. Goldmark: Kraljica iz Sabec. — 2. Wagner: »Mojsi povel norimberški«.

19: Prenos Wagnerjeve opere »Lohengrin« iz Prage.

LANGENBERG 19:30: Wagner: »Večni mornar«. Romantična opera v 3 dejanjih.

BERLIN 20:30: Mešan večer. (Sodelujejo solisti in orkester.)

VARŠAVA 19:35: Vtisi iz Jugoslavije. (Predavanje.)

20:30: Večerni koncert.

Ponedeljek, 12. septembra.

DUNAJ 20:05: Stara in novejša dunajska ljudska glasba. (Sodelujejo solisti in kvartet.)

PRAGA 20:10: Zabaven večer. (Orkester in solisti.)

STUTTGART 20: Gostovanje G. Meaderja, člana Metropolitan opere iz New Yorka. Sledi večer satir R. Presbeja.

FRANKFURT 20: Gostovanje G. Meaderja iz New Yorka. (Prenos iz Stuttgarta.)

21:30: Salonska in komorna glasba pred 100 leti.

BRNO 19: Koncert. — 1. Adam: »Norimberška lutka«; uvertura. — 2. Sieder: karneval; suita. — 3. Lanner: Valček. — 4. Morena: Od Poncija do Pilata. — 5. Mascagni: Intermezzo iz opere »Sic«.

6. O. Strauss: Škotska svatbena koračnica.

20:30: Zabaven večer. (Sodeluje operetno osebje brnskega Narodnega gledališča.)

RIM 21:10: Simfoničen in vokalni koncert.

LANGENBERG 20: Gostovanje tenorja G. Meaderja, člana Metropolitananke iz New Yorka. — 1. Arija iz Mozartove opere »Don Juan«. — 2. Pesmi. (Brahms, Strauss, H. Wolf, Mathiessen.) — 3. Chopin: Nocturno, Poloneza v A-duru. — 4. Pesmi. (Dvojak, Tosti, Ball, d' Ardelet.)

BERLIN 20:30: Ples. — 1. Beethoven: Nemški ples. — 2. Grieg: Simfonični ples po norveških motivih. — 3. Moszkovski: Španski ples. — 4. Dvojak: Slovanski ples. — 5. Dunajski ples.

VARŠAVA 20:30: Koncert komorne glasbe.

Torek, 13. septembra.

DUNAJ 21: Subertijada. — 1. Schubert: Sonatina št. 1, v D-duru, op. 137. — 2. Schubert: Kvintet.

PRAGA 20:10: Koncert orkestra na pihala s sodelovanjem tamburaškega zbora.

21:10: Mešan večer. — 1. Sabo: »Kraljica Isa«. — 2. Kusovicki: Koncert v Fis-molu, op. 3. — 3. Delibes: Automatična godba in valček. — 4. Violina-solo. — 5. Čajkovskij: Valček iz serenade št. 2, op. 48.

STUTTGART 20: Večer narodnih pesmi. — 1. Uvodno predavanje. — 2. Stare pesmi. — 3. Beethovnovi in Schubertovi nemški plesi itd.

FRANKFURT 20:15: Tolstoj: »Živi mrtvec«.

BRNO 19:45: Koncert. — 1. Grieg: »Peer Gynt«. — 2. C. Franck: Rože se žonijo. — 3. Rahmaninov: Klavirske variacije Chopinove žalne koračnice. — 4.

Borodin: Speča kneginja. — 5. Čajkovskij: Godalni kvartet v B-duru, op. 11.

RIM 21:10: Prenos iz gledališča.

LANGENBERG 19:30: Offenbach: »Orfej v podzemlju«. — Opereta v 2 dejanjih. (Prenos iz drž. gledališča v Duisburgu.)

BERLIN 19:30: A. Marschner: »Vampire«. Romantična opera v 2 dejanjih. (Prenos iz berlinske državne opere.)

VARŠAVA 20:30: Lehar: »Frasquita«. Opereta v 3 dejanjih.

Sreda, 14. septembra.

DUNAJ 20:05: Orkestralni koncert dunajskega simfoničnega orkestra. — 1. Brahms: Simfonija št. 2, v D-duru. — 2. Mahler: jeve in Korngoldove pesmi. — 3. Schumann: Klavirski koncert v A-molu. — 3. Berlioz: Rimski karneval. Koncert lahke večerne godbe.

PRAGA 19:15: Prenos Smetanove opere »Dalibor« iz Brna.

STUTTGART 22: Kompozicijski večer A. Halma.

FRANKFURT 20:15: Operni večer. — 1. Nicolai: Arija in uvertura iz opere »Veselo žene Windsorske«. — 2. Mozart: »Rop iz Seraila«, duet. — 3. Lortzing: »Car in tesar«; uvertura, arija in duet. — 4. Lortzing: »Vojni kovač«; arija in duet. — 5. Lortzing: »Divji lovec«; duet. — 6. Corneltus: »Bagdaski brivci«; fantazija. — J. Flotow: Duet iz opere »Stradella«.

BRNO 19:15: Smetana: »Dalibor«. Opera v 3 dejanjih. (Prenos iz brnskega Narodnega gledališča.)

RIM 21:10: Koncert lahke glasbe.

LANGENBERG 20:15: Shakespeare: »Sen kresne noči«. Veseliga v 3 dejanjih z Mendelssohn-Bartholdyjevo glasbo.

BERLIN 21: Petje in recitacije.

VARŠAVA 20:30: Prenos večernega koncerta iz Krakova.

Četrtek, 15. septembra.

DUNAJ 20:50: Koncertna akademija. — 1. Händel: Sonata za oboo, violino in klavir. — 2. Bachove pesmi. — 3. Klavirske skladbe. — 4. Bach: Ne spite, trudi štiti; arija za sopran, violino in oboo. — 5. Bach: Arija za bas, iz kantate »Plakam, tožim«. — 6. Händel: Arija iz opere »Sosarme«. — 7. Bachovi dueti za sopran in bas, z obligatno oboo.

PRAGA 19:30: Simfonični koncert. — 1. Berlioz: Fantastična simfonija. — 2. Foerster: »Cyrano de Bergerac«. — 3. Suk: Meditacije. — 4. Weinberger: Uvertura za marioneto.

STUTTGART 20:15: Operni večer. Fantazija iz opere »Cavalleria rusticana«, »Carmen«, »Nižavac«, »Hoffmannove pripovedke«, »Aida«.

FRANKFURT 20:15: Orkestralni koncert.

RIM 21:10: Vokalni in orkestralni koncert. Četrto dejanje Catalanijeve opere »Wally«.

BRNO 19:30: Koncert Češke filharmonije. — Dvojak: Slovanski plesi. (Prenos iz Smetanove dvorane.)

BERLIN 20:10: Stein-Lindau: »Tisoč in ena noč«. Pravljica igra z godbo Joh. Straussa.

VARŠAVA 20:30: Večerni koncert.

Petek, 16. septembra.

DUNAJ 20:05: Ziehrer: »Vagabund«. Opereta s predigro v 2 dejanjih.

PRAGA 21:10: Rosen večer. — 1. Dvojak: Capriccio. — 2. Dvojak: Mazurek. — 3. Foerster: Andante cantabile, op. 3. — 4. Novak: Ciganske melodije. — 5. Novak: Pesmi. — 6. Weinberger: Uvertura za turnir.

STUTTGART 20: Komorna glasba. — Beethoven: 1. Godalni kvartet, op. 18, št. 5. — 2. Trio za violino, čelo in klavir v B-duru. — 3. Kvartet, op. 59, št. 1.

FRANKFURT 20:15: Joh. Strauss: »Rimski karneval«. Opereta v 3 dejanjih.

BRNO 19: Koncert. — 1. Čajkovskij: Uvertura. — 2. Rubinstein: Perzijske pesmi. — 3. Borodin: V samostanu. — 4. Rahmaninov: Preludij. — 5. Ruske pesmi. — 6. Čajkovskij: »Evgen Onjegin«; fantazija.

RIM 21:10: Odlomki iz Schubertove opere »Pri treh mladenkah«.

Kopališče

Pieštany

Slovaška, 3 1/2 ure od Dunaja

Thermia Palace

Edino zdravilišče z vsemi kopelimi v hiši in moderno kuhinjo za diete. Idealno za zdravljenje v jesen: proti Arthritis, Ischias. Posebne cene. Pojasnila: Skladišče muljnih kock in kompres za domače zdravljenje:

L. SCHREIBER, ZAGREB, Akademski trg br. 1, II. kat.

LANGENBERG 20:10: Poljuden koncert. 1. Weber: »Oberon«; uvertura. — 2. Schubert: Simfonija v H-molu. — 3. Čajkovskij: Sulta. — 4. Liszt: Preludij. — 5. Strauss: Zgodbe iz Dunajskega leša.

BERLIN 20:30: Simfonični koncert. — 1. Dvojak: Legende, op. 59. — 2. Rubinstein: klavirski koncert v D-molu. — 3. Sibelius: Simfonija št. 2, v D-duru.

VARŠAVA 20:30: Večerni koncert.

Sobota, 17. septembra.

DUNAJ 20:05: Wilde: »Idealni soprogi«. Drama v 4 dejanjih.

PRAGA 20:10: Kálmán: »Grofica Marica«.

STUTTGART 20:15: Simfonični koncert. — 1. Händel: Voda. — 2. Händel: »Messiac«. — 3. Haydn: »Ariadna na Naxos«. — 4. Mozart: Simfonija v G-molu.

FRANKFURT 19:30: Offenbach: »Hoffmannove pripovedke«. (Iz frankfurtske opere.)

BRNO 19: Orkestralni koncert Wagnerjevih skladb.

RIM 21:10: Prenos iz gledališča.

LANGENBERG 20: Violinski koncert. — 1. Pissendel: Sonata brez basa. — 2. Bach: Sonata v A-molu. — 3. Jarnach: Sonata za violino, op. 31. — 4. Hindemith: Violinska sonata, op. 31.

VARŠAVA 20:30: Večerni koncert lahke glasbe.

»Ali to je žena ališala, ko si se smoči vrnil?«
»Na žalost! Njen spanec je tako rahel, da se zbudi, če termometer pade.«
(»Georgier Cracker«)

Napiši na ploščah

prevlečeni z radio-tinkturo, morejo se čitati tudi ponoči. — En primer.

NOGAVICE, KLJUC

Bahavi rokoborec

»Pet sto mark plačam onemu, ki ga ne položim v petih minutah, tako, da se bodo njegova ramena dotaknila tal.«
»Prosim za 500 mark!«

(»Vickingen«)

Poljubljanje v Parizu

Idealna ljubezen izumira. V nekem najnovejšem francoskem romaru pravi pisatelj: »Kaj nam je ostalo od ljubezni? Predvsem neka ne baš neprijetna, vendar pa prostaška telesna vaja, v najboljšem primeru lepa gesta in besedni zvok. Kratkost modernih kril in ženskega razgaljenja kmalu izumrl. Ni več sramu, ni pojma o slasti zabranjenega sadja. Ni koketerije, porednega kramljanja zaljubljenec in ljubezenskih solza. Oh, mineva stara očarljivost poljuba!«

V teh stavkih je vse resnično, le opazka o poljubi ne drži. Pisec tega romana najbrže že dolgo ni hodil po pariških ulicah ali po stezah Boulogneškega gozda. V nekem ameriškem listu, ki izhaja v Parizu, sem videl odten karikaturo Boulevarda des Italienes: na ulici se poljublja vseprek: pešci, avtomobilisti, občinstvo v tramvaju in na oknih; celo konji in psi si dovoljujejo prostost javnega poljubljanja.

Cepprav ameriški risar malce pretirava, se vendar ne da utajiti, da je poljubljanje v Parizu svobodnejše nego kje drugje; dejal bi, da je vsakdanji izraz vseh čustev in občutij. Prisegel bi, da toliko poljubov, kakor jih vidim v Parizu v enem dnevu, nisem videl, odkar sem živ.

Zvečer, ko odhajajo iz trgovin cele trume majhnih, ljubkih prodajalk in midinet, hiteč v naročje svojih nepopravljivih oboževalcev, je sicer avtomobilski šum in ropot še vedno glasnejši od cmokanja zaljubljenih usten, vendar pa se na Rue de Rivoli češče pripeti, da zavoljo poljubljačih se parov zastaja promet. Številni pasantje, zlasti tujci, ki zvečer hite v opero ali kino in se hočejo prej ko mogoče preriti v podzemno železnico, proklinjajo prevročo pariško ljubezen. V gneči na stopnicah jim namreč zastavlja pot vse polno parov, ki se poljubljajo prosto in neženirano kakor golobčki na strehi. Dama stoji v predpisani pozi: z nazaj sklonjeno glavo, a na ustnice se ji je vsesal kavalir, ki si skuša z dolgim poljubom oslajšati in olajšati bridkost slovesa. Nekega večera se je morala v »Avenue de l'Opera« ustaviti cela avtomobilska kolona, ker se je sredi avenije pravkar poljubljal zaljubljen parček.

Zdi se, da je v Parizu kinematograf edin prostor, kjer se ne poljublja, vendar pa samo tedaj, ko je tema. Zakaj Parižani noče poljubljati v temi: rajši čaka, da se dvorana spet razsveti, češ,

naj bodo vsi gostje priče njegovega kavalirstva. Na izprehajališčih se zaljubljenici skrbno izogibljajo skritih klopi in se rajši poljublja v alejah ali spricho kar največjega števila avtomobilov. Če se vozijo zaljubljenici na vozu, mora biti odprt; a najbolj gredo poljubi v slast po kosilu v restoranu, ko si jih privoščijo kot dopolnilo desertu. Parižani so umetniki v poljubljanju in radi pokažejo svojo spretnost pred kolikor moč števili njih gledalci. Zdi se, da jim pri takem poljubljanju najbolj ugaia zavist, ki se loteva drugih. Za časa inflacije je lastnik nekega zabavišča, ki so ga mnogo obiskovali Angleži, obesil na stene napis: »Ljubimkanje prepovedano«. Menda je hotel puritanskim Angležem prihraniti zgražanje nad tem pregrešnim običajem in zvoke zaljubljenega cmokanja. Toda pariško občinstvo se ni dalo ugnati. Nad lokalom je bil proglašen bojkot in moč se je hudo kesal za svoj greh zoper stare pariške tradicije.

Vzlic temu pa se je minule dni obravnavala pred sodiščem v Bordeauxu afera zaradi poljuba. Redarja je ob neki priliki, ko se je dvoje zaljubljenec predolgo poljublja na terasi neke kavarnе, zasrblja policijska žilica in je parček presenetil s svojim stereotipnim »V imenu postave!«. Zaradi tega se je

moral zagovarjati pred sodiščem — ne zaljubljeni par, marveč redar, ki je po franc. pojmi zlorabil uradno oblast!

V zvezi s to afero je prošil neki novinar visokega pariškega sodnika, da mu pove svoje mnenje o kazenskih posledicah poljubljanja. Sodnik je dal sledečo izjavo:

»Dokler se daje poljub v obojestranskem sporazumu, ga ne moremo smatrati kot kršitev zakona in javne varnosti. Policija sme uradovati samo v primeru, ko se katera ženska pritoži, da jo je kdo siloma poljubil. Treba pa je vsekdar pretrpeti obožencev zagonor, zakaj mogoče je, da ga je tožiteljica izzivala k poljubljanju. Če se to ne da dokazati, tedaj je bilo s poljubom storjeno javno posilstvo, ki se kaznuje po zakonu. Brez dvoma je, da predolgi poljubi in objemi ovirajo ulični promet, vendar pa zakonodajalec ne more z uredbo določiti, koliko časa naj trajajo čustveni izlivi zaljubljenih ljudi. V Franciji ga ni sodišča, ki bi obsodilo ta star galški običaj, zlasti če gre za zaljubljenice, ki se poljubljaajo pri srečanju in pri slovesu.«

Zaljubljeni pari, ki nimajo v domovni zadostne prostosti za poljubljanje, bi našli tedaj v Parizu idealen paradiž, ki jim nudi dovolj prostora za najširši razmah.

tules Škrbinov.

Darujte za spomenik
kralju Petru I. Osvoboditelju!

Konec sezone na našem morju

Slovo od morja! Kakor da je bilo večeraj, ko me je prinesel črni vrag, brzovlak, preko skalovitih brd in sotesk, poln praha in dima, in se mi je nasmešnila iz daljave sinja gladina obisjana v jutranjem solncu... Kakor da sem se večeraj prvič prepustil prijetnim valovom, ki so me zagrnili in poživilji, nato pa me izročili belemu pesku, kjer so me obsuli solnčni žarki, da sem se moral braniti njihovih prekipeljavajočih objemov — kot da sem večeraj ugledal pred seboj v južnem nebu žareče oči in vitka telesa kopajočih se nimf, ki so obdajale kopališče in vabile k sebi s svojimi čarobnimi smehljaji...

In danes je že zadnji dan. Solnce tone počasi za daljne otoke, njegova svetlo blesteča se obla, ki je gorela ves dan z žarečimi plameni, se izpreminja počasi v veliko rdečo kroglo, ki se zgublja v neskončnem večernem obzorju, plamtečem v ognjenih barvah nad morskjo gladino. Zadnjič zapada solnce tako, kot je zapadalo ves čas, zadnjič za onega, ki odhaja. Težko je slovo. Tam na pesku leži gruča mladih učiteljic, ki so prišle iz slavonskih vasi, da se odpočijejo in navžijejo ob našem morju; Bog ve, kakše samje so jih spremljale na poti; nič posebnega mislo doživljale, dan za dnem so ležale na plaži in gledale kopalce, ki so skakali z visoke skale v morje; njih telesa so zagorela, oči jim žare, poslavljajo se. Še danes in potem se zopet začne tiho vsakdanje življenje v slavonski vasi; še enkrat se spuste v morje, še enkrat zaplavajo, potem dvignejo roke proti večernemu solncu:

«Zdravo morje!»
«Sklanjajo se in poljubljajo valove: «Zbogom, morje!»

In ko odhajajo, se ozirajo zopet in zopet nazaj na lesketajoče se valove; a preko obale je že zavel večerni hlad. Končano je. Treba je oditi.

Na prodju sedi mlada gospa, ob njej se igra dvoje otrok: oba sta obžaljena od rdečega sijaja daljnega neba. Jutri

starih dreves zakrivajo nebo. Kot da si stopil v bajni svet, iz rož, dreves in rastlin puhti opojen vonj, še poln podnevnega solnca. Jazzband. Mize so polne. Sama bogata izbrana družba.

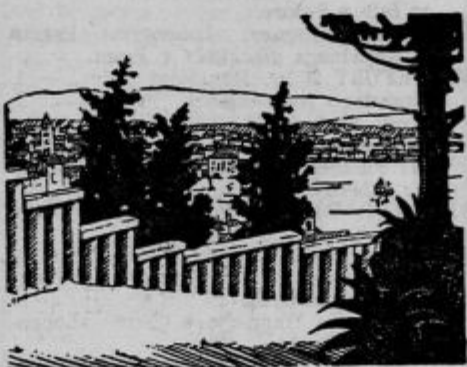

Slišiš vse jezike, največ seveda nemščine. Na plesišču plešejo mladi pari. Vse je v lahni tenkih toaletah, po najnovejši modi. Ti še ne odhajajo, njim se ne mudi. Saj sezona še traja. Zdi se, da so to še vse isti ljudje, kakor so bili, pred meseci. In življenje je tu kakor v mestu. Tu ni še konca. Srečni ljudje... Ali pa je to samo videz in pride tudi za nje nekoč — konec sezone...

Gruž. Rano jutraj oživi pristanišče. Parnik odhaja ob osmih. Potniki prihajajo s tramvajem, z avtobusi, z avtomobili. Vsi potemneli, zdravi, zagoreli. Govore v raznih jezikih. Na pomolu rastajo kupi kovčgov. Postreški z ožganimi obrazi v raztrganih oblekah, z rdečimi dalmatinskimi čepicami prenašajo prtljago. Gostje si kupujejo še zadnje sadje za na pot. Ob pristanu stoji stojnica pri stojnici; vse napolnjene južnega sadja. Dečki tekajo s časopisi med čakajočimi potniki. Večina odhajajočih kupuje nemško liste. Večina je nemških potnikov. Parnik se bliža. Vrenje, nemir. V tem prikoraka godba in

hoče kraljevati nad Korčulo. Prapor, ki bo kmalu razvit, je dar kralja.

Split. Solnce zahaja. Belo mesto se žari pod zelenim Marjanom. Pristanišče je polno potnikov. Eni potujejo s parnikom, ki stoji na nasprotni strani, na

Rab in na Sušak, drugi odhajajo na kolodvor. Se je čas, da stopimo po obali in pogledamo po mestu. Split je še poln gostov. Mrak pada. Zbogom Split, zbogom morje! Črni vlak, brzovlak, stoji temen in mračen na tiru.

Nemška pisateljica, dopisnica «Taga» in drugih nemških listov na Dunaju, ki je lansko leto prepotovala francosko revijero, mi je rekla: «Res je, da je bila lansko leto francoska Revi jera (zaradi padca franka) cenejša, nego je vaša. A vaša je vsekakor lepša. Dubrovnik je mesto brez primere. Tudi Split je lep in zanimiv. Zgodovinske starine so tu nekaj posebnega. Prirodna krasota je tu mnogo pestrejša nego tam. Vse se ti nehoče tako priljubiti in omili. Moram reči, da me je ta lepota očarala. Priroda je dala vaši Adriji vse, kar je mogla in še več, zgodovina je zapustila mnogo lepega, narod sam je izredno zanimiv — a zdi se, da se ljudje še ne zavedajo svojega bogastva. Na tako veliko sezono kot je bila letos, Dalmacija ni bila pripravljena in ni čuda, če ni mogla vsem ustreči; vidi pa se povsod dobro

odrinejo. Otroka sta lepo zagorela in gradita kupčke na pesku. Ne zavedata se, da je to zadnji večer. Ona sedi zamišljeno. Lepo je bilo, ko je živela tu mesec dni in spoznala človeka, ki ji je zasvetil kakor meteor. On je odšel večeraj. Prav tako je zapadalo solnce, ko je odhajal.

«Pojdimo, deca!»
Tudi se vrača domov, nazaj v svoje vsakdanje življenje.

Le na strehi nad kabinami leži še nekaj zagorelih kopalcev. Njim se ne mudi. Oni še ne odhajajo. Solnce zapada. Rdeča obla se je spustila v valove, obšla, se raztegnila v podolgasto obliko in utonila v morju. Morje in nebo sta se zlija v eno. Po samotnih stezah ob morju stopajo tihi pari. V senci dreves je obstalo dvoje vitkih senc.

«Zadnji večer...»
Kolikokrat sta se sprehajala tu ob morju zvečer in gledala to čudovito lepoto. Na južnem nebu se je zasvetila večernica.

«Najina zvezda,» sta rekla.
Tam na skalah sta našla samotni kot, kjer sta sedla.
«Najin kot...»
Vsak večer je izza otoka priplavala bela jadrnica.
«Najina jadrnica.»

Vse je bilo njuno: vsa ta lepota, ves ta božji svet. A danes je zadnji večer. On odhaja jutri, na pojutrišnjem, Končana je lepa bajka.

«Kdaj se zopet vidiva?»
Molk.
Sezonska ljubezen. Dva med tisoč. Ona gleda v njegovo zagorelo lice, on strmi v daljavo, kjer je zašlo solnce. Mrak zagrinja park. Velik parnik reže morske valove.

S tem parnikom se bo jutri odpeljal. Jutri on, pojutrišnjem ona. Kdaj se bosta zopet videla?

Težko je slovo od morja...
Dubrovnik, Gradac. Ves vrt žari v svetlobi električnih luči. Visoke veje

Korčula. Že daleč nas pozdravljajo zastave. Zlet je. Na obali stoji množica ljudstva. Sokoli, Sokolice, sokolska god-

ba, z visokih oken mahajo gospodične z robci. Ob pristanišču je že vse pripravljeno za nastop. Plakat kaže Sokola v boju z levom. To je beneški lev, ki

voljo in ni dvoma, da bo imel Jadran poslej vsako leto več tujcev.

Prvi del tega priznanja me je zelo razveselil; o drugem delu pa bi se dalo mnogo govoriti. Ob koncu sezone je izšla ministrska naredba, da bodo posebne komisije pregledale hotele in lokale, da bodo kontrolirale cene in po vseh gostilnah obesile nabiralnike za pritožbe, katerih ključ bo imelo sresko poglavarstvo... Pametna naredba — samo, da je med tem že prišel konec sezone.

«Schaud den kleinen Kronprinzen an.»
Pripluli smo mimo vile «Solitudo», in res, v kopališču stoji prestolonaslednik Peter ter maha z belim robcem. Vsi potniki ga pozdravljajo. Parnik plava na široko morje. In zopet je tu ista družba kakor pred meseci: vsevedni čifuti, mirni, trezni in samozavestno se sprehajajoči Nemci, vse občudujoči, Čehi, politizirajoči Jugoslovenci... Vmes je kak Anglež s knjigo ali karto v roki...

Svetovni patent „ZEPHIR“
Lesna trajno goreča peč z zračno kurjavo
Traja večno! — Večletna garancija!

Kurjava z lesom je najprijetnejša in najcenejša s „ZEPHIR“
z 10 kg drv ogreva sobo skozi 24 ur
najštedljivejša in najbolj zdravo izdeluje:
„ZEPHIR“ tvornica peč
BARZEL d. d., Subotica 33.
Zahtevajte cenike!
Zastopstva v vseh večjih mestih!

„FURMOTO“
najsija neje čistilo in polirno sredstvo za pohištvo.

Ljubljana za zmago združene demokracije

(Nadaljevanje poročila o včerajšnjem shodu Naprednega bloka v Kazini.)

Poročilo o včerajšnjem shodu Naprednega bloka v Kazini smo prinesli v izdaji za naročnike izven Ljubljane v skrajšani obliki, da so mogli še pravočasno prejeti naš list. Ostali del poročila, ki je bil objavljen v kasnejši izdaji za Ljubljani, ponavljamo za zunanje naročnike zaradi programatične vsebine govorov kandidata dr. Kramerja in njegovega namestnika E. Vargazona.

Kandidat dr. Kramer

je v nadaljnjem svojem govoru izvajal:

SLS trdi, da je Ljubljana njena miljenka. Mi pa vidimo, da nam je politika SLS v Ljubljani okrnila občinsko avtonomijo, uničila njeno finančno samostojnost, ji konfiscirala 8 milijonov kaldrmine za ureditev ulic na račun žepov ljubljanskih davkoplačevalcev. Resnica je ta, da se je Ljubljani vedno, kadar je ni vodila napredna roka, slabo godilo in da je Ljubljana vedno le igrača v rokah klerikalnega partizanstva. Partizanstvo, ki se n. pr. danes uganja na mestnem magistratu, vpije do neba. (Burno pritrdjevanje). Klerikalizem je bil Ljubljani vedno sovražnik.

Decentralizacija in depolitizacija

Iz vseh ust slišimo, da je treba našo državno upravo decentralizirati in depolitizirati. V tej zvezi se postavlja tudi vprašanje razširjenja samouprav. Mi demokrati smo te zahteve prvi postavili. A ta princip se mora pošteno izvajati in ne s skrito mislijo, da, kadar bom jaz na vladi, kaj me potem briga decentralizacija in depolitizacija! Če gledamo prilike, imamo povoda dovolj primerjati besede z dejanji. Ko je bila SLS še avtonomistična stranka, je odklanjala samouprave. Pri vsakih skupščinskih volitvah je šla v boj z devizo avtonomije. 23. januarja je SLS šla v oblastne volitve v znamenju protesta proti oblastnim samoupravam. Nekaj tednov pozneje, potem ko so bile uzakonjene določbe, da se odvzame samoupravam zadnjo finančno samostojnost in se jo prenese na načelnike v finančnem ministrstvu, takrat pa je ob navdušenem ploskanju klerikalne večine proglasil g. veliki župan, zaupnik SLS, zakon o samoupravah za najvzornejši zakon v celi Evropi. (Burni smeh. »Taki so!«) Depolitizacijo zahtevamo in prosimo SLS, da se za njo v lastnem delokrogu vsaj nekoliko pobriga. (»Uh, to jih pa ne poznate!« Burni smeh.) Danes gg. pri oblastni upravi ne sprejemo nobenega služe, nobenega pisarja, nobenega uradnika in nobene strojepeške, če ni klerikalen. V prosvetnem ministrstvu so izgrizli dva odlična strokovnjaka ter jih vrgli na cesto ter na njihovo mesto postavili dva partizana g. Korošca. Take »depolitizacije« nočemo. Hočemo pa resnično depolitizacijo in jaz bom vedno pošteno za to stvar. (Odobravanje.)

Proti kulturni reakciji

Mi kličemo napredne sile v boj ne samo proti socialni in politični, temveč tudi proti kulturni reakciji. Nasprotniki nam očitajo, da jih obrekujemo. Kdor pa pozna zgodovino naše kulture od Vodnika in Prešerna do takrat, ko je škof sežgal knjige Ivana Cankarja, in do današnjih dni, ve, da smo Slovenci svojo kulturo dvigali v neprestanem boju s klerikalizmom. (Burno odobravanje.) In če protestirajo klerikalci, ker jim očitamo zlorabo vere in cerkve, in če sedaj govore, da spadata vera in verska organizacija v cerkev, kakor je to g. dr. Korošec slovesno proglasil, potem ugotovljamo, da ga je isti dan desavuiral njegov »Slovenski Gospodar«, ki je prinesel poziv: »Cerkve vas kliče, Slovenci! (Ogorčenje.) In kdo piše, da je v volilni skrinjici srce Jezusovo? (Škandal!)

Naprednjaki vkup!

Mi naprednjaki se ne strašimo groženj, ki jih ponavlja za svojim šefom g. Korošec, češ, da nam noben 11. september ne bo pomagal, ker bosta ostala na vladi Vukičević in Korošec. Mi vemo, da živžigata to melodijo dva, ki ju je v gozdu strah! Bojimo pa se naših medsebojnih sporov, ki našim nasprotnikom pomagajo do zmag. (Burno pritrdjevanje.) Moč klerikalizma ni tako velika, ona ima svoj največji oslon na naši razdrapanosti. Napredne stranke so razbite pomagale klerikalizmu na noge. Ako v Ljubljani naprednjaki ne bomo dali vzgleda vsem ostalim Slovincem, potem smo se izneverili svojemu zgodovinskemu poklicu kot voditelji naprednega slovenstva.

Ljubljana v svojem srcu nikdar ni bila klerikalna. Ona se je razvijala v stalni borbi proti klerikalizmu ki jo črti instinktivno, ker vidi v blaginji njenega prebivalstva stalno nevarnost za sebe samega. Kajti ljubljanski meščan, ki je zadovoljen, bo vedno nosilec zastave svobodomja med Slovinci. Tega se Ljubljana zopet zaveda.

Zadoščenjem ugotavljam, da se v tem odločilnem trenutku družijo okoli Naprednega bloka vse, kar res napredno misli. Nič ne bo pomagalo, če so si klerikalci kupili tega ali onega zaveznika, resnica je, da gredo vsi pri.

staši SDS, NSS, Davidovičeva stranka, vsi pošteni radikali, SKS, sploh vsi, ki so pravi naprednjaki, v boj za kandidata Naprednega bloka, ker je ta kandidat v teh volitvah nosilec napredne misli v naši slovenski prestolnici. (Dolgotrajne in burne ovacije dr. Kramerja.)

Demokracija se pripravlja, da zavzame v naši državi trdno vladajoče mesto. V vrstah te demokracije mora biti tudi Ljubljana. (Burno pritrdjevanje.) Tako ji bomo zopet pridobili simpatije in dvignili njen ugled, katerega ji je nesrečna politika SLS tako žalostno zapravila. Ljubljana bo stopila na stran zmagovite demokracije in ne sme ostati na strani tepene reakcije!

Govor dr. Kramerja je izzval navdušenje, dolgotrajno odobravanje. Zborovalci so mu prirejali prisrčne ovacije ter klicali zmagi Naprednega bloka.

Nato je stopil na govorniško tribuno burno pozdravljen namestnik kandidata

g. Ernest Vargazon,

ki je izvajal:

Cenjeni prijatelji in somišljeniki! Sprejmite predvsem za vaše zaupanje mojo zahvalo in obljubo, da bom storil vse, kar mi nalaga dolžnost namestnika, predvsem za državne nameščence. Predno sem stopil pred vas, mi je prišel v roke današnji «Narodni dnevnik» (burni klici: Pfejt!). Da ne bo nesporazuma, povdarjam, da sem ga vzel v roke samo zato, ker me denuncira. Današnji «Narodni dnevnik» namreč piše: «Ali čujete, gosp. Vargazon: General Milosavljevič zahteva, da se železniško osebje ne sme aktivno udeleževati v politični borbi. Minister za promet general Milosavljevič je ponovno izdal okrožnico na podrejene organe, da se strogo drži njegove odredbe, da se železniško osebje ne sme aktivno udeleževati politične borbe. Ali slišite, gosp. Vargazon?». Da ne bo nobenega nesporazuma, apeliram na poročevalca tega lista, naj takoj sporoči v Beograd naslednje: Ta okrožnica, ki jo dobro poznam, govori

samo o politični agitaciji v službi,

jaz pa nisem sedaj v službi, ampak sem namestnik kandidata dr. Kramerja (burne dolgotrajne ovacije). Pravim nadalje, da poznam prav dobro intencije generala Milosavljeviča, ki ga visoko spoštujem in čigar trud, da napravi red v državi, visoko cenim. V tem ga podpirajo vsi pošteni železničarji in jaz ne samo v službi, ampak tudi v boju proti taki denunciaciji, kakor sem jo navedel. (Viharno odobravanje.) Iz vašega pritrdjevanja sklepam, da so s to denunciacijo naši nasprotniki dosegli ravno nasprotno.

Naš kandidat dr. Kramer nam je v svojem globoko zasnovanem govoru očrtal naše politične razmere, vsled česar se meni ni treba spuščati v ta vprašanja. Nobenemu ne bo težko po izjavi dr. Kramerja se odločiti 11. septembra, kam naj vrže svojo kroglico. Jasno je kakor nikoli, da

je demokracija na pohodu

in da je ni sile, ki bi jo ustavila. Nasprotniki pošiljajo ljubljanskim volilem slike kandidata dr. Korošca in njegovega namestnika Franca Tersegla. Vmes čitamo jako lepa gesla. Poštenost v vsem delovanju je lepo geslo. Zal, da nasprotniki ob tej priliki ne omenjajo svojega boja proti korupciji. Boj proti korupciji je dolžnost vsakogar, ki ima priliko delati za javni blagor. Jaz sem bil dolga leta

v neprestani borbi s korupcijo in reakcijo.

premogovna afera

Ki smo jo slovenski železničarji spravili pred Državni svet in o kateri smo dali na razpolago gradivo tudi zastopnikom političnih strank, da bi na drugi strani vodili borbo proti korupciji v anketnem odboru. Izjavljam javno, da so tozadevno gradivo v tem boju dobili tudi zastopniki SLS, katero smo podprli z vsem, kar bi moglo prineesti odločilni udarec zločincem. Toda 9. februarja je

en sam glas klerikalnega poslanca

v anketnem odboru odločil, da se je dal generalni pardon največjim zločincem. Iz tega vidite, kako težka je borba državnega nameščence, ako se politični zastopniki brigajo za red v javni upravi samo v toliko, kolikor je to v korist njihovi stranki. Vprašam, ali so se poslanci SLS borili za poštenje, ko je naš poslanec Popovič predlagal v anketnem odboru, naj se postavijo zločinci pred sodišče, oni pa so dali

korupciji generalni pardon

Dalje so napisali geslo neomaljane zvestobe do naše narodne države (smeh). Njihovo dosedanje delo

ne more pokazati prevelike zvestobe

do naše narodne države. Nočemo delati nikomur krivico, izjavljam pa, da se bom kot naprednjak veselil njihovih del v tem smislu.

vedno napredno Ljubljano

ne gledamo samo mi, na izid teh volitev gleda cela država (tako je). Izid volitev v Ljubljani bo dvignil v Sloveniji

čvrsto avtoriteto demokracije.

Zato vas pozivam, da stopite zadnje dni do zadnjega svojega prijatelja in tovariša.

za privabiti na volišče in mu poveste, da gre več kakor za mandat bele napredni. Ljubljani, da gre za to, kaj bodo v državi — ne samo v naši, temveč

tudi v inozemstvu mislili o Sloveniji

Zborovalci so sprejeli govor gosp. Vargasona s ponovnim živahnim odobravanjem, ki je ob njegovih zaključnih besedah naraslo v viharne ovacije. Ko so se poleglo, je povzel besedo gosp. Rudolf Juvan, ki je med drugim izjavil:

Vsi naprednjaki na krov!

Ko hodimo te dni po deželi, naletimo v vsaki vasi na vprašanje, kako stoji stvar v Ljubljani. Oči vseh naprednih volilcev so obrnjene na Ljubljano. Pri oblatnih volitvah 1. 1927. smo pokazali, da je Ljubljana napredna z veliko večino. Program, ki ga je razvil kandidat dr. Kramer, je tudi program

narodnih socialistov in program poštenih radikalov. Smatram za svojo dolžnost, da povzem vse, tudi one, ki niso pristali dozmorske stranke, vse napredne ljudi, pred vsem vse narodne socialiste in poštene radikale, da se združimo v nedeljo ter omogočimo veliko zmago našega naprednega kandidata dr. Kramerja. Na deželi čakajo samo, da naj bo Ljubljana zmagovita. (Burno odobravanje.)

★

Predsednik g. Jug je ob 10. zaključil zborovanje z besedami:

V nedeljo gre za odločilno bitko med demokracijo in reakcijo. Kdor je prvi naprednjak, ne bo storil napredne dolžnosti, samo s tem, da odda svoj glas, temveč mora privedi na volišče tudi svojega znanca in prijatelja, da bodo vsi združeni glasovali za zmago napredne misli. (Burno odobravanje in ponovne ovacije dr. Kramerju.)

Kulturni pregled

Pregled ljubljanske gledališke sezone 1926-27

Tekom sezone 1926/27, to je od 1. septembra 1926 pa do 5. julija 1927 je v priporilu Narodno gledališče v Ljubljani 59 raznih del, od teh 25 v drami in 34 v operi. Z ozirom na to je priredila uprava v tem času 388 predstav in sicer 163 v drami in 195 v operi. Od dramskih jih je bilo 100 za abonente, 88 pa izven, od opernih 90 za abonente in 105 izven. Poleg opernih predstav je uprava priredila še vijolični koncert bolgarske virtuozke Saše Popova in v proslavo obletnice ustanovitve češko-slovaške republike Janáčkove večer. Opera je gostovala v Splitu z 9, v Sarajevu s 5, v Dubrovniku s 5, v Kranju z 2, v Celju s 1 delom in enkrat s solisti v Osilju.

Izmed 25 del v drami je bilo 18 premijer (Romains: Dr. Knok, Hilbert: Drugi breg, Shakespeare: Macbeth, Mollere: Skopula, Galsworthy: Joy, Anzengruber: Slaba vest, Schiller: Kovarstvo in ljubezen, Courteline: Stalni gost in Boubouroche, Golia: Triglavsko bajko, Wilde: Pahljača lady Windermere, Goldoni: Pri lepi krčmarici, Hasenolever: Gobeek, Begović: Božji človek, Barry: Ti in jaz, Nestroy: Lumpacij Vagabund, Shakespeare: Mnogo hrupa za nič, Engel: Večni mladenič in 7 repriz (Cankar: Hlapci, Shakespeare: Hamlet, Golia: Petrkove poslednje sanje, Schönthan: Ugrabljen Sabine, Manners: Peca mojeg srca, Nestroy: Danes bomo tiči, Büchner: Voček).

V operi je bilo izmed 34 del 6 absolutnih premijer (v Ljubljani še ne uprizorjenih del) in sicer: Mozart: Così fan tutte, Sattner: Tajda, Rožički: Eros in Psyche, Beethoven: Fidelio in 2 opereti: Strauss: Terezina in Granichsteden: Orlov; nadalje 4 premijere (pred vojno v Ljubljani že uprizorjena dela): Verdi: Othello, Halevi: Zidinja, Verdi: Ples v maskah, in 1 opera: Nedbal: Poljska kri; 5 novovno naštudiranih del: Smetana: Prodana nevesta, D'Albert: Nižava, Rossini: Sevilski brivec, Bizet: Carmen, Puccini: Madame Butterfly in 19 repriz: Mozart: Figarova svatba, Wagner: Večni mornar, Wagner: Tannhäuser, D'Albert: Mrtve oči, Massenet: Manon, Wagner: Večni mornar, Kaiman: Grolfica Marica (uprizorjeno tudi v abonmajih), Verdi: Rigoletto, Leoncavallo: Glumač (deloma v abonmajih), Verdi: Trubadur, Offenbach: Hoffmannove pripovedke, Halevi: Povratek, Puccini: Gianni Schicchi in Tosca, Catalani: La Wally, Musorgski: Boris Gudunov, Verdi: Aida, Mascagni: Cavalleria rusticana, Foerster: Gorenjski slavec (izven abonmaja in na gostovanjih).

Z ozirom na zaposlenost dramskih režiserjev je ugotovljeno, da je med 18 noviteta režiral Skrbinski 7, Sest 5, Pucelj 5 in Golia 1 igro. Glavne vloge so bile med igralci razdeljene sledeče: Levor 10, Rogoz 8, Nablocka 6, Cesar 4, Kralj 4, Jan 4, Martia Vera 3 oz. 4, Medvedova 3, Debeljakova 3, Skrbinski 3, Saričeva 2 oz. 3, Juvanova 2, ga. Danilova Gusti 1. Operni režiserji so bili z ozirom na 15 novitet zaposleni sledeče: Knitli 8, Povhe 3, Bučar Polič, Sest in Subelj po 1, dirigenti sledeče: Polič 5, Nefat 3 oz. 4, Svara 2 oz. 5, Balatka 2 oz. 4, Štrifot 1. Glavni partiji so v teh igrah peli: Betetto 7, Lovšetova 6, Knitli 6, Banovec 6, Žaludova 5, Poličeva 5, Ribičeva 5, Kovač 5, Rumpelj 5, Molodkov 4, Zupan 4, Thierrijevica 3.

Gostovalo je preteklo sezono v operi 11 solistov poleg stalnih gostov Čaletove in Bukšeka in sicer: Zalewski šestkrat, Jelac in Majhenič po dvakrat, po enkrat: Križaj, Oblak-Strožji, Zutl, Vesel-Pollja,

Gospodinov, Darian, Zolotović - Milkova, in 1 dirigent Nedbal. V drami gostovali skoraj vsi, če izvajamo debut g. Košaka in gostovanje gne Kovačičeve iz Maribora in g. Skrbinska ml.

Kar se tiče vpriporitve izvirne dramske in operne produkcije, je treba poudariti, da še v nobeni povojni sezoni ni bilo vpriporitih tako malo izvirnih slovenskih del, kakor v lansk. Dočim je opera vpriporila 1 slovensko noviteto, kakor v vsaki povojni sezoni, je drama dala samo 3 slovenska dela: Cankarjeve »Hlapce« na novo vpriporjene (torej repriza), Goliove »Petrkove poslednje sanje« (stalna repriza) in Goliove »Triglavsko bajko«, edina noviteta in še ta za otroke.

Bassermannova 60letnica

Te dni praznuje 60. obletnico svojega rojstva največji sodobni nemški dramski umetnik, igralec Albert Bassermann.

Rodim iz Mannheimja je Bassermann kot odrski prikazen produkt šole Otona Brahama, ki je vzgojila nemškemu gledališču lepo vrsto talentov. Javnost je postala nanj pozorna okrog 1. 1900. Bassermannovi avtorji so bili v glavnem: Ibsen, Hauptmann in Schnitzler. Kreiral je vse važnejše postavbe Ibsenovih dram: advokata Helmerja, konzula Bernika, slikarja Oswald, Hjalmarja Ekdala, Ulriha Brendla, kapitalista Borkmana in kibarja Rubeka. Še večji uspeh kakor v teh vlogah pa je dosegel v Hauptmannovih dramah in v Schnitzlerjevih igrah. Naposled se je vrnil na Shakespeare: ustvaril je Shylocka, Hamleta, Benedikta, Percyta, Malvolija, Othello. Pred par leti je postavil na oder prepričevalnega Wallensteina po Schillerjevih tragedijah. Udeležuje se tudi v filmu.

Bassermann je danes srečni lastnik Hflandovega prstana, vidnega znaka primata nemškega igralstva. Sinteza Bassermannove umetnosti spaja dva temeljna elementa: fantastiko in demonizem. Oba poganjata iz realizma in se dvigata v klasično gledališko umetnost modernega časa.

Rodbinska sreča

Roman. Spisal L. N. Tolstoj, preložil J. Vidmar.

V Ljubljani 1927. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Str. 107. Cena broš. knjigi Din 26 Din., v originalni platneni vezavi Din 34.—, s poštnino Din 2.— več.

Pod vplivom zadnje svoje ljubezni pred zakonom, ki se je razdrla ne po njegovi krivdi, je napisal Tolstoj to poetično povest o ljubezni, zakonu in problematiki rodbinski sreči, v katero se to življenje izteče. Kakor v vseh svojih delih, se kaže Tolstoj tudi v »Rodbinski sreči« velikega umetnika. Nedosegljiva vernost njegovega psihološkega pogleda, njegov globoki in intimni smisel za naravo in njegovo popolno

poznanje življenja se družijo v tej knjigi v umotvor tolikšne živosti in sočnosti, da mu ni zlepa najti primere v svetovni literaturi. To je še Tolstoj maljših let, ki ne moralizira, marveč uživa v pisani bujnosti življenja in narave. Toda življenjska izkušnja je primela svetlim in prazničnim dogodkom, ki jih srečujemo v knjigi, tudi temne barve. Zgostje se ta mračna čustva zlasti proti koncu knjige, ki izvirni v sumljivo srečo, polno resignacije, zadušene bolečine in pokopanih mladostnih sanj. Zato knjiga tembolj vzpodbuja k razmišljanju o tisti pravi sreči, ki se tu kaže samo v bolečini nad izgubo in v nezadostnosti. Brala naj bi se v vsaki rodbini, zlasti pa naj jo za pouk in s užitkom, ki ga nudi samo resnična umetnost, prebira mladina. Cena zelo okusno opremljeni knjigi je nizka. Dobi se v vseh knjigarnah.

Gledališke razmere v Sofiji

Bolgarji imajo zpolni eno reprezentativno gledališče: Narodno gledališče v Sofiji. Prihodnje leto bo minilo 50 let, kar je bila Sofija ogybojena. Teza pol stoletja pomeni tudi pol stoletja živahnega razvoja bolgarske kulture. Tudi gledališča. Začetki bogarskega teatra pričujejo o primitivnosti sredine. Desetletja je bilo sofjsko gledališče predvsem — zabavišče. Tako je hotela publika. Z razvojem domače dramske produkcije, zlasti pa z razvojem glavnega mesta, ki šteje danes 230.000 prebivalcev, se je vsiljevala potreba umetniškega teatra, ki bo dostojno predstavil bogarske kulture in narodne težnje. To stremjenje je poslednje desetletje že povsem očitno.

L. 1923 je žal pogorelo gledališko poslopje v Sofiji. Vžig temu pa Narodno gledališče ni prenehalo delovati. Ruski emigranti, ki so se naselili v Sofiji, so znatno pripomogli k povzdigu njegovega umetniškega nivoja. Ravnateljstvo sofjske drame je prevzel znameniti režiser in igralec Masallitov, divši član Hudočestvenega teatra v Moskvi in učenec velikega Stanišlavskega. Tako je dobila Sofija nekoliko predstav, ki ne zaostajajo preveč za svetovnimi odri.

Repertoar sofjske drame še danes ne kaže jasne programatične linije in je le sad kompromisa s starokoptno večino gledališke občinstva. Pred dvema letoma se je največkrat vpriporila Gorizova »Princesa Turandot«, lani »Kar hočete«, letos Klabundov »Kredni krog« in Shakespepearjev »Sen kresne noči«. Lep uspeh sta imeli tudi Schillerjevo »Kovarstvo in ljubezen« in Hauptmannov »Potopljen živ«. Vpriporili pa so se tudi povsem moderni komadi, med njimi Kaiserjeva »Kloporka«, Pirandellov »Šest oseb išče avtorja«, Galsworthyjeva »Družba«, Hanssonova »Sneguljica« in dr. Publika pa je vse »novotarje« sprejela nezaupljivo in so zaradi tega kmalu izgumle z odra. Značilno je, da francoskih avtorjev solah ni na repertoarju. Tudi Shaw je v sofjskem gledališču neznan, menda zato, ker se je v nekem komadu rogal Bolgarom.

Pri operi ni dosti boljša. Domača dela ne uspevajo. Ni razumevanja. Na programu se vrste Puccini, Verdi, Massenet, Gounod, Bizet, Čajkovski, Musorgski. Letos se bo prvič vpriporil Wagnerjev »Lohengrin«.

Koncertno življenje je dokaj živahno in uspešno. Prevladujejo francoski skladatelji. Hvala za to gre nemomu in obsejni francoski kulturni propagandi med Bolgari.

Gledališke predstave od 17. do 25. septembra 1927. Za časa jesenske razstave na ljubljanskem velesejmu bo v ljubljanskem opernem gledališču 10 predstav, in sicer: opera uprizori Trubadurja, Traviata, Grofco Marika, Poljsko kri in Orlova; drama pa vlezabavno igro »Rajski vrt«, ki se je na nemških odrih uprizoril po več stokrat zaporedoma, Shakespearejevo komedijo »Mnogo hrupa za nič« in veseloigro »Večni mladenič«. Natančni red predstav se še objavi.

Ljubljanska opera je sprejela za vpriporitev dve dell zagrebškega komponista Zige Hirschlerja: prvo je operni dipih »Dve renesančni noči« (Florentinska noč — Noč v Bolgini), drugo pa opereta »Zmagovalka Oceana«.

Iz mariborskega gledališča. G. Joško Kovč, režiser mariborskega gledališča odpotuje te dni v inozemstvo v svrhu gledaliških študij in se vrne na svoje službeno mesto v Maribor z novim letom 1928.

Zagrebška drama je otvorila svojo sezono dne 1. septembra s Kosorjevo dramo »Sprava«. Delo ne spada med najboljša Kosorjeve dramske tvorbe in je bolj simbolična igra nego oderska umetnina. V idejem oziru je to delo nekakšno nadaljevanje »Požarja strasti«, ki se je pred leti igralo tudi pri nas v Ljubljani. »Spravo« je režiral profesor zagrebške dramske šole Joza Ivakič. V glavnih vlogah so nastopali: Sotošek, Maričič, Pavlič, Nečič in Tepavac, glavno žensko vlogo pa je glumila Nina Vavra. Delo je imelo priličen uspeh.

Claudio Arrau. Ta atonalno stilna glasba je folkloristično barvana (Jemnitz je Madžar), operira najraje z intervali kot so velika septima, tritonus in zvečana sekunda, je zelo organska in duhovita ter zahteva od violonista dokaj več, kakor celo Szymanowsky. Instrumentalni stavek je silno težak in je njegovo siljano izvajanje pokazalo, da sta violinist in pianist umetniška več kot prve vrste. Jemnitz je odnesel s poslednje koncertne večera.

Kot zgodnje delo vzeza festivala smo slišali Aaron Coplandovo: Muziko za teater, ki jo je izvajal komorni, lahko bi rekel »jazz« orkester, sestojel iz velike in male faye, oboe in angl. roga, velikega in malega klarineta, fagota, zakritih trobent in pozavn, godalnega noneta in več tolkal. Mladí ameriški komponist izšče zavestno domačih zvočnih efektov, ki jih odkriva tako karakteristično »jazzbands«. Petero stavkov, ki naj spominjajo na teater, je naslovil: prolog, ples, intermezzo, burleska in epilog. Prvi, tretji in peti stavek so tematično zvezani. Partitura je posvečena Kuševickemu, ki jo je dirigiral že večkrat v Ameriki in Evropi. Sedaj jo je dirigiral Harmati. Jaz v tej glasbi nisem mogel videti drugega, kot izumetničen »jazz« in tudi na ostale ni naredila drugega efekta, kot kak boljši »jazz« orkester za kino ali variete.

Z realnim uspehom smejo to pot računati Toch, Hauer, Janáček, Kaminski, Sirola in Jemnitz. Ne iz spekulativnega duha, iz konstruktivističnih tuhtanj zgrajena muzika, ampak iz pristne glasbene duše, iz krvi, temperamenta, rojena glasba.

Praktične težnje za glasbo so uvedli v Zagrebu. Pobudo za kurze je dal dirigent Srečko Kumar, nevovodja zagrebškega »Kola«. Na teh tečajih bodo poučevali poleg dirigenta Kumarija še: pianist Peter Dumičič (klavir), Lad. Skatula (vohno), Marko Vušković (petje), Zlatko Grgošević (petje), Stanislav Stražnicki (glasbeno pedagogiko, glasb. zgodovino in estetiko) in Marko Trajčević (harmonijo in kontrapunkt). Naloga Kumarijevih tečajev bo pripraviti slušatelje na koncertni in operni repertoar.

Nova drama Dušana L. Nikolačevića, Srbski dramatik Dušan S. Nikolačević, avtor iger »Parola« in »Na mnoga leta«, je dovršil novo odersko delo z naslovom »Volga, Volga«.

9 češki filharmoniji in o njeni sezoni 1927—1928 je dal dirigent Václav Talich »Prager Pressic« nekatera pojasnila, iz katerih posnemamo: Filharmonija uvede v letošnji sezoni šestdeset koncerte in bo povečala nedeljske popoldnevne popularni glasbi. Sezona bo trajala od septembra do konca maja oziroma do začetka junija. Jesensko sezono otvori Talich ob dirigentskem pultu. Njegovi koncerti se bodo vršili tri sobote zaporedoma. Prva produkcija obeega skladbe Habe, Regerja in Schubertovo simfonijo v C-duru. Na drugem koncertu se bo izvajala Händlova muzika in Brucknerjeva Osmo simfonija, tretji koncert pa obeaga: francosko sodobno glasbo, Schönberga, Hindemitha, Honnegerja in Blocha. Filharmonija bo dala 20 koncertov v abonmaju, polovico teh produkcij bo vodil Václav Talich, 7. prof. Stupka, enega Ostrčil, enega Jeremija, enega pa Milan Šahs, dirigent zagrebške opere. Kot gostje bodo dirigirali koncerte češki filharmonikov: Kleiber, Zemlinsky in Klempere. Talich odpotuje meseca oktobra za 6 tednov v Stockholm in bo po svojem povratku dirigiral par večerov, ki bodo posvečeni izključno muziki Vitešlava Novaka. Spomladi 1928 bo dirigiral Talich v drugič na Švedskem dela Dvořaka, Smetana, Novaka, Suka in drugih češkoslovaških skladateljev.

30. obletnica Griegove smrti je bila dne 4. septembra 1927. Edvard Grieg je bil rodom iz Bergena na Norveškem. Prvo vzgojo v glasbi je dobil pri materi, ki je bila znana pianistka. Pozneje se je šolal na konzervatoriju v Lipskem, kjer so mu bili učitelji znameniti muziki Moscheles, Hauptmann in Reinecke. Največji vpliv pa je imel nanj Richard Nordraak, norveški komponist in nabitatelj norveških narodnih motivov, ki je umrl v rani mladosti.

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36
37	38	39	40	41	42
43	44	45	46	47	48
49	50	51	52	53	54
55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66
67	68	69	70	71	72

»Kakšna »križanka« pa naj bo to?« bo nemara vzkliknil t ali oni vnetih reševalcev naših križank, ko bo zagledal magični pravokotnik, napolnjen s številkami. No, no, le počasi, kaj bi se razburjalo! Videli boste, da ni reševanje »mozaike« nič slabše razvedrilo kakor polnjenje kvadratikov v križankah, marsikomu se bo zdelo morda še bolj zabavno. Oni pa, ki se ne bodo dali prevesti, da križanke niso alfa in omega na polju modernega ugankarstva, naj bodo potolaženi: nikakor ni naš namen križanke docela ukiniti — »Jutrovič« predalov. Ne! Le sem pa tja jih hočem izpridniti v korist drugim ugankam, zgolj za spremembo, da ne postane križankovanje prepusto in dolgočasno.

Danes probujemo torej uganko, ki jo hočemo nazvati mozaike. V čem je bistvo mozaike? Posamezne številke v njih značijo črke, ki jih je treba pogoditi s pomočjo pomožnih besed, ki so definirane v »Razlagi«. Mozaike spominja torej nekoliko na aritmogriфе. Če smo jih pomožne besede na podlagi definicij pravilno rešene, morajo dati tekoče številke (v našem primeru od 1—69), zaporedno čitane, neli izrek odnosno citat, kakor pač zahteva avtor mozaike.

RAZLAGA.

1 17 18 19 38 27 leposlovno delo, 2 10 20 nemška reka, 4 22 veznik 5 14 15 6 21 30 zver, 7 8 16 84 26 travnatno stebelce, 9 10 časovni prielov, 11 12 29 voznička potrebščina, 13 22 31 gozd, 23 32 24 83 pohištvo, 25 16 8 vprašalnica, 35 53 46 45 57 54 delikatesa, 36 28 47 27 57 60 48 56 mesec, 40 42 50 60 58 umetnik, 41 39 49 domača žival, 44 25 45 52 62 naravni pojav, 55 54 63 43 64 vladar, 58 67 65 bolezen, 59 69 29 nedoločni številnik, 62 53 61 vprašalnica, 66 57 56 48 tekočina, 68 51 69 bližnji sorodnik.

Črke od 1—69 dajo znano Prešernovo zablavlje.

REŠITEV KRIŽANKE »JURČKOVA DRUŽINA«.

Vodovodno: 1. sladek; 7. Branimir; 9. uta; 11. Živa; 12. oet; 15. Lurd; 17. ca; 18. Omir; 19. Jaman Tau; 22. ena; 23. Ar; 24. dan; 27. kost; 28. davkar; 31. Ra; 33. pop; 35. šala; 37. žrd; 39. ara; 40. Bonomo; 42. Eva; 43. da; 44. botanika; 46. ar; 47. zmlja; 48. dolar.

Napitčno: 1. s. r.; 2. laž; 3. Apica; 4. di; 5. s. r.; 6. laž; 7. Anica; 8. divan; 9. Ema; 10. 7. barjo; 8. Romul; 9. ulj; 10. tu; 13. si; 14. trg; 16. dan; 18. car; 20. mačka; 21. Tanta; 25. Lovrans; 26. Askalon; 28. dr; 29. ri; 30. poraz; 32. drvar; 33. Pad; 34. pa; 35. šota; 36. amid; 37. že; 38. dar; 40. boj; 41. oko; 44. bik; 45. ali.

Rešitev križanke »Dvobej«.

Vodovodno: 2. mak; 6. pošar; 9. celina; 11. okolina; 12. tre; 14. ogel; 15. Ribulca; 17. lake; 19. za; 20. grad; 21. scena; 23. tur; 24. kobila; 26. Vega; 27. mlto; 28. denar; 29. da; 31. kola; 34. okno; 35. Gdanak; 41. sraga; 43. Apenini; 45. Apatin; 47. mavce; 48. starost; 49. Eima; 50. Stepan; 53. ta; 55. oko; 56. Erna; 57. kos. — Napitčno: 1. »Sokole; 2. ml; 3. Antigua; 4. karcar; 5. po; 6. žoga; 7. Alcala; 8. rilec; 9. car; 10. Loba; 13. sad; 16. Izabela; 18. tek; 22. novina; 23. tla; 26. Igor; 27. med; 30. Bonaparte; 31. Ekart; 32. logar; 38. kap; 34. ce; 38. Dante; 37. nem; 38. anažnost; 39. kivi; 40. lica; 42. Atoe; 44. Nemeo; 46. ltra; 51. pok; 52. ako; 54. ar.

Zdravstvo

Rachitis

Pred skoraj 300 leti je opisal angleški zdravnik Glisson bolezen, ki jo je imenoval po grški besedi »rachitis«, t. j. hrbtnica »rachitisa«. Izbral si je to ime z ozirom na karakterističen pojav bolezn, namreč na skrivenje hrbtnice. Bolj znana je ta bolezen pod imenom »angleška bolezen« z ozirom na domovino pisatelja.

Kakor tuberkuloza, je tudi rachitis ljudska bolezen v pravem pomenu besede. Pogosto se pojavlja posebno pri otrocih. Statistike nam dokazujejo, da oboli na angleški bolni 80 do 90 odstotkov otrok ubožnejših slojev v vsemestih že v prvih dveh letih življenja. Bolezen pa zahteva veliko žrtv tudi med otroci premožnejših staršev, namreč do 60 odstotkov. Zdi se, da se pojavlja rachitis v severnih pokrajinah pogostje, kakor drugod. Poznamo pa tudi tako zvano pozno rachitis.

Ze te številke nam pričajo, kako nevarna je ta bolezen. Se večja pa je opasnost, ker ogrožajo posledice te bolezn bolnika celo življenje. Spremembe na kosteh, kakor n. pr. če se vsled bolezn skrivi ali namoli medenica, so zelo opasne za življenje porodnice in otroka. Tudi morejo kostne spremembe utegniti prsno in trebušno votlino tako, da se ne morejo pljuča pravilno razvijati. Tako pa nastane lahko tuberkuloza, ki uniči vsako leto nešteto življenj.

Ze to nam zadostuje, da moramo prve pojave te bolezn dobro opazovati in poznati ter se pravočasno obvarovati. Če ne more otrok koncem prvega leta stati, po 1 in pol letu hoditi, če nima koncem 4. leta prvih zob, če ne dobi nadaljnjih zob tekom nadaljnjih dveh mesecev, je utemeljen sum, da je otrok rahitičen. Taki otroci so razburjivi, se radi in pogosto jokajo, imajo nezdravo barvo obraza in napravljajo vsje telesne onemoglosti.

V takih slučajih moramo poklicati takoj večjšega zdravnika in storiti brez odlašanja vse, da preprečimo nadaljni razvoj te nevarne bolezn.

Poleg morskih kopeli so predpisovali zdravniki doslej kot najboljšo sredstvo ribje olje. Pred kratkim pa se je posrežilo profesorju Windanusu iz Göttingena dobiti čisti antirahitični vitamin, tako da nismo sedaj več navezani na ribje olje, ki ga otroci vsled slabega okusa neradi zauživajo. V obseja. m. ergosterinu, ki se imenuje v trgovini viganol, imamo sedaj najuspešnejše sredstvo zoper to bolezen. V eni fosi činki g viganola se nahaja namreč toliko antirahitične snovi kakor v 20 g ribjega olja. Z drugimi besedami: viganol je 20.000 krat učinkovitejši kot ribje olje.

Ne moremo se presoditi, kaj pomen bo imela ta epohalna iznajdba v bodočnosti. Mogoče je celo, da bo prej ali slej angleška bolezen pri nas izginila, kakor so izginile že nekatere druge, nekoč tako opasne bolezni, kakor n. pr. kolera in kozo.

Dr. Leon Travnar.

Zakaj imajo črnci tako dobro ohranjene zobe?

Splošno je znano, da imajo črnci posebne zdrave, lepe in snežnobele zobe. Polni zavisti se sprašujemo kako je to mogoče pri ljudeh, katerim je telesna snaga deveta briga. Predvsem moramo omeniti, da nam pade v oči velika razlika med črno polto in belimi zobmi, vendar česar se nam zde zobovi črncev mnogo bolj beli kakor zobe belokožcev. Razven tega žive primitivni narodi, kakor posebne črnci, nogo bolj naravno kakor mi. Naši predniki so se že pred tisočletji odvajali naravne prehrane. Vsled tega je postalo tudi zobovje civiliziranega človeka slabše od rodu do rodu in zgubilo tako svojo prvotno lepoto in odpornost. Naš lastni dobrobit in dobrobit naših potomcev zahteva, da čuvamo svoje zobe. Zato moramo živeti naravno; posebno uživati nogo sadja. Vsaj je splošno znano da je sadje izvrstno ohranjevalno sredstvo za naše zobe. Tudi si moramo zobe vsak dan s primernimi sredstvi čistiti in uničevati tako škodljive bakterije, ki se nahajajo v ogromnem številu v ustih, sosebno pa na zobeh. Odlično sredstvo je vodenikov superoksid. Se uspešnejši pa je artizon, ki se dobi v krogihach. To je posebno pripravno, ker lažje sredstvo shranjujemo. Olje iz poprove mete (mentha peperita), ki se nahaja v tem sredstvu, pa nam da v ustih prijeten okus in duh. Lepi in zdravi zobje povečajo lepoto obraza. Slabi in zamarnjeni zoble pa so skrajno neestetični in razven tega za naše zdravje zelo nevarni, ker so često vzrok težki hñ kroničnih obolenj želodca in čreves.

SVETLA GLAVA

PEČE LE Z

Dr. OETKER

JEVIM

BACKINOM

Najbolj preiskuvane recepte razpoložljiva na željo brezplačno in prosto od poštinih pristojbin

Dr. Oetker, d. z o. z., Maribor.

KDOR OGLAŠUJE, TA NAPREDUJE!

Sport

morac (Split) : Ilirija 3 : 1 (1 : 0)

Lepa in poštena igra gostov. — Zasluzna zmaga.

Včeraj je dosedaj neznan gost v Ljubljani, splitski SK Borac, odigral prvo prijateljsko tekmo s SK Ilirijo. Moštvo se pozna po precizni Hajdukova šola, ki mu je prinesla že več lepih uspehov. Posamezni njegovi deli so hitri, tehnično in taktično na znatni višini in odlični v startu. Razen tega odlikuje moštvo skrajna požrtvovalnost in vzorna disciplina. Igra je bila ves čas fair in je nudila s strani gostov prav dober nogomet. Najboljšega moža ima Borac v srednjem krilu Serdelli. Izmed ostalih je bilo zapaziti tudi agilni trio, ki je — posebno v drugi polovici — izvajal dobro zasnovane akcije proti голу domačih. Vratar ni imel mnogo prilike, da se pokaže; njegov nastop pa izdaja moža odličnih sposobnosti.

Ilirija je nastopila nekoliko epomljenaa, kar pa ni povzročilo njenega poraza. Kriv do si delijo stari znanci Miklavčič (za tretji gol) in neodločen napadalen trio z Dobroštom v levi zvezi. Mladi Berglez na levem krilu se je obnašal razmeroma dobro. Krilski vrsta je bila slaba; zastavo nosi Gabe, ki je bil večerj zopet enkrat popolnoma nerazpoloženo. Pleš in Strehovec sta opravila mnogo in rešila nekaj brezupnih situacij. Res pa je tudi, da so imeli gosti parkrat tudi smolo, da niso zadeli bližnjih in skoraj praznih vrat.

Spriča se je Borac na zelenem terenu opotekal. Po 15 minutah pa se je razmaja in že v 21. min. zaznamoval po Baricu prvi uspeh. 1 : 0. Igra odprta, ali brez dogodkov. Po parvi ubrni Maculčić neupravičeno enajstmetrovko. V 17. min. zviša Bego vled taktične pogreške branilcev na 2 : 0. Po 10. minutah se ponudi Dobroštomu prilika, da iz »šolskega« offsidea — zabije častni gol. 2 : 1. Tik pred koncem spusti Miklavčič lahko žogo desne zveze Sakica.

Moštvo Borca je zapustilo zelo simpatičen vtis. Sodil je g. Ahčan — razen že omejenih pogrešk in nekaj foulou — v obojestransko zadovoljnost. Publiko do 200. Tekma je gotovo zaslužila številnejši obisk.

Jutri se vrši revanš ob 16. Priprčani smo, da bo Ilirija postavila na polje vse, kar ima še na razpolago, da se dobremu nasprotniku oddolži za včerajšjo zasluzno tekmo.

Tekme za poškodbeni fond v Mariboru

Danes popoldne se bosta v Mariboru vršili dve prireditvi v korist fonda za poškodovane igralce. Ob 15. nastopita Maribor in Svoboda, ob pol 17. pa Rapid in Željeznarji. Zdržitelj omenjenih tekem je bila jako na mestu, kajti niti prva niti druga s ozirom na preveliko razmerje v močeh nasprotnikov ne bi vzbudila onega zanimanja, ki je potrebno, da prireditve doseže popolnoma svoj namen. Z zdravstveno pa se je interes znatno dvignil, kajti obstojnost na dana prilika, da primerja igra favoritov Maribora in Rapida, kar jim bo omogočilo sklepanje o izidu finalne tekme, ki se bo odigrala prihodnjo nedeljo.

Concordia (Zagreb) : Maribor

Po daljšem presledku se bo danes dopoldne ob 11. odigrala na igrišču »Maribora« hazenska tekma med državnim prvakom Concordio iz Zagreba in prvorazredno drugo Maribora. Tekmo je smatrati za največjo prireditve letošnje sezone. Priprčani smo, da bodo gostje predvedli igro, kakršno v Mariboru ni predvedla nobena družina in da bodo domačinke tudi proti nasprotniku, ki velja za eno izmed najmočnejših družin v državi, uspešno branile barve svojega kluba in dokazale, da zavzemajo v domačem sportu odlično mesto. Pričakuje se, da bo sportna javnost upoštevala važnost prireditve in jo primerno posetila.

Sobotni nogomet na Dunaju, Austria : Simmering 2 : 1 (0 : 1), Vienna : FAC 5 : 3 (3 : 1). V prvenstvu vodi še vedno Austria, Wacker je porazil iz Avstrije se vračajoče Vrsovice iz Praga 3 : 0 (1 : 0).

Davis-cup. Kakor smo včeraj poročali, je v finalu porazil Lacoste Johnstona v treh setih. Drugi single je Amerika odločila v svojo korist: Tilden je zmagal nad Cochetom 6 : 4, 2 : 6, 6 : 2, 8 : 6. Drugi dan je v dvojbi zmagala ameriška dvojica Tilden-Hunter nad Borotro in Brugnonom v treh petih setih: 3 : 6, 6 : 3, 6 : 3, 4 : 6, 6 : 0. Amerika torej vodi 2 : 1. — Preostala dva single (Cochet-Johnston, Tilden-Lacoste) sta se odigrala včeraj. Verjetno je, da je odločila match tekma Tilden-Lacoste, zakaj po težkem porazu napram Lacostu sodeč je Johnston proti Cochetu bržčas izgubil.

ISSK Maribor : SK Zeleničar (Zagreb) 2 : 2 (2 : 1). Na praznik je gostovalo v Mariboru prvorazredno moštvo SK Zeleničar iz Zagreba proti SK Mariboru, ki je z neodločnim rezultatom ponovno dokazal, da zmora tudi v težjih tekmah nuditi igro, ki parira bravuroso akcije delelo močnejših nasprotnikov. Požrtvovalnost in volja domačinov je zabeležila v prvem polčasu presenetljiv uspeh. V petnajstih minutah jim je uspelo, da so dosegli dva gola, vse nadaljnje akcije pa so radi neodločnosti napada ostale brezuspešne. Obilna podpora ope obrambe in krilske vrste, kjer se je zopet odlikoval levi krilec, je ostala neizkoriščena, kar je tudi glavni vzrok, da je Zagrebčanom, ki so vse drugi polčas z veliko ambicijo igrali na izenačenje, prineslo uspeh. Gostje so zapustili najugodnejši utis in predvedli dobro igro, dosti solidnejšo in dovršenejšo od Beličanov. Kljub temu pa si je enajstotica Maribora zaslužila ne samo neodločen rezultat, temveč zmago. Sodil je g. Radolčić. Pozna se mu, da je delj časa ni vršil sodniške funkcije. Predtekmoma je odigrala mladina Maribora proti komb. moštvi Merkurja in ga porazila v katastrofalnem razmerju 8 : 0.

SK Mura : SK Ilirija 7 : 5 (4 : 2). V četrtki je Ilirija doživela v Murski Soboti nepričakovan poraz, ki gre v prvi vrsti na račun prevelikega zaupanja igrala do lastnih sposobnosti. Ilirija je v prvem polčasu predvedla ležerno igro, zanašajoč se na vztrajnost, ki bi imela zlomiti odpor žilavega nasprotnika. Toda borbenost domačink je začetkom drugega polčasa zabeležila še tri uspehe in zvišala razmerje na 7 : 2 s čimer je bil izid že odločen. Ilirija je sicer v drugi polovici drugega polčasa

predvedla docela ekshibicijsko igro in absolutno gospodarila na terenu, vendar so vsa prizadevanja ob trdovratnem odporu domačih obrambe, zmogla zmanjšati razmerje samo na 7 : 5. Tekma je nudila lepo igro, polno zanimivih momentov, tehničnih in taktičnih parad, prijeten vtis pa je v obilni meri kvarila publika s skrajno nespodobnimi medklki, ki so nasprotnice Mure močno deprimirali. Sodil je g. Cizel in sprejadal nekaj napak na škodo Ilirije.

ISSK Maribor : SK Ptuj 9 : 3 (3 : 1). Naraščaj Maribora je ob priliki lahkoatletskega mitinga v Ptuj absolvirati prijateljsko tekmo s SK Ptujem in zaslužno zmagal 9 : 3. Sodil je g. Voglar dobro.

Finale za juniorski pokal SK Ilirije med Ilirijo in Mariborom se odigra danes ob 14.30 na igrišču Ilirije kot predigra revanšni tekmi Ilirija : Borac (Split). Pokal se takoj po tekmi izroči zmagovalcu.

Ilirija postavi proti Borcu danes kompletno I. moštvo v sestavi Miklavčič-Pleš, Verovšek-Jenko, Dekleva, Lado-Zupančič I, Šiška, Čirovič, Oman, Doberlet. Tekma se prične ob 16. uri, igra se ob vsakem vremenu.

SK Ilirija (ženska sekcija). Danes dopoldne ob pol 11. in jutri popoldne ob pol 6. uri strogo obvezen trening za vse članice. Radi važnosti prostim točno in sigurno. Načelnik.

SK Krakovo. V nedeljo sledeči igralci ob pol 8. jutraj pri gospodarju: Malič, Novak I, Rak, Jeršek, Vlač, Marjetič, Czerny II, Bončar, Koser, Gabrijan, Kalaš, Klančar, Czerny I, Demšar. — Kapetan.

Sokol

Po letošnjih nastopih

Z nastopom hladnejšega, nestanovitnega vremena lahko smatramo v naših krajih sezono javnih telovadnih nastopov kot zaključeno. Mogoče bo še kako posamezno društvo poskušalo borbo z vremenom, vendar je večji del nastopov za nami. Minul je velik del pokrajinskih zlet na Taboru, absolvirani so razni župni, okrožni in društveni nastopi in nastaja zopet doba tihega, neumorne dela po telovadnicah. Ravno tako pa se pripravljajo naši prosvetni odbori na svoj posel med članstvom, naraščajem in deco.

Kakšna pa je bilanca letošnjih javnih nastopov? Večinoma so vsa ona društva, ki so priredila javne nastope, storila svojo dolžnost in ukrenila vse, da so nastopi dobro izpadli. Je pa seveda tudi nekaj društev, ki sploh niso javno nastopila. Marsikje prevladuje nazor, da ni treba vsakeletno javnega nastopa, toda imamo tudi take edince, ki nimajo ničesar pokazati in so navezane samo na pomoč od drugih društev. Vprašanje je, ali je temu povod nedelavnost ali absolutna neugodnost razmer v dotičnem kraju. Smatramo kot dolžnost naših okrožij in žup, da sedaj po sezoni proučijo prilike in napravijo s takimi društvi čist račun, da ne bo nepotrebnega balasta v organizaciji.

Javne telovadbe so za nami. Toda še daleko pa ni izrpan program sokolskega udejstvovanja v prosti naravi v jesenskem času. Koder dopuščajo razmere, naj se vrši vžbanje še vedno na letnih telovadiščih, priporočljivo pa je za vsa društva, da napravijo vsako najmanj po en propagandni pešizlet v kroju po svojem okolišču. Toda ne samo to. Lepe jesenske nedelje vabijo tudi k zabavnim pešizletom. Zbere naj se naraščaj in deco ter je popelje ven, da se razraja in poveseli. Tudi članstvu priporočamo izlete, kjer naj se prepeva in naj se raduje vsak posameznik po dovršenem delu v polletni sezoni. Ne bodimo ob prvem jesenskem dnevu takoj zaspani, temveč odločimo se in pojdemo!

Drugo leto bo pokrajinski zlet v Skopju. Pripravljajmo se nanj v telovadnicah, štedimo denar že sedaj, da nas pojde čim več ogledat si naše najjužnejše kraje, ki so zelo zanimivi. Zlet bo tudi počitno potovanje širom cele Jugoslavije od najskrajnejših zapadnih mej pa do toplega juga, kjer deluje župa Kraljeviča Marka. Naše Sokolstvo mora v Skopju nastopiti po količini in kakovostno vzorno!

Bratje prosvetitelji pa pripravite vse za uspešno delo, saj Vas bodo župni prosvetni odbori gotovo kmalu poklicali na sestanke in v Vami predelali program in način dela letošnje jeseni.

Jugoslovanski Sokolski Savez je izrekel Poljski Sokolski Zvezd svoje sočustvovanje povodom velikih vremenskih katastrof, ki so zadele bratke poljski narod v zadnjem času.

Jugoslovanski sokolski koledar za leto 1928, izda, kakor dosedaj Jugoslovanski Sokolski Savez. Vsa bratstva društva še sedaj opozarjamo, da takoj pošljejo pristojnim župam vse podatke, župe pa naj vse pošljejo nemudoma savezu. Tudi letošnji koledar bo imel zelo pestro vsebino izpopolnjeno z novimi raznimi praktičnimi podatki, važnimi za sokolska društva.

Dopisi

BLANCA. Dae 8. t. m. se je vršil na Blanci shod socialistno - demokratske stranke. Shod je bil sijajno oblikan s petimi poslušalci. Sklicatelj shoda je bil železniški kretnik g. Simon Spröger. Dasiravno je bobnal že ves teden ter se nadejal preobitno poslušalcev, jih je prignat skupaj neznanost številce, s čimer je pokazal, kako malo ga ljudje upoštevajo v tem kraju. Socialistom pri nas nikoli ne bodo cvetele rožice, za klerikalce pa itak poganjajo samo še koprive.

RIMSKE TOPLICE. Sokolski odtsek Rimske toplice - Šmarjeta se najsrečneje zahvaljuje vsem, ki so bodisi s sodelovanjem, bodisi s udeležbo, darovi ali čemerkoli pripomogli, da je prireditve 4. septembra tako priščno in lepo izpadla. Predvsem pa gre bratstva hvala br. sokolski župi v Celju, br. matičnemu društvu Laško za vso pomoč in sodelovanje in br. društvu v Celju za lepo udeležbo, posebno telovadcev. Naj bo vsem v zadoščenje zavest, da so v polni meri izvršili važno bratstvo dolžnost in pomagali v nikdar mirujočem sokolskem delu postaviti nov mejnik! Zdravilo! — Od bor.

SV. MARJETA PRI RIMSKIH TOPLICAH. Tukajšnja podružnica »Sajarskega in vrtarskega društva« priredi v nedeljo, dne 18. septembra v šoli sadno razstavo, oziroma ogled raznih sadnih vrst. Pri tej priliki bo ob 8. predaval o priporočljivih sadnih vrstah znani sajarski strokovnjak g. M. Levstik iz Celja. K tej razstavi in predavanju se vabijo vsi, ki se zanimajo za sadjarstvo, posebno pa še tisti sadni kupci. Po končani razstavi se bo razstavljeno sadje prodalo v korist podružnice.

Položaj na naših borzah

Tedenski devizni promet navzile praznikom 12 milijonov Din. — Državni papirji dalje evrsti.

Ljubljana, 10. septembra. V preteklem tednu je ljubljanska borza zaradi praznikov poslovala le 3 dni. Zato je bil tudi tedenski promet nekoliko manjši kakor običajno. Največji je bil devizni promet v sredo, ko je dosegel 5 milijonov Din. V devizah je bila privatna ponudba prilijna. Narodna banka je tekom tedna intervenirala le v devizah na Curih in Dunaj; v teh devizah je bil tudi promet največji. Deviza na Dunaj je bila pretekli teden precej čvrsta ter se je njen tečaj dvignil na 8.01; čvrstejša je bila tudi deviza na Prago. Skupni tedenski devizni promet je znašal nekaj manj kakor 12 milijonov Din napram 12.7, 12.1, 12.5 in 19.1 milijona v zadnjih štirih tednih.

Na ljubljanski efektivni borzi so delnice Kranjske industrijske družbe v sredo popustile na 335, vendar se je tečaj v petek zopet dvignil na 350. Delnice Merkantiline banke so se nudile po nižjih tečajih; denar je bil samo v poudeljek po 20.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je bila tendenca v državnih papirjih dalje čvrsta. Vojna škoda se je trgovala po 362 do 363. Tudi tečaj investicijskega posojila in agrarnih obveznic so se nekoliko popravili. V bančnih papirjih je bil promet slab, dočim so tečaj ostali v glavnem nespremenjeni. Ljubljanska kreditna se je trgovala po 140. Delnice Narodne banke so v zadnjem času zelo čvrste. V petek je bil v tem papirju zabeležen zaključek po 4950. Med industrijskimi papirji je bila pretekli teden zelo krepka Sečera. Njen tečaj je zrasel za 30 Din na 540. Večje notiraje nespremenjeno 135 — 140. Trboveljska pa 460 — 472.5. V ostalem je popustila Slavonija na 12—14, Narodna mlinška pa na 14.

Letošnja kmetijska razstava v Ljubljani

Predvsem moramo ugotoviti, da bo letošnja pokrajinska razstava v Ljubljani (od 17. do 26. t. m.) v resnici izredno pestra tako glede na svojo praktično stran, kakor tudi po zanimivostih in pa po možnostih za prirčno zabavo. Poleg gospodarske resnosti malo zabave, seveda, prav nič ne škoduje. V naslednjem hočemo malo orisati kmetijski del razstave, ki je najvažnejši. Imela bo kmetijska razstava sadni, zelenjadni, mlečarski, čebelarški, vinski in kmetijsko-strojni oddelek.

Na sadnem oddelku bo razstavljeno najraznovrstnejše sadje iz vse Slovenije, ki se bo tudi prodajalo, in sicer v ameriških zabojih po okroglo 20 kg. Sadna razstava ima namen, da pokaže, katere vrste jabolk, hrušk itd. so najpripravnejše za namizno sadje in za kupčijo. Priglasenega za razstavo je že okrog 10 vagonov sadja.

Zelenjadni oddelek bo pokazal, katere vrste zelenjave in solivja so pri nas najpriporočljivejše za pridelovanje. Tudi zelenjava se bo prodajala. V mlečarskem oddelku, za katerega se je priglasilo že 31 mlečarskih in sirarskih združenj, bomo videli raznovrstne slovenske mlečne proizvode, kakor razne sire, čajno maslo, jogurt itd., kar bo vse na prodaj konsumentu in trgovcu. Ta razstava, ki je za Slovenijo velikega pomena, nam bo pokazala napredek na polju mlečarstva in sirarstva ter bo dala novih pobud za nadaljni razvoj te zelo važne slovenske gospodarske panoge.

V čebelarstem oddelku bomo videli letošnji med in vosek, ki bosta tudi na prodaj. Poleg tega bodo v tem oddelku razstavljani panji in razno čebelarstvo orodje.

Vinski oddelek bo imel samo prvovrstna vina za buteljke in bo vsakomur mogoče vino pokusiti, ker se bo za pokušnjo prodajalo vino v malih kozarcih.

Gotovo zelo važen bo nadalje kmetijsko-strojni oddelek, ki bo obsegal vse vrste kmetijskega orodja in strojev, ki se uporabljajo v poljedelstvu, travništvu, živinoreji, mlečarstvu, sadjarstvu, vrtinarstvu, vinogradništvu, kletarstvu itd. Razstavljani bodo stroji in orodje domačih ter inozemskih tvrdk. Tudi kmetijski stroji in orodje bodo na prodaj.

Za našega podeželja torej najlepša izbira raznih potrebščin. Razen tega mu bo kmetijska razstava nudila mnogo poučnega in vzpodbudnega, tako da lahko rečemo: dolžnost vsakega napredka željnega kmetovalca je, da si ogleda to pestro in bogato razstavo, kakršne si ni bilo v naši državi. K tej kmetijski razstavi spada tudi razstava plemenskih konj 25. t. m., ki je združena z velikimi jahalnimi in dirkalnimi tekmami. Na kratko omenjamo, da bodo ob priliki pokrajinske razstave še naslednje razstave: vrtarska razstava z najlepšim cvetjem, razvoj slovenskega gledališča, higijsna razstava, radijska razstava, razstava in revija narodnih nos (samo 18. t. m. z obhodom po mestu), esperanto, razstava blaga za jesensko in zimsko sezono, gradbena razstava.

Velika posebnost pokrajinske razstave bo tako zvan Mali prater, ki bo skrbel po rešenem ogledovanju razstave in nakupovanju blaga za prav prirčno zabavo. Letošnji Mali prater bo znatno obsejnejši, kakor je bil lani. Na razpolago bodo tobogani, vrtiljaki, hipodromi, streljanje itd. Videli bomo žensko z metriskim vratom, prave kitajske čarodeje in drugo. Veselilni park bo privlačna sila zlasti za ljubljance v večerih.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 9. septembra 1927.

Višins barometra 308.8 m

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Rel. vlažn.	Smer vetra in brzine v metrih	Oblakno 0-10	Padavine
Izpoznavlja		Barom.	Temper.	Rel. vlažn.	Smer vetra in brzine v metrih	Oblakno 0-10	Vrsta in nam do 1. ure
Ljubljana (dvorec) ...	7. 14.	761.7 759.2	13.4 21.3	100 65	NE 2 W 1	10 5	dež
Maribor ...	21.	759.2	17.2	83	W 1	5	
Zagreb ...		761.4	15.0	96	NW 6	10	dež
Beograd ...		761.0	17.0	91	W 2	9	
Sarajevo ...	8.	759.8	17.0	98	mirno	10	dež
Splje ...		760.9	14.0	99	WSW 1	10	dež
Dubrovnik ...		750.9	17.0	93	E 2	10	dež
Split ...		759.4	18.0	74	S 2	2	
Praga ...	7.	759.4	18.0	95	ESE 1	9	dež
		758.2	15.0		SE 2	10	dež

Solnce vzhaja ob 5.31, zahaja ob 18.22, luna vzhaja ob 18.28, zahaja ob 3.28.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 21.9 C, najnižja 12.1 C.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Vjužnih Alpah pretežno oblačno vreme s padavinami. V severnih Alpah zboljšanje, na vzhodnem robu Alp še oblačno. Temperatura skoraj nespremenjena. Zapadni vetrovi.

Triška vremenska napoved za nedeljo: Lahki vetrovi z raznih strani. Vreme spremenljivo, pozneje oblačno, popoldne nekaj dežja. Temperatura 18 do 24 stopinj. Morje nekoliko razburkano.

Gospodarstvo

Ustanovitev Hmeljske eksportne družbe v Zalcu. Iz Zalcu nam poročajo: V začetku t. m. je začela v Zalcu obratovati poleg že obstoječe Hmeljarne, d. d., Hmeljska eksportna družba (v okrajšavi HČE.), ki ima svoje prostore v zgradbah bivše žalske pivovarne. Tudi to podjetje je lepo urejeno ter kupuje hmelj, ga vzklada v velikih skladiščih, oskrbuje prodajo hmelja, ki ga tudi preparira in zavaruje.

— Najugodnejši nakup izbranega namiznega sadja bo nudila sadna razstava ob priliki letošnje pokrajinske razstave v Ljubljani od 17. do 26. t. m. Najrazličnejše vzorčno sadje bo razstavljeno v ameriških zabojih po 25 kg. Razstavo organizira Sajarsko in vrtarsko društvo v Ljubljani. Zanimanje za razstavo je zelo veliko. Zadnjo tovrstno razstavo je priredil velesojem pred tremi leti. Sadije je bilo tako izbrano in ceneno, da se je 10 vagonov prodalo že prva dva dneva in pozneje ni bilo nič več na razpolago. Upamo, da bo letos dovolj sadja na razpolago. Opozarjamo že danes, da se bo z odprodajo jabolk pričelo že prvi dan razstave, to je 17. t. m.

— Razstava konj. To v Ljubljani zelo priljubljeno in že tradicionalno razstavo bo priredilo letos 25. t. m. na velesojemskem prostoru ob priliki pokrajinske razstave Kolo jahačev in vozačev v zvezi s Konjevremskim društvom v Ljubljani. Istega dne popoldne pa se bo vršila na voljaškem vežbališču pri Zalogu velika jahalna in dirkalna tekma, kar je zlasti ugodno, ker se morejo tudi konji dirkači razstaviti dopoldne na razstavi, popoldne pa se z njimi udeležiti dirke. Razstavijo se lahko toplice in mrzlokrvni žrebič, kobile z žrebeti, zaskočene kobile, dveletne in triletnete žrebice, pripuščeni so pa tudi konji. Prijavne tiskovine se dbe v uradu velesojemskemu osebno ali po pošti, prijave pa sprejema upraviteljstvo državne žrebčarne na Selu. V prijavnici naj se navedejo pasma, ime, spol, in znaki, rojstni dan, ime očeta in matere po žrebu, izreditelj, lastnik in bivališče. Opozorjamo vse konjevece in oficirje na to razstavo in prosimo, da dopolnijo prijavo radi sestave kataloga vsaj do 12. t. m. Določeni je več denarnih in častnih nagrad, diplom in kolajn. Informacije daje urad velesojem in državna žrebčarna na Selu, samo pismeno pa predsednik eksekutivnega odbora Kola jahačev in vozačev gosp. dr. F. Lukmann, advokat v Ljubljani, Gradišče.

— Likvidacija. Zadruga za rejo bikov pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju, r. z. z. o. z. je prešla v likvidacijo.

— Produktivne razmere v zapadnoevropskem kartelu sirovega jekla. V drugem četrtletju t. l. je Nemčija prekoračila dovoljeno produkcijsko kvoto (3.160.000 ton) za 833.000 ton, Belgija za 75.800 ton in Luksemburg za 12.900 ton. Dočim je produkcija Francije zaostala za 361.000 ton za dovoljeno kvoto. Ker morajo dežele (članice kartela), ki prekoračijo kvoto, plačevati v skupno kartelno blagajno kazni za vsako prekoračeno tono, bo morala Nemčija plačati okrog 6.8 milijona mark, Belgija 1.2 milijona mark in Luksemburg 0.2 milijona mark. Del te vsote bo prišel pri razdelitvi v iste roke nazaj, drugi del pa bo prejela Francija, ki beleži primanjkljaj napram produkcijski kvoti.

— Demantirane vesti o ponovni revalorizaciji lire. Glede na vesti o poznejši ponovni revalorizaciji lire prinaša oficijelni organ fašistične stranke odločen demanti, v katerem se povzdari, da bo vlada za nomenomej in vsakekar dolgo časa držala lro na sedanjih višini, to je ne pod 89 in ne nad 90 lir za angleški funt. Za ljudi, ki raznašajo tendenciozne in defetistične vesti, ima Italija »dovolj otkov«.

— Napredek v elektrifikaciji posameznih dežel. V letih po vojni je elektrifikacija v Evropi hitro napredovala. Izkoriščanje vodnih sil se je posebno v deželah, ki nimajo premoga, lepo razvilo. Relativno najvišjo stopnjo izrabe razpoložljivih vodnih sil je dosegla Italija, dalje Švica, Avstrija, skandinavске države, Francija, Nemčija. Za razvoj elektrifikacije je značilno naraščanje proizvajalnih kilovotov. Tako je n. pr. Italija v l. 1923. proizvajala 3400 milijonov kilovotov, l. 1925. pa že 7800 milijonov kilovotov, v Franciji se je v istem razdobju število proizvajalnih kilovotov dvignilo od 5400 na 9100 milijonov kilovotov, v Nemčiji od 8600 na 11.700 milijonov kilovotov in v Švici od 2700 na 3830 milijonov kilovotov. Hitro napreduje elektrifikacija tudi v Avstriji, ki je l. 1925. proizvajala že 2320 milijonov kilovotov. Povprečna poraba električne struje na prebivalca je v l. 1925. dosegla najvišje stanje v Švici (1070 kilovotov na prebivalca), v Norveški (680), v Švedski (533), v Avstriji (350), v Franciji (248), v Italiji (197), v Nemčiji (192) in v Angliji (190).

— Kakovostno dobro vinski pridelek v Češkoslovaški. Po vseh letih iz Prage, bo letošnja vinska letina v Češkoslovaški, predvsem v Slovaški in Podkarpatski Rusiji, dala prav dober pridelek, ki pa bo po količini znatno zaostajal za normalno letino. Možnost bo torej dana, da bi se naše vino izvažalo v Češkoslovaško.

Borze

Ljubljana. (Prosti promet.) Dunaj 8.01, Berlin 13.53, Milan 308.75, London 276.25, New York 56.75, Pariz 223, Praga 168.5, Curih 1095.5.

Zagreb. (Prosti promet.) London 276.25, New York 56.75, Milan 308.75, Curih 1095.5, Dunaj 8.01, Praga 168.5. Dunaj. Beograd 12.47 — 12.51, Budimpešta 168.47 — 168.97, Bukarešta 4.3750—4.3950, London 34.4350 — 34.5350, Milan 38.51 do 38.61, New York 708.05 — 710.55, Pariz 27.75 do 27.85, Praga 20.98 — 21.06, Curih 138.53 do 139.03, dinarji 12.46 — 12.52.

Curih. Beograd 9.13, Berlin 123.345, London 25.2125, New York 518 in devet šestnajstink, Pariz 20.33, Milan 28.50, Praga 15.37, Budimpešta 90.75, Bukarešta 3.18, Dunaj 73.10.

Dunajska borza za kmetijske produkte (9. t. m.) Razpoloženo na dunajskem tržišču je dalje rezervirano, čeprav so cene v Ameriki nekoliko čvrstejše, v Budimpešti pa celo znatno boljše. Promet je bil minimalen, kupci so vzdržljivi in kupujejo le za najnujnejšo potrebo. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 39 — 40.5, madžarska Tisa (81/83 kg) 44.5 — 45; rž: marchfeldska 38.5 — 39, madžarska 38 — 38.25; turšičica: 38 — 28.5.

Čuvajmo zdravje naroda!

Človekovo življenje je problem, ki stoji sredi vsega znanstva.

Ce premočrivo poročila o zdravstvenih razmerah, opazimo, da je zlasti številka nalezljivih bolezni glede na dokaj ugodne geografske prilike v Sloveniji še vedno prevelika. Za letko umre v Sloveniji vsak sedmi dan človek. Od 100 živo rojenih, za življenje sposobnih otrok, jih povprečno 18 ne dočeka prvega leta. Nebroj drugih bolezni razsaja med našim ljudstvom in alkoholizem s svojo razširjenostjo naravnost trumira. Bolnice, nošnice, zavodi za slepe in pohabljenec so polni.

Kam gremo? Kakšna bodočnost čaka naš rod, če bo šlo tako naprej? Kje je rešitev? Naša javnost vse to več ali manj vidi in občuti, ampak s prekrizanimi rokami motri prizadevanje države in družtev za povzdigo narodovega zdravja. Najdejo se še celo zasmehovalci in nasprotniki, ne spoštevajoč pri tem niti lastnih koristi.

Naša država je ob času svetovne vojne izgubila desetine svojega stanovništva. V novi samostojni državi pa je treba, da se osvobodimo prevelikega telesnega propadanja in umiranja.

Ta problem moreta v veliki meri rešiti medicinska in socialna higijena, ki naj postane pravi pilonir ljudske sreče.

Razne tovrstne naprave naj propagirajo idejo o vrednosti narodnega zdravja. Pouka o biologiji, socialni in seksualni etiki naj bi bil deležen sleherni naš industrijski in kmetijski delavec, potnik, javnih predavanih, potujočih higijenskih razstav, stanovskih organizacij itd. V vprašanju ljudskega zdravja ne sme biti razlike med ekonomsko lažjim in slabšim.

Tako nalogo vrši v okviru svojega delokruga tudi Državni higijenski zavod v Ljubljani s tiskano in živo besedo širom Slovenije. Za čas letošnje pokrajinske razstave v Ljubljani bo preuredil velik del svoje stalne higijenske razstave na velesojmu tako, da bo predloženo higijensko in nehiigijensko življenje našega kmetičkega ljudstva. Pomazorjena bodo: stanovniška soba, bolniška soba, kuhinja, jedilna shramba, kopališče, stranišče, vodnjak, smetišče, greznica itd.

Namen higijenske razstave je dvigniti splošno in medicinsko prosveto ljudstva, tem potom omejiti obolenja, znižati umrljivost, indirektno pa povečati delavno moč in premoženje ljudstva.

Higijenska razstava v Ljubljani je prijavila v času od 1. septembra 1925 do 1. septembra t. l. nad 45.000 obiskovalcev. V tem času si je ogledal razstavo tudi Nj. Vel. kralj Aleksander ter mnogo visokih državnih funkcionarjev. Mnenja vseh obiskovalcev se strinjajo v tem, da je higijenska razstava lepo izvedena in vzorno urejena. Vredno in potrebno je, da si jo ogleda vsakdo.

Več zanimanja za gobe

Zakaj smo v tem pogledu zasopli? Soseini nam narodi se že davno vsestransko brigajo za gobe, ki jim mnogo zaletajo v prehrani, a so jim tudi lep vir dohodkov pri prodaji svežih, pri izvozu suhih in raznih industrijskih izdelkov (konzervirane, v kis vložene gobe, prašek iz smetanih suhih gob, ekstrakt iz prekuhanih gob itd.). V tem pogledu so posebno Čehi na višku. Tam pozna tudi preprosto ljudstvo skoraj vse užitne gobe in jih tudi izkorišča za dom in prodajo.

V Češkoslovski, Nemški, Franciji, Švici itd. posvečajo že v osnovnih šolah splošno brigo pouku o gobah. V jesenskih mesecih prireja učiteljstvo s šolsko mladino izlete v gozde, da se otroci v naravi nauče razlikovati užitne, neužitne in strupene gobe. Vrhutega nastavlja država posebne veščake, ki kot potovalni učitelji prirejuje predavanja, pordneve tečaje s praktičnimi pogoji v gozdu. V nemških in čeških dnevnikih najdemo vsak teden razprave o gobah, češkoslovaška literatura ima o gobah nad tucat knjig in atlantov, ki so vsi doživeli po več naklad. V naši državi pa smo dobili pred leti šele prvo knjigo o gobah z dobrimi naravnimi slikami, toda vključ na polovico znižani ceni se knjiga tako malo kupuje, da menda sploh ne bo doživela druge izdaje.

Človek pri pričakoval, da se bo s pomočjo te knjige razširilo zanimanje za gobe, toda slej kot prej vidimo na trgu večinoma le turške, lisice in medvedje tačke, dasi imajo naši gozdi nad 50 vrst prav dobrih, približno toliko srednjedobrih in nekako 100 vrst manjvrednih gob.

Glavni vzrok, da smo tako zelo zasopli v poznavanju gob, je peš žalostno dejstvo, da naša mladina o tem predmetu skoraj nič ne sliši ne v osnovnih, ne v strokovnih, ne v srednjih šolah, iz enostavnega razloga, ker tudi učiteljstvo ni nikoli imelo prilike, da bi se bilo temeljito seznanilo z gobami.

Drugi vzrok je res potrebna, toda bojazen in vsaka nesreča bi odpadla, ako bi se ljudje s pomočjo dobre knjige in slike naučili spoznati strupene gobe. Saj je število strupenih gob naravnost malenkostno. Med 200 vrstami gob je samo 5 do 6 vrst strupenih.

Ali imamo taneeljive znake za strupene gobe?

Vprašanje je treba takoj zanikati. Popolnoma zanesljivih znakov ni. Gobe je treba proučavati! Splošno se lahko reče, da so strupene ali vsaj neužitne vse gobe, ki ne prijetno, cmočno ali zatohlo diše, ki so neprijetnega, grenkega ali pekočega okusa. Tola tudi ti znaki ne veljajo za vse gobe. Najhuša strupenjača med gobami — strupeni kukmak ali strupeni šampijon, tudi krompirjeka imenovana — nima neprijetnega duha (diši nekoliko po svežem krompirju), tudi okus ni slab (ne grenak in ne pekoč), vendar povzroča edino ta goba največ nesreč v Evropi (najmanj 90 odstotkov vseh zastrupljenj v zadnjih 10 letih — tudi dvojno smrti v Rožni dolini pri Ljubljani je pred kratkim zahtevala ta strupenjača).

Popolnoma napačna in zastarela je dogma, da so vse gobe strupene, ki izcejajo sok (mleko), ki, prerezano ali pretrgane, podirajo ali pomodrijo, ki med kuhanjem

* Naše gobe. Sestavil Ante Beg. Slike izvršil ravatelj A. Humek. 75 barvnih tabel. Cena v platnu vezani knjigi 50 Din. Dobi se v vsaki knjigarni.

ali praženjem počrtno srebrno šlico ali šobulo. Skoraj vse mlečnice so prav delikatne gobe (širovka, hrusevka i. dr.). Tudi gobe, ki izpremenijo barvo, so nekateri prav dobri, n. pr. turek ali kozak, brezovka, noroglavka i. dr. Nasprotno pa sgoraj navedena nevarna strupenjača (strupeni kukmak) nima soka in ne izpremeni barvo.

Naloga naših šolskih in javnih oblasti glede gob.

Naše šole pogrešajo modernih pripomočkov za pouk o gobah. Tabele gob, ki jih še danes imajo naše šole, so povsem zastarele tako glede barv kakor glede opisov. Med strupenimi gobami so navedene tudi take, o katerih so veščaki že davno dognali, da so prav dobre. Večinoma so tabele do polstoletja stare, nemške. Vsaka šola bi si naj nabavila obe novi tabeli z zanesljivimi naravnimi slikami s slovenskimi, hrvatskimi in latinskimi imeni (tabeli sta torej porabni tudi v šolah južnih pokrajin). Cena za obe tabeli na lepemki je samo 100 dinarjev. Poleg tabel pa bi morala imeti vsaka šola tudi omenjeno knjigo.

V vse osnovne in srednje šole naj bi se pri prirodoznanstvu uvedel tudi pouk o gobah, ki so važnega pomena za prehrano, trgovino, industrijo in sploh za narodno gospodarstvo. Seveda je predpogoji, da dobi učiteljsko vsestranski temelj v tej stroki. V ta namen naj bi prirejali veščaki pordneve tečaje na učiteljskih in za zunanje učiteljske po srežih.

Po vseh večjih mestih in industrijskih krajih naj bi se prirejevali v času gobje sezono stalne razstave svežih gob. Pri vsaki razstavljeni gobi bi moralo biti poleg imena vidno označeno, ali je dobra, manjvredna, sumljiva ali strupena.

Veščaki naj bi prirejevali v vseh večjih krajih, kjer so v bližini gozdov, predavanja na podlagi naravnih eksperimentov, modelov in dobrih slik. Po predavanju naj bi se vršili v sezoni skupni izleti v gozde. Ako bi se veščakom omogočila nabava dobrih modelov, bi lahko prirejali tečaje in predavanja tudi v zimski dobi. Za vse to pa je potrebno, da se z gane centralna vlada ali pa da prevzamejo izvršitev oblastni odbori.

Tržnemu nadzorstvu v večjih mestih naj bi se za časa gobje sezona pritegnili veščaki, ki bi na podlagi naravnih izvodov navajali donalke, katere gobe naj tudi nabirajo in prinašajo na trg. Ako bi kupovalci videli prodajo gob pod kontrolo strokovnjaka, bi dobili zaupanje do vseh gob, ki so na ponudbo. Blizu tržišča naj bi se postavila omara, v kateri bi se za steklom razkazovale razne užitne in strupene gobe.

Uspehi kirurgije

Maribor, 9. sept. 1927.

Pred tedni smo poročali o grozoviti nesreči, ki je zadela nad 60 let starega prevzika Serna. Mož je v gozdu pri Framu pomagal pri podiranju dreves. Podsekano drevo se je zvrnilo in Serna zadelo tako, da mu je na ostrem kamnu dobesedno odsekalo desno nogo pod kolenom. Odsekana desna noga je ostala v škornju, a Serna je po strašni nezgodi vso noč ležal doma in so ga šele naslednji dan z odrezano nogo vred prepeljali skoro popolnoma izkravavelega v Maribor. Takoj ga je prevzel v nego vodja kirurškega oddelka mariborske bolnice primarij dr. Černič. Dasi ravno je bilo stanje prevzika Serna skoro brezupno, se je vendar posrečilo primariju dr. Černiču, da je starčku rešil življenje. Serna je že zopet na nogah in že hodi okrog, s pomočjo bergije seveda.

Nadalje smo nedavno poročali, da je nekemu fantu v tovarni »Kovine« žaga odrezala desno roko pri ramenu. Tudi pri njem je obstojala opasnost izkravitve. Vendar je tudi ta fant ostal pri življenju in se že sprehaja po bolniči.

Recept za dolgo življenje

Gospod in gospa Taylor, ki imata na grbi vsak po 103 leta, sta razodela poročevalcu londonskih »Evening News« zagonetko svoje visoke starosti. Le-ta je vrlo preprosta. Kdor hoče doseči visoko starost, mora po navodilu zakončev Taylor paziti na naslednje tri točke:

1. da se brigajo zanj njegovi otroci,
2. da izpije vsak dan vrč piva ali whiskyja in da popuši pipo tobaka in
3. da poje 50 let stare popevke.

Gospod in gospa Taylor sta se vzela pred 70 leti. Pravita, da sta se vedno ravnala po gornjih treh navodilih. Takisto zatrjuje, da še nikdar nista bila pri zdravniku.

Gaberden za jesenske plače Din 95, 110, 120
Robertkot „ „ „ 145, 190, 240
Svila črna „ „ „ 120, 140, 160

Volneno blago za kostume Din 120, 160, 220
„ „ „ obleke „ 65, 95, 120
„ kreme „ bluze „ 65, 75, 100

Mode toduze za moške obleke Din 145, 180, 240
Hoberkole „ „ „ 165, 190, 260
Original angleške kifo „ 320, 400, 480

JOSIP ŠLIBAR, Ljubljana, Stari trg (poleg Zalaznika)

Strojno pletenje

A. Pongračič
Celje, Gregorčičeva 3.

Izdelovanje vseh vrst pletenin po meri in naročilu se cenj. občinstvu toplo priporoča.

Na drobno! Na debelo!

Popolnoma suha, lepa

bukova drva

v polenih ali razžagana

kakor tudi mehka drva dobavlja tvrdka

„ARBOR“ d. d., Dunajska c. 50

v vsaki množini od 1 m³ naprej Dostavi se tudi na dom. Telefon št. 2546.

L. Mikuš

Mestni trg št. 15

Tvornica dežnikov, zaloga sprehajalnih palic.

Izdelovalec gamaš

z večletno najboljšo prakso pri samostojnem izdelovanju gamaš iz cepljenega in blank usnja, izurjen prikozevalec in okreten strojni prešivalec (šepar) se takoj sprejme v trajno službo. Ponudbe z navdobo dosedanjega zaposlenja na „Rekod“ Industrija gamaša, Varazdin.

Dešenijev sirup

(Syr. Deschlen, Paris) se v vseh kulturnih državah sveta s najboljšim uspehom uporablja kot

krepično sredstvo,

zlasti pa učinkuje Dešenijev sirup najbolje pri: neurasteniji, nervozni, splošni oslabelosti, seksualni neurasteniji, rekonvalescenci itd. Dešenijev sirup proizvaja: Dr. Deschlen Paris. Zaloga za detajliste: »SALUS« d. d. Generalni depot za Ljubljano: Lekarna Mr. BAHOVEC, Kongresni trg, za Celje lekarna »Pri Mariji Pomagaja« za Maribor: »Salsus« d. d. in lekarna »Pri Orlu«.

Znane cene

in največje skladišče dvokoles, motorjev, otroških vozičkov, šivalnih strojev, vsakovrstnih nadomestnih delov, pnevmatik. Posebni oddelek za popolno popravilo, emaliranje in ponikanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franco.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Zastopstva

za Beograd dobave zmožnih tovarov išče spreten in agilen trgovec. Prijazne ponudbe pod št. „711“.

Šolske knjige

za vse srednje, meščanske in osnovne šole
dobite

v knjigarni Tiskovne Zadruga

Ljubljana, Prešernova ul. 54

(Nasproti glavne pošte.)

LEGITIMACIJA ZA POSET IZLOZBE IN POVRATNO VOŽNJO NA ŽELEZNICI S 50% POPUSTA SAMO DIN 10.—

POSETITE
Gospodarsko izložbo in veliki sejem
od 8. do 18. septembra 1927

50% popusta na železnici
Legitimacija samo Din 10.—

Pristni in pravi

Kavčičev
FLORIAN
rastlinski
želodčni
liker

znan in preizkušen kot zanesljivo domače zdravilo že nad 20 let

izdeluje in dobavlja

EDINOLE

Rastlinska destilacija „FLORIAN“

(izdelovalec Edmund Kavčič)

družba z o. z. v Ljubljani

Gospodarska cesta št. 13 (Kolizej)

Vsaka pristna steklenica je opremljena z originalnim podpisom:

Za pristnost jamči

Edmund Kavčič

Varujte se ponaredb, ki se prodajajo na mestu pristnega

Kavčičevega „Florijana“

Modna krojačnica

M. CASERMAN

Kette-Murnova (Martinova) c. 9

se pr poroča v izdelavo vse vrste civilnih in vojaških oblačil po modernem kroju.

Cene znižane. 9772

Brez orodja ni rokodelstva

Posnemalnik za britež, zalajčeno za večno dobro ostrino in izključuje vsako drugo ostrenje. Po dveh tednih preizkušnje vrnem denar, ako ne odgovarja. — Prospekt pošlje zastoni in poštne franko.

ST. SCHNUR — SLAV. ORAHOVICA.

Spretnega

šoferja

sprejememo

Ponudbe s spričevali na

A. Westen d. d., Celje.

Čisto lice!

Mladeniški svetlost, izredno polepšanje obraza se prve dni uporabe medicinskega sredstva »Venus«. Koža lica se frapantno očista, izginejo vse nečistoče, rumene in rdeče lise, solnčne pike, brapavci, izpuščaji, gube in vse znaki starosti izginejo. Kola lica postaja barvno svetla, ruščasta in izredno pomlajena. Upoštevanje vseh priporočil. Garancija 98 Din. — Wibra lotion daje izvanredno lep in gost porast obrvi in trepalnic, istočasno barva v temni barvi 55 Din. — »Odalisque« pour les Mucules, najodličnejši eliksir za izganjanje in pomlajevanje ovenela lica 80 Din. — Diamant daje oči lep samostojen pogled, garantirano neškodljivo, 85 Din. — Centifolia kozmetični savod, Zagreb, Mica 57 — Zahtevajte brezplačne ilustrovane prospekte! 84a/II

Najboljša

svinjska mast

znamke — I. P. — znamke

lastni izdelek tvrdke

E. POPOVIČ — LJUBLJANA

se razpošilja v ročkah po 20 in 50 kg ter sodih po 50, 100 in 200 kg.

točna postrežba! Cene najnižje!

Išče se strojnik

k parni žagi.

Reflektira se samo na prvovrstno moč z večletnimi izpričevali. Nas'op koncem oktobra.

Ponudbe na: Dolenc, Hudovernik, Javornik Ljubljana. 9770

Na drobno **Specijalna** Na veliko
trgovina vozičkov in koles

Sprejema v popravilo vozičke, kolesa, šivalne stroje.

— Ponikljanje, lakiranje, avtogenično varenje. —

ZEMELROK OTON

Lastna tovarna Gilnce-Tržaska c. Prodajalna Marijin trg 8.

PUH-PERJE

R. MIKLAUČ LJUBLJANA

Zahvala.

Za premnoge izjave iskrenega sožalja ob preani smrti mojega ljubega soproga in očeta, gospoda

Antona Peera

kakor za poklonjene krasne vence in cvetje, se tem potom vsem najtopeje zahvaljujem.

Posebno zahvalo izrekam g. podpredsedniku Lazareviću, uradništvu, delovodjem ter delavstvu Cinkarne d. d., za njih pomoč, kakor vsem sorodnikom, prijateljem in znanem za polnoštevilno udeležbo na njega zadnji poti k večnemu počitku.

Gaberje pri Celju, dne 9. septembra 1927.

Zalujoča

Marija Peer h hčerko Anico.

Naročila in ure dopine, ličice
za malih oglašev, je poslati na:
Oglasi oddelk JUTRA, Ljubljana,
Priemova ul. 4. Čekovni račun
pošta hranilnica Ljubljana št. 1842.

Telefon številka 2492

Malih oglašev

Malih oglašev, ki služijo v posredovalni in socialni nameni
občinstva: vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.
Priloga za šifro Din 3. — Zbirne, dopisovane in oglašev

trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.
Najmanjši znesek Din 10. — Priloga za šifro Din 5. — Ure pristojne
ne je upadati obsema z naročilom, sicer se oglašev ne priboj.

Sprejemanje malih oglašev za pri-
hodajo številko JUTRA se zaključuje
dan pred izidom lista ob 17 uri.
Poznejše sprejete oglašev bodo pri-
občeni v naslednji številki lista.

Telefon številka 2492

Kam pa kam?

Važno za trgovce in izletnike!

Dne 21. septembra t. i. na-
stopi največja in najhitrejša
veljakova avto "Saturnus"
z motorjem pogonom,
lasti parobrojni družbi Co-
sulich Line v Trstu, svojo
prvo vožnjo. Potnike za-
luka: Neapelj, Marsellie,
Las Palmas, Rio de Janei-
ro, Santos, Montevideo in
Buenos Aires sprejema za-
stopnik Simon Kmetec v
Ljubljani, Miklošičeva ce-
sta št. 13. 23916

Pljuča!

Zdravniški savod (Anstalt)
Dr. Pečnik-a za pljučne bo-
lezni, na gori Janina, obli-
na Sečovo, pošta Rogatica
Slatina. — Prospekt 3 Din.
Slatina. 24953-a

Posetnikom Poljan- ske doline

priporočam restavraci-
jo "Pod klančkom" v
Gornji vasi nad Škofjo
Loko. 197

Agronomi

Diplomirani agronom se iz-
seli v Alberto, delo delo-
delo bi se mu pridružil k
skupnemu nakupu velike
farme? Pisna pod "Zlata
bodočnost" na oglašev
oddela "Jutra". 25910

Obiti

Slike za legitimacije
izdaje najhitreje fotograf
Hugon Hilber v Ljubljani,
Valvasorjev trg. 196

Pozor, društva!

O priliki 25 in 50 letnice
ter drugih priložnosti se
najbolje priporoča za
fotografiranje skupin
foto-atelje D. Revšek,
Ljubljana, Kolodvorska 34.
Za prvotne delo jamčim.
Cene solidne. 163

Kemična pralnica in barvanje oblek

v najrazličnejših barvah iz-
vede vse dela v najkraj-
šem času po najnižji ceni

ANTON BOC

Šelenburgova ul. 6/1
Tovarna: Vič-Glinice.

Starjšega hlapca

za poljsko delo in b-
kojem iščem za takoj. Cenj.
ponudbe na oglašev
oddela "Jutra" pod "Vestem 60". 25780

Fanta

15-18 let starega, rovnih
starost, vsem kot tekača
Anton Soler, Tomšičeva ul.
št. 7. 25997

Učenca

ali učenke sprejemam v špe-
cerijsko trgovino v Ljublja-
ni a hrano v hiši. Naslov v
oglašev oddelku "Jutra". 25737

Učenko

za papirno in galanterijsko
trgovino takoj sprejemam.
Hčerke selemarierjev, mo-
nejše postavbe, imajo pred-
nost. Oskrbva v hiši. Štepa
Hočvar, Kriko. 25751

Boljša dekla

ki je zmogla kuhanja, šiva-
nja in ročnih del, sprejme
stalno službo Bojana Ba-
kočev. 25676

Učenko

pridno in politeno, s potreb-
no močjo, sprejemam v
delikatesno trgovino v Ljub-
ljani. Ponudbe na oglašev
oddela "Jutra" pod šifro
"Delikatesne 1900". 25504

Damsko frizerko

(poslovodkinjo) prvotno
sprejme E. Navinšek v
Ljubljani. 25469

Trgovci

Volnene pletenine
vam izdala naglo in
rečno po naročilu,
Gorenjska pletilnica
"Triglav". — Volno
dobavite sami. Cen-
jenje naročite po-
slati na oglašev
oddela Jutra za Pie-
tilnico Triglav. 25939

Vezenino

belo in barvato izvršuje
po niski ceni gospa. Naslov
v oglašev oddelku Jutra. 25936

Motorna

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Auto

Motorno kolo

Auto

Vezenino

Posest

Kmečko posestvo

blizu fare in šole, okrog 17 jehov, velik sadni vrt s gospodar. poslopjem, nji v 30 mernikov posestva, dva travnika, pašniki, gozd in vinograd, prodaja pod ugodnimi pogoji. Posedba na ogled od 10. do 12. oktobra. Posedba na ogled od 10. do 12. oktobra. Posedba na ogled od 10. do 12. oktobra.

Hišo v Ljubljani

prilagojena za vinski trgovino, kupim. Ponudbe na ogled od 10. do 12. oktobra. Posedba na ogled od 10. do 12. oktobra.

Hiša

v sredini mesta v Celju, zgrajena leta 1913. — 4 stanovanj, veliko kletjo in dvorišče, prikladna za vinski trgovino, prodaja pod ugodnimi pogoji. Posedba na ogled od 10. do 12. oktobra.

Manjša hiša

v dobrem stanju kupim v Ljubljani. Ponudbe na ogled od 10. do 12. oktobra. Posedba na ogled od 10. do 12. oktobra.

Trgovsko hišo

na prometnem kraju v trgu na Gorenjskem, blizu cerkve in šole, oddaljena takoj v najem pod ugodnimi pogoji, event. tudi prodaja. Posedba na ogled od 10. do 12. oktobra.

„Posredovalec“

Realiteta pisarna

družba s o. z.

Sv. Petra c. št. 18

proda:

HIŠO, dvodružniško — pri stari školski cerkvi, dvorišče, vrt, elektrika, vodovod — 115.000 Din;

HIŠO v Trzinu, 3 sobe, kuhinja, dvorišče — Din 70.000;

HIŠO v Trzinu, enodružniško, delavnica, vrt — 85.000 Din;

HIŠO na Taborni, enodružniško, 2 kletniška stanovanja, vse podklete, elektrika, vodovod, delavnica in vrt, 280.000 Din;

STAVBISCA ob Dunajski c., od 25 Din naprej;

RAZEN TEGA več hiš, vil, stavbišč v centru in periferiji Ljubljane, posestev na delih itd.

Kupci: plačajo samo

1%

Kupne pogodbe in pre-piše uredimo brezplačno

26043

Njivo

ali stavbno parcelo v veliki ceni 8000 m² prodam. Naslov v oglašnem oddelku „Jutra“.

25975

Hišo ali vilo

eno ali dvodružniško kupim ne daleč od centra. — Cenjene ponudbe pod šifro „Lepa lega“ na oglašni oddelku „Jutra“.

25995

Enodružno hišo

s korporativno pravico prodam v Kamniku. Ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Kamnik“.

25948

Lokal

Trgovino s stanovanjem v mestu ali na delu, s mesečnim prometom od 50 do 60.000 Din. Iden. Ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „75.000“.

25753

Malo trgovino

v lepem gorenjskem mestu, pripravno za kavo samostojno, ne upokojevalno, ali pa za pitje, dam v najem. Ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „L. R.“.

25677

2 prostora

s električno napeljavo, pripravna za kavo delavnico ali strojno pletenje, oddam. Naslov v oglašnem oddelku „Jutra“.

25709

Lokal

za mešano trgovino v najem. Ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Premetina“.

25743

Staro trgovino

skrušeno s gostilno in obrednim posevkom dam v najem za več let tistem, ki pretvaja vso zalogo. Prošen kapital 50.000 Din. Ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Zlata jama“.

25238

Pekarno

kupim. Ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „30.000“.

25864

Lokal

za hranjenje in mlekarstvo, po možnosti s kuhinjo in spalno sobo, oddam v Ljubljani ali bližnji okolici. — Dopine na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Branjarija“.

25929

2 lepa lokala

ulica, na Sv. Petra cesti, blizu centra, takoj oddam. Pismene ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Lokal Sv. Peter“.

25906

Lokal

za hranjenje in mlekarstvo, po možnosti s kuhinjo in spalno sobo, oddam v Ljubljani ali bližnji okolici. — Dopine na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Branjarija“.

25929

2 lepa lokala

ulica, na Sv. Petra cesti, blizu centra, takoj oddam. Pismene ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Lokal Sv. Peter“.

25906

Lokal

za hranjenje in mlekarstvo, po možnosti s kuhinjo in spalno sobo, oddam v Ljubljani ali bližnji okolici. — Dopine na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Branjarija“.

25929

2 lepa lokala

ulica, na Sv. Petra cesti, blizu centra, takoj oddam. Pismene ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Lokal Sv. Peter“.

25906

Lokal

za hranjenje in mlekarstvo, po možnosti s kuhinjo in spalno sobo, oddam v Ljubljani ali bližnji okolici. — Dopine na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Branjarija“.

25929

2 lepa lokala

ulica, na Sv. Petra cesti, blizu centra, takoj oddam. Pismene ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Lokal Sv. Peter“.

25906

Lokal

za hranjenje in mlekarstvo, po možnosti s kuhinjo in spalno sobo, oddam v Ljubljani ali bližnji okolici. — Dopine na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Branjarija“.

25929

2 lepa lokala

ulica, na Sv. Petra cesti, blizu centra, takoj oddam. Pismene ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Lokal Sv. Peter“.

25906

Lokal

za hranjenje in mlekarstvo, po možnosti s kuhinjo in spalno sobo, oddam v Ljubljani ali bližnji okolici. — Dopine na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Branjarija“.

25929

2 lepa lokala

ulica, na Sv. Petra cesti, blizu centra, takoj oddam. Pismene ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Lokal Sv. Peter“.

25906

Lokal

za hranjenje in mlekarstvo, po možnosti s kuhinjo in spalno sobo, oddam v Ljubljani ali bližnji okolici. — Dopine na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Branjarija“.

25929

2 lepa lokala

ulica, na Sv. Petra cesti, blizu centra, takoj oddam. Pismene ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Lokal Sv. Peter“.

25906

Lokal

za hranjenje in mlekarstvo, po možnosti s kuhinjo in spalno sobo, oddam v Ljubljani ali bližnji okolici. — Dopine na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Branjarija“.

25929

2 lepa lokala

ulica, na Sv. Petra cesti, blizu centra, takoj oddam. Pismene ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Lokal Sv. Peter“.

25906

Lokal

za hranjenje in mlekarstvo, po možnosti s kuhinjo in spalno sobo, oddam v Ljubljani ali bližnji okolici. — Dopine na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Branjarija“.

25929

2 lepa lokala

ulica, na Sv. Petra cesti, blizu centra, takoj oddam. Pismene ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Lokal Sv. Peter“.

25906

Lokal

za hranjenje in mlekarstvo, po možnosti s kuhinjo in spalno sobo, oddam v Ljubljani ali bližnji okolici. — Dopine na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Branjarija“.

25929

2 lepa lokala

ulica, na Sv. Petra cesti, blizu centra, takoj oddam. Pismene ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Lokal Sv. Peter“.

25906

Lokal

za hranjenje in mlekarstvo, po možnosti s kuhinjo in spalno sobo, oddam v Ljubljani ali bližnji okolici. — Dopine na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Branjarija“.

25929

2 lepa lokala

ulica, na Sv. Petra cesti, blizu centra, takoj oddam. Pismene ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Lokal Sv. Peter“.

25906

Lokal

za hranjenje in mlekarstvo, po možnosti s kuhinjo in spalno sobo, oddam v Ljubljani ali bližnji okolici. — Dopine na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Branjarija“.

25929

2 lepa lokala

ulica, na Sv. Petra cesti, blizu centra, takoj oddam. Pismene ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Lokal Sv. Peter“.

25906

Lokal

za hranjenje in mlekarstvo, po možnosti s kuhinjo in spalno sobo, oddam v Ljubljani ali bližnji okolici. — Dopine na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Branjarija“.

25929

2 lepa lokala

ulica, na Sv. Petra cesti, blizu centra, takoj oddam. Pismene ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Lokal Sv. Peter“.

25906

Lokal

za hranjenje in mlekarstvo, po možnosti s kuhinjo in spalno sobo, oddam v Ljubljani ali bližnji okolici. — Dopine na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Branjarija“.

25929

2 lepa lokala

ulica, na Sv. Petra cesti, blizu centra, takoj oddam. Pismene ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Lokal Sv. Peter“.

25906

Lokal

za hranjenje in mlekarstvo, po možnosti s kuhinjo in spalno sobo, oddam v Ljubljani ali bližnji okolici. — Dopine na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Branjarija“.

25929

2 lepa lokala

ulica, na Sv. Petra cesti, blizu centra, takoj oddam. Pismene ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Lokal Sv. Peter“.

25906

Lokal

za hranjenje in mlekarstvo, po možnosti s kuhinjo in spalno sobo, oddam v Ljubljani ali bližnji okolici. — Dopine na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Branjarija“.

25929

2 lepa lokala

ulica, na Sv. Petra cesti, blizu centra, takoj oddam. Pismene ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Lokal Sv. Peter“.

25906

Lokal

za hranjenje in mlekarstvo, po možnosti s kuhinjo in spalno sobo, oddam v Ljubljani ali bližnji okolici. — Dopine na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Branjarija“.

25929

2 lepa lokala

ulica, na Sv. Petra cesti, blizu centra, takoj oddam. Pismene ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Lokal Sv. Peter“.

25906

Lokal

za hranjenje in mlekarstvo, po možnosti s kuhinjo in spalno sobo, oddam v Ljubljani ali bližnji okolici. — Dopine na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Branjarija“.

25929

2 lepa lokala

ulica, na Sv. Petra cesti, blizu centra, takoj oddam. Pismene ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Lokal Sv. Peter“.

25906

Lokal

za hranjenje in mlekarstvo, po možnosti s kuhinjo in spalno sobo, oddam v Ljubljani ali bližnji okolici. — Dopine na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Branjarija“.

25929

2 lepa lokala

ulica, na Sv. Petra cesti, blizu centra, takoj oddam. Pismene ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Lokal Sv. Peter“.

25906

Lokal

za hranjenje in mlekarstvo, po možnosti s kuhinjo in spalno sobo, oddam v Ljubljani ali bližnji okolici. — Dopine na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Branjarija“.

25929

2 lepa lokala

ulica, na Sv. Petra cesti, blizu centra, takoj oddam. Pismene ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Lokal Sv. Peter“.

25906

Lokal

za hranjenje in mlekarstvo, po možnosti s kuhinjo in spalno sobo, oddam v Ljubljani ali bližnji okolici. — Dopine na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Branjarija“.

25929

2 lepa lokala

ulica, na Sv. Petra cesti, blizu centra, takoj oddam. Pismene ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Lokal Sv. Peter“.

25906

Lokal

za hranjenje in mlekarstvo, po možnosti s kuhinjo in spalno sobo, oddam v Ljubljani ali bližnji okolici. — Dopine na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Branjarija“.

25929

2 lepa lokala

ulica, na Sv. Petra cesti, blizu centra, takoj oddam. Pismene ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Lokal Sv. Peter“.

25906

Lokal

za hranjenje in mlekarstvo, po možnosti s kuhinjo in spalno sobo, oddam v Ljubljani ali bližnji okolici. — Dopine na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Branjarija“.

25929

2 lepa lokala

ulica, na Sv. Petra cesti, blizu centra, takoj oddam. Pismene ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Lokal Sv. Peter“.

25906

Lokal

za hranjenje in mlekarstvo, po možnosti s kuhinjo in spalno sobo, oddam v Ljubljani ali bližnji okolici. — Dopine na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Branjarija“.

25929

2 lepa lokala

ulica, na Sv. Petra cesti, blizu centra, takoj oddam. Pismene ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Lokal Sv. Peter“.

25906

Lokal

za hranjenje in mlekarstvo, po možnosti s kuhinjo in spalno sobo, oddam v Ljubljani ali bližnji okolici. — Dopine na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Branjarija“.

25929

2 lepa lokala

ulica, na Sv. Petra cesti, blizu centra, takoj oddam. Pismene ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Lokal Sv. Peter“.

25906

Lokal

za hranjenje in mlekarstvo, po možnosti s kuhinjo in spalno sobo, oddam v Ljubljani ali bližnji okolici. — Dopine na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Branjarija“.

25929

2 lepa lokala

ulica, na Sv. Petra cesti, blizu centra, takoj oddam. Pismene ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Lokal Sv. Peter“.

25906

Lokal

za hranjenje in mlekarstvo, po možnosti s kuhinjo in spalno sobo, oddam v Ljubljani ali bližnji okolici. — Dopine na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Branjarija“.

25929

2 lepa lokala

ulica, na Sv. Petra

J. O. Curwood:

Preganjana žena

Roman.

»Ali imata morda z Mac Donaldom kak razlog, da Jana ne sme zvedeti resnice?«

»Zelo tehten razlog imava,« je rekel Aldous. »Mac Donald mi je storil veliko uslugo, ko me je še za časa opomnil, naj molčim. Toliko da nisem izdal vsega. A vam, Blackton, hočem zaupati brez pridržka. Preden pa to storim, vas prosim za moško besedo, da ne ponovite tega, kar vam razodenem, nikomur drugemu — niti svoji soprogji ne —«

»Nadaljujte,« je rekel. »Marsikaj se mi je itak že zdelo sumljivo. Dam vam besedo. Le nadaljujte.«

Kar moči stvarno in brez izgubljanja v podrobnosti je Aldous povedal, kako se Quade žene za tem, da bi se polastil Jane.

»In to je njegovo delo,« je rekel naposled. »Razpovedal sem vam vse, prijatelji, da ne bi bili v skrbeh zastran Peggy. Nocojšnji dogodek je očiten dokaz, da ne zasledujejo nje, ampak da hočejo dobiti Jano. Ni treba, da bi Jana zvedela resnico. A tudi vaši ženi je ni potreba vedeti. S Quadom se že pomeniva. Ne bom vam zdajle pojasnjeval, kako, kje in kdaj mislim urediti svoje račune z njim. Rečem le toliko, da mi bo dal odgovor — preje, nego marsikdo misli.«

Blackton je tiho zažvižgal.

»Nekakšen dečko je prinesel sporočilo,« je dejal. »V temi je stal, ko mi je pravil, kako in kaj. Izmed trojice, ki je potlej skočila k nam, nisem spoznal nikogar. Velikega uspeha se nisem nadejal, ko sem se spustil v boj, ne glede na to, da bi rad vedel tistega, ki bi se upal ugnati Peggy v kozji rog, kadar jame vpiti. Jani ni ostalo časa, da bi bila spravila glas iz sebe. Peggy so pustili pri miru, dokler ni začela kričati šele tedaj ji je začel eden izmed njih groziti. Mene so s krepelcem po glavi, tako da so mi odpovedale vse moči. Bog nebeški —«

58

Stresel se je od groze.

»Delavci so bili,« je rekel Mac Donald. »Morda kaki Tommanovi splavarji. Hoteli so uiti po reki.«

Čez nekaj minut, ko je Aldous voščil Mac Donaldu lahko noč, je šepnil stari lovec:

»Nu, Johnny, kaj poročate zdaj?«

»Prav ste imeli, Mac,« je tiho odgovoril Aldous. Drugega izhoda ni — Jana mora z nama. Pridite brž!«

»O prvem svitu, Johnny.«

Vrnil se je z Blacktonom k bungalovu. Vse do polnoči so luči svetlo gorele v hiši, med tem ko sta moža pretresala tisočero stvari o nocojšnji prigodi in je Aldous razpravljao o svojem in Janinem načrtu zastran svatbenega potovanja na sever, ki ga jutri nastopita.

Pol ene je bilo, ko je zapril vrata svoje sobe in sedel za mizo, da bi še sam premišljeval.

XXIII.

Zdaj ni bilo za Aldousa nikakega omahovanja več. Napad na Jano mu je dokazoval, da je izhod samo eden: moral jo je vzeti s seboj vzlic resnim pomislekom, ki jih je imel še pred nekaj urami. Predstavljal si je, kak boj bo to zanj in s kakšno spretnostjo in kakimi sredstvi bo moral igrati svojo vlogo. Jana se mu ni bila dala tako kakor nekda Mortimeru Fitz Hughu. V coyotu, ko sta zrla smrti v oči, mu je rekla, da napoči v njunem življenju jutro, ko bo vsa in brez pridržka njegova. To jutro je zdaj prihajalo. Bilo je tu. Ona je bila njegova žena. Prišla je k njemu, kakor mu je bila obljubila. V njenih očeh je videl ljubezen, zaupanje, vero — in brezmejno srečo. Nj se trudila, da bi jo prikrila njegovim očem. Notranja zavest te sreče ga je navdajala z neizmernim blaženstvom, obenem pa mu je še tem živeje odkrivala, kako težak bo njegov boj. Jana je bila njegova žena. Pri vseh nešteti majhnih prilikah mu je kazala, da se ponša s tem. Misleč na to, si je spet ponavljal, da je prišla k njemu, kakor mu je obljubila, in mu je dala do sebe vsakotero oblast. In vendar ni bila njegova žena!

Glasno je vzdihnil in njegovi prsti so se zagrebli v kolena, ko je pomislil na to. Ali ji je mogel skriti to strašno resničnost? Ali je

smel upati, da je ne obide sum, če ga bo spremljala na sever? In — če bi ji tudi skrival resnico, dokler ne bi bil Mortimer Fitz Hugh mrtev — ali bi bilo to pošteno nasproti njej? Spet in spet se je vračal k vsemu tistemu, kar je že preje premislil. Vedel je, da bi ga Jana že jutri ostavila in to prej ko ne za vselej, če bi ji povedal, da Fitz Hugh živi. Zakon mu ni mogel pomagati, edino smrt — nikakor pa ne razporka — jo je mogla osvoboditi. Naposled se je v srcu odločil. Sklenil je, da napravi endno, kar mu je še ostalo. Plemeniti sklep, ki ga je bil storil, je pomenil svobodo za njo in srečo za oba. Mac Donald mu je bil bližnji po srcu, bil je mož, ki je pravilno zrl na stvari; in Mac Donald mu je rekel, naj jo vzame s seboj. To je najočitnejši dokaz, da je ravnal pravilno.

Ali pa jemoge l očuvatj Jano suma? Ali ji je mogel ubraniti, da ne bi odkrila resnice, preden pride čas, ko jo bo smela zvedeti? V tej nujnosti in v skrbi, da je ne bi obšel sum, da nekaj ni v redu, je videl najtežjo stran svoje borbe. V primeri s tem se mu je zdel končni obračun s Quadom in Mortimerom Fitz Hughom zelo podrejenega pomena. Kaj bo takrat, je vedel naprej. Toda Jana — Jana na potovanju, kot njegova žena —

Jel je hoditi po sobi sem ter tja, zavijaje se v oblake dima iz svoje pipice. Čila živahnost in malone čudna dovzetnost Janinega duha se je radostno polaščala tudi njega; obenem pa je spoznaval, da je baš v tem razpoloženju in v njenem ženskem načinu pojmovanja največja opasnost zanj. Uverjen je bil, da je razumela pomen nocojšnjega napada, čeprav je na videz dopuščala to, kar sta ji rekla z Blacktonom — da je bil napad delo neodgovornih in pijanih potepuhov. Prepričan je bil celo, da je uganila za vsem tem Quadovo roko.

Legel je poln skrbi, češ, kakšne negotovosti in nova odkritja mu neki prinese jutrišnji dan. Ko pa je prišlo jutro, je bil v svoje zamislive noči, ki je njena tolikaj vznemirjala, vobče ni pripetila. minule noči, ki je njega tolikanj vznemirjala, vobče ni prepetila. Srečal jo je baš v trenutku, ko je v svitu svetiljke na hodniku stopila iz svoje sobe. Njene oči so bile kakor dve zvezdi in rdečica njenih lic kakor barva razvite rože, ki jo je med spanjem napojila rosa.

Ob začetku šole

otroški čevlji
poceni.

MARIBOR, Jos. Martinz, Gosposka ul. 15
CELJE, Aleksandrova cesta 1

Malinovec

zajamčeno pristen, izborne kakovosti, izdelan
samo iz pravih gorskih malin, prodaja v
vsaki množini po zmernih cenah tvornica

„ALKO“
družba z o. z.

Ljubljana, Kolizej

9009

Sam s seboj je zadovoljen.

kor so mu mišice močne in prožne, a
duh živahen in okreten, kar mu omo-
goča, da izvršuje obilen in uspešen
dnevni posel.

OVOMALTINE

je skrivnost tega zavidnega občutka:
ona obsega tiste hranive sestavine, ki
obnavljajo moč mišičnega in živčnega
sistema, ter doprinesejo k vzdržava-
nju popolnega zdravja.
Dobiva se po vseh lekarnah, droge-
rijah in boljših delikatesnih trgovinah
po Din 18.50 za škatlo. — Zahtevajte
brezplačni vzorec, pozivajoč se na ta
list od

Dr. A. WANDER d.d. Zagreb

Za jesensko saditev

rasne sive in srebrnomođe jelke, cypresse
razli na drevesa za okras in drevored: okr-
gle in rdeče cvetoče akacije, lipa, javor, jesen, divji
kostanj, rdeče bukve itd., različno okrasno gr-
movje, grmovje za žive meje, plezalke, buktus
itd. v različnih velikostih po zmernih cenah.
Uprava vašesestva Tišina, pošta:
Rankovci (Prekmurje). 9795 a

Pohišstvo
elegantno, fino, cenevredno
po lastnih in danih načrtih

A. AMANN, Ljubljana
Dvorni trg št. 1.

Srednje podjetje

v Mariboru, vpeljeno 5 let, na trgu,
z lepimi delavnimi lokali, kakor
pisarno, lahko vodi od nestrokov-
njak, stalni kader delavcev, zaslužek
25 do 28 odst. bruto, iz proste
roke ugodno na prodaj. Pismene
ponudbe na upravo „Jutra“ Maribor
9791 a pod Dukra.

DALIN, najboljšo oglje za likanje,
prodaja Jos. Šerec v Mariboru.
Samoprodaja za S. H. S.

„SPECTRUM“ d. d.

inž. Kopista, Dubsky in Krstić, tvornica
ogledal in brušenega stekla,
Ljubljana VII, Medvedova ul. 38, tel. 343
Zagreb, Beograd, Osijek, Središnja:

Zagreb
Zrcalno steklo, portalno steklo, mašin-
sko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena
vseh velikostih in oblikah, kakor tudi
brušene prozorne šipe, izbočene plošče.
vstekljanje v med. Pina: navadna
ogledala 82

Valovite lase!

Krasne in lepe naravne kodre dobite to-
kom ene noči s lotionsom „Lotion od dr.
Dorainne & Cie., Paris. Lotion narav-
no domoči najuspešnejšo ondulacijo, na-
pravi lase rahle ter olajava friziranje.
Lasje ostanejo dolgotrajno valoviti in
odporni napram vlagi. 40 Din. — Balsam
za jadenje las, epohalni francoski eliksir.
momentalno odstranjuje vse priljaj. sr-
bež in krasice. Koža glave postane čista
in zdrava. a lasje pričnejo rasti v svojih
bujnih pramenih. 48 Din. — Dobite jo v vseh lekarnah,
drogerijah in parfumerijah. — „Centifolia“, kosmetični
zavod, Zagreb, Ulica 37. — Zahtevajte brezplačne ilu-
strirane propekte. 64-a/4

Albumi!

Kroji!

FAVORIT

Svetovno znani „Favorit“-Albumi (sezonska
izdaja) in novo izšli „Favorit“ mesečnik, nudi
veliko izbiro najnovejših modelov in njim
odgovarajoče zrezane kroje v vseh velikostih
vedno v zalogi samo v veletrgovini

Ant. Krisper, Ljubljana
Stritarjeva ul. 2 Mestni trg št. 26

Edino zastopstvo za Slovenijo

Istotam velika izbira krojaških modelov (pupe)
V zalogi so tudi vse potrebščine za krojače in
šivilje ter drugo modno blago, galan-
terija, igrače.

Na drobno!

Na debelo!

Volilcem vseh strank in njih rodni-

Ljudska samopomoč

siguren dobiček do največ Din 16.000.— Zahtevajte zastoj
pravila in pristopno izjavo.

Pisarna: Maribor, Aleksandrova cesta 45.

Posredovalci se sprejmejo za vse kraje Slovenije.

Vaša obleka bode izgledala zpet kakor

nova, ako jo pustite kemično čistiti v

tovarni Jos. Reich

Tovarna: Poljanski nasip 4-6 Ljubljana,

Podružnica: Selenburgova ul. 3.

Plisiranje v najmodernejših vzorcih tekom
24 ur.

Barvanje oblek v različnih barvah.

„Underwood“ pisalni stroj ima svetovni slo-
ves, nad 2.000.000 strojev v
prometu, nedosegljiv v trpe-
žnosti in vsled tega najcenejši.

LUD. BARAGA, LJUBLJANA,
Selenburgova ulica št. 6/1. 49 I telefon št. 2480

Najpopolnejši
Stoewer
šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter
za vsak dom. Preden si nabavite
stroj, oglejte si to izredno pri-
tvdki

Lud. Baraga, Ljubljana
Selenburgova ulica 6 I.
trezotičan pouk 15-letno garancija
Telefon št. 980. 22

Zahvala.

Vsem sorodnikom in prijateljem, stanovskim
kolegom in našim sovaščanom, ki so nam ob
smrti našega nepozabnega sina, soproga, brata
in očeta, vladnega svetnika in sreskega poglavarja

dr. Leopolda Žužka

izrazili svoje sočutje ali so pokojnika spremili
na zadnji poti ali njegov spomin počastili s
cvetjem, izrekamo svojo najiskrenejšo zahvalo.

Žalujoča obitelj.

Zahvala.

Ob bridki izgubi naše ljubljene matere

Terezije Kernc

čutimo se dolžne zahvaliti se tem potom vsem, k
so nam stali ob bridkih trenutkih ob strani.

Posebno zahvalo izrekamo g. dr. R. Biama-
erju za požrtvovalen trud, č.č. dunovnikom, vsem
darovalcem cvetja ter vsem sorodnikom, pri ate-
ljem in znanecm, ki so spremili našo predrag-
mater na zadnji poti.

V Ljubljani, dne 10. septembra 1927.

Žalujoči ostali.